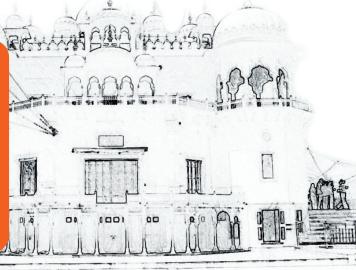

2018 KHALSA DAY

੩੧੯ਵਾਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ 319th Revelation Day of Khalsa

Ontario Sikhs & Gurdwara Council Celebrating 319th Revelation Day (1699-2018) Enercare Centre April 29th, 2018 | Sunday

ਓਨਟਾਰੀਓ ਸਿੱਖ ਐਂਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੌਂਸਲ ੩੧੯ਵਾਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ (੧੬੯੯–੨੦੧੮) ਐਨਰਕੇਅਰ ਸੈਂਟਰ ਅਪ੍ਰੈਲ ੨੯, ੨੦੧੮ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

THE SIKH BELIEF

This is the MOOL MANTAR, the basic belief of the SIKHS. It begins in the beginning of HOLY GRANTH, and every SIKH is expected to recite it daily.

পট *Ik-Onkaar* (There is one and only ONE GOD)

ਸਤਿਨਾਮੁ Sat-Naam (TRUTH is HIS name)

ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ Kartaa-Purakh (He is the CREATOR)

ਨਿਰਭਉ Nirbhau (He is without fear)

ਨਿਰਵੈਰੁ Nirvair (He is without hate)

ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ Akaal -Moorat (He is IMMORTAL)

ਅਜੂਨੀ Ajoone (He is beyond birth and deaths)

ਸੈਭੰ Saibhang (He is self illuminated (The Enlightner))

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ Gur-Parsaad. (He is realised by the Kindness of the TRUE Guru)

The Sikh National Anthem

ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰ ਮੋਹਿ ਇਹੈ. Deh Shiva bar mohe hai, ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਾ ਟਰੋਂ ॥ shubh karman tay kabhu na taron ਨਾ ਡਰੋਂ ਅਰਿ ਸੋ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੋਂ. Na daroo ar so jab jae laron ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕਰੋਂ ॥ Nischai kar apni jeet karon ਅਰ ਸਿਖ ਹੋ ਆਪਨੇ ਹੀ ਮਨ ਕੌ, Ar Sikh hao apne hi mun kau ਇਹ ਲਾਲਚ ਹਉ ਗੁਨ ਤਉ ਉਚਰੋਂ ॥ Eh lalach hou gun tau uchron ਜਬ ਆਵ ਕੀ ਅਉਧ ਨਿਧਾਨ ਬਨੈ, Jab aav ki aoudh nidhan banay ਅਤ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੁਝ ਮਰੋਂ ॥ Aut hi rann mai tab joojh maron

Grant me this boon O, God
May I never refrain from righteous acts
May I fight without fear all foes in life's battle
With determination claiming the victory!
May The glory be grained in my mind,
And my highest ambition be singing Thy praises;
When this mortal life comes to end,
May I die fighting with limitless courage.

www.osgc.ca

INDEX

Message	4
Sikhism	5
Shri Guru Nanak Dev Ji	7
Shri Guru Angad Dev Ji	7
Shri Guru Amar Das Ji	7
Shri Guru Ram Das Ji	9
Shri Guru Arjan Dev Ji	9
Shri Guru Hargobind Sahib Ji	11
Shri Guru Har Rai Sahib Ji	11
Shri Guru Har Krishan Sahib Ji	13
Shri Guru Teg Bahadur Sahib Ji	13
Shri Guru Gobind Singh Ji	15
Shri Guru Granth Sahib Ji	15
The Five Beloved Ones (Panj Piaras)	17
Great Deeds by Great Souls	19
Visiting A Gurdwara Sahib	21
Sikh way of Life	23
Gurdwara Concept and Institution (Dr. Gurdev Singh Sangha)	23
An UnprescedentedMartyrdom :SahibzadaZorawar Singh Ji and Sahibzada Fateh Singh Ji	25
ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ (ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ)	31
ਭੰਗ ਜਾਂ Marijuana (ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ)	33
Responsibility of Power in Sikhi (Rajinder S Gill)	35
Baisakhi: Celebration of Birth of Khalsa (Dr. Amrit Kaur)	37
ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ (ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)	41
ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ – ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ (ਡਾ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ)	43
Nagar Kirtan Programme & Bus Information	44
ਅਮ੍ਰਿਤ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸੰਸਕਾਰ (ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ)	49
Raag Parbandh of Sri Guru Granth Sahib (Dr. Gurnam Singh)	55
Baba Deep Singh ji Shaheed (Dr. Amrit Kaur)	61
ਮੰਨ ਨੀਵਾਂ, ਮਤਿ ਉੱਚੀ (ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਬੀ)	67
Shaheed Bhai Taroo Singh Ji (Dr. Amrit Kaur)	90
Expense Report 2017	100
OSGC Committee	101
History	102
Contact Information & Supporting Gurdwaras	103

ਸੰਦੇਸ਼

9੩ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਲਈ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੇ ਮੱਹਤਬਪੂਰਨ ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ 9੬੯੯ ਈ: ਵਿੱਚ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕੀਤੀ।ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸਿੰਘ ਸਜਾਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਨ ਹੈ।ਇਹ ਵਲੱਖਣਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਖਰੇ ਚਿਨ੍ਹ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜੇ ਹੀ 'ਕ' ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"ਕੇਸ਼" ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜੀਣਾ,"ਕੰਘਾ"ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸਫਾਈ ਲਈ,"ਕੜਾ" ਬੁਰੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ,"ਕਛਿਹਰਾ" ਇਕ ਚੰਗਾ ਨੈਤਿਕ (ਚਰਿਤੱਰ) ਜੀਵਨ ਜੀਣਾ ਅਤੇ "ਕਿਰਪਾਨ" ਹੌਂਸਲਾ ਤੇ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰਤਾ, ਦਰਿੜ ਵਿਸਵਾਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ।

ਓਨਟਾਰੀਓ ਸਿੱਖਸ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਅੱਜ ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਓਨਟਾਰੀਓ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਮਾਨ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਬੂਲਿਆ ਜਾਦਾਂ ਹੈ।ਅੱਜ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਢਾਲੀ ਏ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਤਾਂ ਨਾਮ ਜਪਣਾ, ਵੰਡ ਕੇ ਛਕਣਾ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਸੱਚੀ ਤੇ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ ਅਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਢਾਲੀਏ ।

ਖਾਲਸੇ ਦੇ ੩੧੯ ਵੇਂ ਸਾਜਨਾ ਦਿ ਵਸਦੀ ਸੰਮੂਹ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ ਜੀ।

Message

April 13th is a very significant & important day not only for the Sikhs but for the whole Mankind. On this special day in 1699, the Tenth Guru, Guru Gobind Singh Ji established the order of Khalsa (The Pure) by preparing Amrit (Nectar). A baptized Sikh, called Khalsa, has a distinctive personality. The distinction is represented by five distinct symbols, popularly known as Five K's because the name of each begins with the letter 'K'. These are: Kesh – unshorn hair (symbolizing a Sikh lives with harmony with God), Kangha – a wooden comb in the hair (for cleanliness and grooming), Karrha – a steel bracelet (symbolizing self-restraint from evil deeds), Kachha – long baggy shorts (discipline and good moral character) and Kirpan – a sword (symbolizing courage and self-reliance). It is widely accepted that people who wear a uniform are better able to achieve unity of purpose and acquire a real sense of brotherhood/ sisterhood than those who have no particular standards.

On this special occasion on behalf of Ontario Sikhs &Gurdwaras Council, we convey heartiest congratulations to the people of Ontario and our great country Canada where people of all walks are accepted and respected. It is also time for all of us to reaffirm our commitment to practice the principles and teachings of our great Gurus of NaamJapna (Meditate), KiratKarni (Earn an honest living) and VandShakna (Share with those who are less fortunate).

Heartiest Congratulations on 319th KhalsaSajna Divas

Guru Panth Da Sewak Gobinder Singh Randhawa Chairman O.S.G.C. Canada

Gobinder Singh Randhawa

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

SIKHISM

1) Sikhism is a practical religion. It does not consist in a certain set of beliefs or mere words. Religion does not imply

wandering to shrines and tombs, or following austerities of Yogis. Sikhism is a way of life, something to be lived according to a pattern. Its main virtue is simplicity. There is no supernaturalism or mythology on which it rests. It does not believe in devils or angels or heavenly spirits.

2) Sikhism is a universal religion.

3) Sikhism is opposed to all ritualism and formalism.

4) Sikhism does not enjoin blind faith. Blind obedience to an external authority is discouraged. The death of the intellect can not be a condition of the life of the spirit. Faith does not start with surmises or absurdities.

5) Sikhism is a faith of hope and cheer. Though it affirms Karma, it recognises the possibility of the modification of one's Karma with the grace of the Guru or God. It does not lead to despair and defeatism.

6) Sikhism is a democratic religion. The decisions of the Sangat are regarded as resolutions having the force of law (Gurmatta) Guru Gobind Singh Sahib vested the authority of the organisation in the Panth

.....FROM SGPC WEBSITE

Sikhism, the youngest of the world religions, is barely five hundred years old. Its founder, Guru Nanak Dev Ji, was born in 1469. Guru Nanak Dev Ji spread a simple message of "Ek OnKar" – it mean, We are all one, created by the One Creator of all Creation. His followers began to be called as Sikhs (learners). He opposed superstition, rituals, social inequality, injustice, renunciation and hypocrisy.

He infused his own consciousness into a disciple, who then became Guru, subsequently passing the light on to the next, and so on. Each one of the ten Gurus represents a divine attribute:

1.	Guru Nanak Dev Ji – Humility	6. Guru Hargobind Sahib Ji – Justice
2	Guru Angad Dev Ji – Obedience	7. Guru Har Rai Ji – Mercy
3.	Guru Amar Das Ji – Equality	8. Guru Harkrishan Sahib Ji – Purity
4.	Guru Ram Das Ji – Service	9. Guru Tegh Bahadur Ji – Tranquility
5.	Guru Arjan Dev Ji - Self-Sacrifice	10. Guru Gobind Singh Ji - Royal
		Courage

Guru Gobind Singh Ji, the Tenth Guru, exemplified the Sikh ideal of the Saint-Soldier. He created the Khalsa, a spiritual brotherhood and sisterhood devoted to purity of thought and action. He gave the Khalsa a distinctive external form to remind them of their commitment, and to help them maintain an elevated state of consciousness. Every Sikh baptized as Khalsa vows to wear the Five "K's" (Panj Kakaars). Guru Gobind Singh Ji was an inspired and prolific writer, courageous warrior, and a source of Divine Wisdom to his Sikhs. "When all other means have failed," he said, "only then it is righteous to take up the sword." He was the defender of the poor, and the oppressed masses of India.

Vaisakhi Day: 14 April, 1699

Vaisakhi is a very important day for Sikhs and one of the most colourful events in the Sikh calendar. It occurs during mid-April every year and traditionally concurs in Punjab with the first harvesting of the crops for the year. So, historically, it has been a very joyous occasion and a time for celebration. However, since 1699, it had marked the very significant religious event of the creation of the Khalsa. Khalsa vowed to have a daily spiritual practice of reading 5 banis (scriptures). Khalsa vowed to follow the basic tenants of Bana (uniform), Bani (scripture), Simran (meditative recitation), Seva(service). Khalsa also vows to refrain from any sexual relationships outside of marriage, and to refrain from taking meat, tobacco, alcohol, and all other intoxicants.

Then Guru Gobind Singh infused his own being into the Khalsa, declaring that the Khalsa was now the Guru in all temporal matters. For spiritual matters, the Guruship was given to the "Sri Guru Granth Sahib", a compilation of sacred writings by those who have experienced Truth. For Sikhs,

"Sri Guru Granth Sahib" is the living embodiment of the Guru, and is regarded with the utmost reverence and respect

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । Ф

wherever it is found. Sikhs all over the world took to the "Sri Guru Granth Sahib" as their living Guru, as the source of spiritual instruction and guidance.

Fundamental Principles of Sikhism

The Three Fundamental Principles of Sikhism were formalized by Guru Nanak Dev Ji as:

- 1. *NAAM JAPNA* Remembering God through meditation and reciting and chanting of God's Name -WaheGuru. The Sikh is to recite the Nitnem Banis daily in remembrance of the grace of The Almighty.
- 2. *KIRAT KARNI* Honestly earning by one's physical and mental effort. One is to speak the truth at all times and only fear God. Live a life of decency, high moral values and spirituality.
- 3. VAND SHAKNA Share and consume together. Selflessly serving others, sharing income and resources.

Some Notable Aspects of The Personality of The Khalsa

- 1. Khalsa has unshakeable faith in ten Gurus (Ten spiritual masters) and in Shri Guru Granth Sahib Ji (The Living Guru of the Sikhs).
- 2. Khalsa is Amrit Dhari, keeps 5 Ks as part of the Khalsa dress code.
- 3. Khalsa is naturalistic. Khalsa feels proud to have uncut hair and regards it as a gift of nature and stamped blessings of the Guru.
- 4. Khalsa has high humanistic values. Believes in Fatherhood of God and Brotherhood of Man.
- 5. Khalsa is pure vegetarian, takes balanced diet to be healthy and strong.
- 6. Khalsa is truthful to the core of the heart. This virtue stands for transparency in life.
- 7. Khalsa possesses a high moral character and it is exhibited through exemplary work and conduct.
- 8. Khalsa is awaken and creates healthy and progressive traditions in the community.
- 9. Khalsa is peace -loving and always stands against injustice.
- 10. The glittering personality of the Khalsa is recognized by the Turban. Turban is as important to the Khalsa as the crown to the King.

<u>5 k's (Panj Kakaars)</u>

- 1. *Kesh* uncut hair and beard, as given by God, to sustain him or her in higher consciousness; and a turban the crown of spirituality.
- 2. Kangha a wooden comb to properly groom the hair as a symbol of cleanliness.
- 3. Kachera specially made cotton underwear as a reminder of the commitment to purity.
- 4. Karaa a steel bracelet, worn on the wrist, signifies bondage to Truth and freedom from every other entanglement.
- 5. Kirpan the sword, with which the Khalsa is committed to righteously defend the fine line of the Truth

The Five Vices

Sikhs avoid the five vices that make people self-centred and that build barriers against God in their lives.

- 1. Kaam Sexual Desire, Lust.
- 2. Krodh Anger, Rage
- 3. Lobh Covetousness and greed
- 4. Moh Emotional attachment to things of this world
- 5. Hankar Egoism

The Founder of Sikhism

The founder of Sikhism, Shri Guru Nanak Dev Ji, was really a spiritual Master. He was an extra-ordinary boy having high I.Q since his childhood. He was a beloved son of Mehta Kalu Ji and Mata Tripta Ji. His birth date is April 14, 1469. He had an elder sister named Bibi Nanaki Ji. He was married to Bibi Sulakhni Ji. He was blessed with two sons; Baba Shri Chand Ji and Baba Lakhmi Das Ji.

Sikhism began with the preaching of Guru Nanak. He based his teaching on the personal experience. Guru

Nanak's simple monotheistic creed, supported by a set of humanitarian principles of conduct, and presented with humility and conviction, made a deep impact on the Indian population. He travelled widely in India and beyond its frontiers like Assam in the East,Sri Lanka in the South, Tibet in the North and Mecca in the West. He won a large number of adherents to his teachings irrespective of the back-ground of their fore-fathers. It was the beginning of a new religious fellowship, which, in course of time, developed into a well defined new faith. Its chief doctrines are the fatherhood of God, the brotherhood of man, rejection of bias, the futility of rituals like idol-worship. There are 974 hymns of Shri Guru Nanak Dev Ji in the holy scriptures of the Sikhs. (Shri Guru-Granth Sahib Ji)

7

Gurdwara Nankana Sahib (Pakistan)

The new religion founded by Guru Nanak was nurtured by nine other spiritual Masters.

Shri Guru Angad Dev Ji(Submissivness)

Bhai Lehna Ji after known as Shri Guru Angad Dev Ji was born on March 31, 1504 in Panjab. Both his father Baba Pheru Ji and mother Mata Daya Kaur Ji were very happy at his birth. He was married to Mata Khivi Ji. The couple was blessed with two sons and two daughters.

He was highly intelligent and well educated. By adopting Guru Nanak's teaching, he became a spiritual man.He had devotedly spent almost seven years in the service of Guru Nanak's mission. Guru Nanak's association completely transformed him. When the time came for Guru Nanak's departure from this mortal world; he started search for his successor. It is very difficult to find an identical viewer to replace oneself in order to continue the selfless mission as we see the divine mission of Guru Nanak. Guru Nanak could find Bhai Lehna Ji as his appropriate successor after testing him at various occasions. It was all by virtue of God's blessings and the rare quality of submissiveness of Bhai Lehna Ji.

He was installed as the second Guru on September 02, 1539 and he was given a new name Angad Dev. He carried forward the mission and thoughts of Guru Nanak both in letter and spirit. He introduced Gurmukhi Script for the benefit

of the common people. He started wrestling places for the youth to make them aware about good health and healthy living. He wrote 62 compositions which are integral part of Shri Guru Granth Sahib.

When he was opposed by Baba Shri Chand Ji (Guru Nanak's elder son) on the issue of Guruship, he silently obeyed the order of Guru Nanak and moved to his village Khadur Sahib. This is a great example of submissiveness.

Shri Guru Amar Das Ji

(A Great Reformer)

Gurdwara Khadur Sahib (Punjab, India)

Guru Amar Das Ji is the third Guru of the Sikhs. He was born on May 5th, 1479 in village Basarke, in Amritsar District. He was a humble son of Tejbhan Ji and Mata Sulakhni Ji.His marriage took place in 1503 with Mata Ram Kaur Ji. He raised two sons Baba Mohan Ji and Baba Mohri ji. His daughters are Bibi Danni Ji and Bibi Bhani Ji.

Being impressed by the sweetness and calmness of Gurbani, he was inspired to follow the path of Gursikhi. He remained in Guru Angad Dev's service for 13 years doing every humble service for the Guru and the congregation. His selfless service made him the beloved of Guru Angad Dev ji, so he was given the seat of Guruship on March 29, 1552 at the age of 72 years.

- SERVICE ALL MAKES AND MODELS
- RESET SERVICE REMINDER LIGHTS
- Emissions Testing
- BRAKES AND SUSPENSION REPAIR
- · LASER 4 WHEEL ALIGNMENT
- $\cdot$ Air Conditioning / Heating

Avtar Sekhon

(416) 748-9300

420 ORMONT DRIVE

TORONTO, ON M9L1N9

@rsautoltd

- ELECTRICAL REPAIRS
- COMPUTERIZED WHEEL BALANCING
- COLLISION AND BODY REPAIR
- CUSTOM COLOUR MATCHING
- DEALER RECOMMENDED SERVICE

SERVING CITY OF TORONTO AND VAUGHAN LARGE FLEET OF ABOUT 450 TAXI CABS COMPUTERIZED DISPATCH GPS TRACKING WEB BOOKING @ WWW.CITYTAXITORONTO.COM ONLINE ACCOUNT SETUP APPLICATION NICE CLEAN CARS, MINI VANS & WHEELCHAIR VAN'S POLITE, EXPERIENCED PROFESSIONAL DRIVERS FLAT RATES TO AIRPORT AND OUT OF TOWN TRIPS

www.osgc.ca

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

Though the sons of Guru Angad Dev Ji did not accept their father's decision.

He was basically against the unhealthy traditions prevailing in the society. Therefore, he strictly followed the principle of Sangat and Pangat, so that class-less society may flourish. He forsake the practice of veiling of women at the death of their husbands. He condemned the practice of Sati-system in which widows burn themselves alive on the funeral pyres of their dead husbands. Instead he advocated for widows to re-marry. Equality between men and women in the Sikh community owes a great deal to Guru Amar Das Ji's forsight and his divine spirit to reform the society to its creator's will.

Shri Guru Granth Sahib Ji contains 907 divine hymns of Shri Guru Amar Das Ji. One of these hymns is so important that it is recited on every occasion whether it is of joy or sorrow. It is 'Anand Sahib' a song of eternal bliss.

Shri Guru Ram Das Ji

(Selfless Service)

The couple Hari Das Ji and Mata Daya Kaur Ji resident of Chuna Mandi, Lahore were lucky to have a son like Bhai Jetha Ji. The fortunate day was September 24th, 1534. But unluckily he became orphan at the age of seven. Anyhow he managed his life through thick and thin circumstances. He was a God-fearing boy. So he went to Goindwal to see Guru Amar Das Ji. Since, he was a very humble boy, so he became very close to Guru Amar Das Ji by dint of his selfless service to the Guru and the congregation. It was Bhai Jetha's unflinching devotion and humble service that earned

Gurdwara Baoli Sahib, Goindwal (Amritsar, Punjab, India)

for him the admiration of Guru Amar Das Ji. Therefore, he was chosen as his spiritual successor and was installed as the fourth Guru in 1574 at the age of 43. He was a man of superb devotion, spiritual fervour and matchless humility. Guru Ram Das Ji did every effort to spread the message of Gurbani and the Sikh philosophy.

He was married to Guru Amar Das Ji's younger daughter Bibi Bhani Ji in the year 1553.God blessed this spiritual couple with three sons Baba Prithi Chand Ji, Baba Mahadev Ji and Arjan Dev Ji- who became the fifth Guru after his father. Guru Ram Das Ji composed 679 hymns in 30 ragas including 11 new. They are all a humble contribution as it is admitted by the Guru himself in his compositions.

For example: ਜੋ ਹਮਰੀ ਬਿਧਿ ਹੋਤੀ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾ, ਸਾ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਹਰਿ ਜਾਣਹੁ ਆਪੇ॥ ਪੰਨਾ-167

You know yourself oh my true Guru what was my state of life!

Shri Guru Arjan Dev Ji

(Supremacy Amongst Martyrs)

Shri Guru Arjan Dev Ji was the youngest son of the pious couple-Shri Guru Ram Das Ji and Mata Bhani Ji. His birthday is April 15, 1563 and birth place is Goindwal Sahib. He was married with Mata Ganga Ji. Both of them were God-Fearing and thoroughly gentle as their parents were. They were sweet, humble and perfect blend of devotion and sacrifice. He became the fifth Guru of the Sikhs in September, 1581. His son's name is Guru Hargobind Sahib who created a new chapter in the Sikh history.

Gurdwara Sri Harmandir Sahib (Amritsar, Punjab, India)

Since his childhood, Guru Arjan Dev Ji sang the divine hymns with such a sweet and loving voice that the minds of the audience struck with the glories of God. He himself was the fountain-head of Gurbani. He contributed 2218 verses which is a bigger part of Gurbani in Shri Guru Granth Sahib. He collected all the compositions of Guru Nanak Dev Ji as well as of several saints who were having different backgrounds but believing in monotheistic creed. Then he compiled the sacred book of Holy Scriptures that was installed at Shri Harmandir Sahib in September 1604. It was the spiritual foresight for the devotees.

He most valued the personal; qualities of a man instead of his background. Therefore, he got foundation stone of Shri Harmandir Sahib laid by a Muslim Saint Hazrat Mian Mir Ji of Lahore in December 1588. It is another landmark in the Sikh history and at the same time reveals Guru Arjan Dev Ji's secular vision.

🏶 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🏶 🏶 🏶

Happy Vaisakhi & Sikh Heritage Month!

Members of the Ontario Liberal Caucus wish the community a

Laura Albanese York South-Weston 416-243-7984

Bob Delaney Mississauga-Streetsville 905-569-1643

Tracy MacCharles Pickering-Scarborough East 905-509-0336

Reza Moridi **Richmond Hill** 905-884-8080

Harinder Takhar Mississauga-Erindale 905-897-8815

Yvan Baker **Etobicoke Centre** 416-234-2800

Steven Del Duca Vaughan 905-893-4428

Harinder Malhi Brampton Springdale 905-495-8030

Indira Naidoo-Harris Halton 905-878-1729

Michael Chan Markham-Unionville 905-305-1935

Nathalie Des Rosiers Ottawa-Vanier 613-744-4484

Amrit Mangat Mississauga-Brampton South 905-696-0367

Dr. Shafiq Qaadri Etobicoke North 416-745-2859

Daiene Vernile Kitchener Centre 519-579-5460

Bob Chiarelli

Ottawa West-Nepean

613-721-8075

Vic Dhillon

Brampton West

905-796-8669

Charles Sousa Mississauga South 905-274-8228

Kathleen Wynne Premier of Ontario 416-325-7200

Michael Coteau Don Valley East 416-494-6856

Joe Dickson Ajax-Pickering 905-427-2060

Ted McMeekin Ancaster-Dundas-Flamborough-Westdale 905-690-6552

Dipika Damerla Mississauga East-Cooksville 905-238-1751

Brad Duguid Scarborough Centre 416-615-2183

Peter Milczyn Etobicoke-Lakeshore 416-259-2249

🗱 🎇 🎇 🎇 🗱 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day ***

The architecture of Shri Harmandir Sahib is so designed with four doors that give practical meaning to the Sikh Philosophy i.e. the Sikh community wishes welfare of all and always do good to all. No discrimination at all. It is a distinct National Trait of the Sikhs.

Guru Ji was loved by one and all for his friendly nature and for doing work for the benefit of the human society. But the rulers of the time did not like Guru Arjan Dev Ji's popularity, so Guru Ji was tortured to death on May 30, 1606. During this whole course his alimental was unshakable faith in God and these words of Gurbani were on his lips.

ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ] Oh God, whatever is your Will, I welcome it

Shri Guru Hargobind Sahib Ji

(Social Justice)

He was born on June 14, 1595 at Guru Ki Wadali district Amritsar- Panjab. His parents were Shri Guru Arjan Dev Ji and Mata Ganga Ji. He was married to Bibi Nanki Ji. He had five sons and a daughter. After the martyrdom of Shri Guru Arjan Dev Ji, he succeeded his father as the 6th Guru of the Sikhs on June 15, 1606 at the age of 11 years. This was a crucial period of the Sikh history. He wore two swords one to represent spiritual power (piri) and the other, temporal powers (Miri).Now the Sikhs became the Saint soldiers.

Shri Guru Hargobind Sahib Ji accorded sanction to the use of steel in the defense of the faith one believes in and for righteousness and justice. This was the first step towards transformation of Sikhism into a forceful order rather the step towards combination of Saint and Soldier i.e Deg and Teg. Deg signifying sustenance to helpless and oppressed while teg signifying sword to smite the oppressor. Guru Ji had firm belief that freedom of faith is the birth right of all people.

In 1609 Guru Hargobind Sahib Ji built a modest structure facing Harmandar Sahib and called it 'Akal Bunga' now known as 'Akal Takhat' the justice seat of the Almighty. It is the first and the highest seat of the Sikhs authority known for its transparent working for social justice and setting the Sikh religious code of ethics. Hence this place has the honour to deliver impartial justice to the disputes since its inception.

The emperor Jahangir did not tolerate this policy of the Guru and subsequently ordered to imprison him in the Gwalior Fort. The Guru remained there for 3 years from 1609 to 1612. At last, the Guru was released with the 52 Kings and princes who were imprisoned on one pretext or the other. It was all due to the convincing result of the Guru's spiritual greatness. People enjoy this day and call him 'Bandi Chhod Guru'. He left for heavenly abode on March 19, 1644 at Kiratpur Sahib.

Shri Guru Har Rai Ji

(Compassionateness)

He was born on January 30, 1630 at Kiratpur Sahib District Ropar, Punjab. His father's name was Baba Gurdita Ji and mother's name was Mata Nihal Kaur Ji. He was married to Bibi Kishan Kaur Ji. This holy couple was blessed with two sons: Elder Baba Ram Rai Ji and the younger Baba Har Krishan Ji.

He was physically strong but was tender hearted. Guru Hargobind Ji loved him very dearly. He initiated Har Rai Ji to all instructions secular and spiritual, to prepare him for the high office of Guruship. Every morning and evening, he would listen to devotional music in the company of the

Gurdwara Dera Sahib (Lahore Pakistan)

congregation. He was nominated as the 7th Guru by Shri Guru Hargobind Ji on March 16, 1644 at the young age of 14 years.

He faced some serious hurdles because Dhir Mals and Minas always tried to preclude the advancement of the Sikhfaith. They even approached the Emperor. Aurangzeb had an eye to revenge for Guru's help to Dara Shikoh. So he summoned Guru Ji to Delhi. Guru Ji sent his elder son Ram Rai. At the court, to please the emperor, he distorted Gurbani and told him that there is 'Miti Bayiman Ki' instead of 'Miti Musalman Ki. When Guru Ji came to know his lack of faith in Gurbani, he ex-communicated Ram Rai from Sikh Panth.

Shri Guru Har Rai Ji carried the Divine-light from 1644 to 1661. Before leaving for his heavenly abode on October 6, 1661 at the age of 31 years, he declared his younger son Har Krishan Ji as the eighth Guru of the Sikhs.

AUTOBAHN

HARVINDER BASSI

Chairman

27 Automatic Rd. Brampton, ON Canada L6S 5N8 Off: 416-741-5454 Fax: 416-741-0155 Email: bassih@autobahnfreight.com www.autobahnfreight.com

1750 Southfield Rd., Suite 220 Lincoln Park, MI 48146 (USA) Off: 734-671-3701 Toll Free: 800-756-5605

FREIGHT LINES LTD.

SUKHWINDER BASSI

President

27 Automatic Road Brampton, ON Canada L6S 5N8 Office: 416-243-3010 Fax: 416-243-3018 Toll Free: 877-294-2111 E-mail: bassis@aslgloballogistics.com www.aslgloballogistics.com

Global Logistics HAZMAT, HACCAP. C-TPAT, CSA CERTIFIED, PIP,

> FAST APPROVED, CANADA AND US BONDED

www.osgc.ca

Shri Guru Har Krishan Ji

(Purifier)

He was born on July 07, 1656 at Kiratpur Sahib in Panjab. His parents were Shri Guru Har Rai Sahib Ji and Mata Krishan Kaur Ji. Keeping in view the divine attachment and devotion for the Sikh Sangat, he was declared as the 8th Guru, on 7th October, 1661 by Shri Guru Har Rai Sahib Ji.

This decision inflamed his elder brother Ram Rai with jealousy and he complained to the emperor Aurangzeb with a request to favor him in every way possible. The emperor summoned the Guru to Delhi. Guru Ji proceeded towards Delhi with a few of his family members. Unfortunately, a severe epidemic of Cholera and small pox broke in Delhi.

Guru Ji attended the sufferes. He became popular amongst the public that they lovingly nicknamed him as 'Bala-Pritam' (Angle darling). While serving the suffering people day and night the Guru himself was seized with fever. The severe attack of small-pox confined him to bed. He took his last breath on April 16, 1664 at the age of 8 years. Recitation of 'WaheGuru' was on his lips till the end.

Gurdwara Bandi Chor Sahib (Madhya Pradesh , India)

Before leaving for heavenly abode he at his low pitch of voice said 'Baba Bakala'.These words were only meant for the future (Guru) Tegh Bahadur Ji who was residing at village Bakala near Beas River in the state of Panjab. His life span though short but gives a great message that, "If one desires spirituality, one must rise above the evil ways of society and shed all pride. To maintain the dignity of human beings everyone ought to be treated as equal."

Shri Guru Tegh Bahadur Ji

(Neither fear nor frighten)

Shri Guru Tegh Bahadur Ji was born on April 01, 1621 in a house well-known as Guru-Ka-Mahal at Amritsar. His father's name was Shri Guru Hargobind Sahib Ji and mother's name was Mata Nanaki Ji. He was married to a noble lady Bibi Gujri Ji on September 14, 1632. This entirely devoted couple to divinity was blessed with a son who gave the Sikh Nation some unique and unforgettable gifts.

In this youth, Guru Tegh Bahadur Ji, proved to be a great swordplayer or gladiator in the battle of Kartarpur. Therefore, he was given a title name of 'Tegh Bahadur.' His efforts to uplift the eminence of Sikhism to higher levels are incomparable. His divine composition are 115, each and every word of it consoles the worldly people by explaining them the reality of human life. One gets enlightened after reading, learning and implementing

in one's life. This sacred Gurbani is an integral part of Shri Guru Granth Sahib Ji.The fanatic ruler Aurangzeb had made up his mind to root out Hinduism from India. At this juncture, the Brahmins under the leadership of Pandit Kirpa Ram Dutt approached the Guru for protection. Guru Ji along with Bhai Dayala Ji, Bhai Mati Das Ji and Bhai Sati Das Ji proceeded to Delhi to protect the people against the forcible conversion. The emperor gave two choices to the Guru, show any miracle or accept Islam. He refused both. Therefore, he along with his fearless followers was tortured to death at Chandani Chowk, Delhi on November 11, 1675 at the age of 54 years.

A magnificent Gurdwara by the name of Shri Sis Ganj Sahib stands there in memory of Guru Ji's unique fight for the human rights. The people of India honored him by giving an epitaph 'Hind-Di-Chadar' which means a great savior of one's freedom of faith which is a fundamental right of everyone.

www.osgc.ca

HAPPY VAISAKHI \$10 CREDIT TO YOUR ACCOUNT

VISIT WWW.VALUE-MOBILE.COM TO FIND YOUR NEAREST LOCATION.

> HURRY NOW! OFFER EXPIRES MAY 31ST, 2018

VALUEMOBILECANADA

VALUEMOBILE

VALUEMOBILETO

chatr.

LIMITED TIME OFFER. SEE REP FOR DETAILS.

Guru Gobind Singh Ji

(Courageousness)

Gurdwara Bangla Sahib (Delhi, India)

Shri Guru Gobind Singh ji was born on January 05, 1666 at Patna- a city in Bihar State of India. His father's name was Shri Guru Tegh Bahadur Ji and mother was a pious lady Mata Gujri Ji. He was married to Bibi Jeeto Ji popularly known as Mata Sundari Ji. This divine couple was blessed with four dedicated, fearless and dutiful sons as it had been clear since their childhood. Baba Ajit Singh Ji; Baba Jujhar Singh Ji. Baba Zorawar Singh Ji. and Baba Fateh Singh Ji.He was nominated as the tenth spiritual master by his father on November 24, 1675 at the age of 7 years.

At this tender age an incident occurred in his life that proved a turning point. It was when a group of Kashmiri Brahmans, driven to desperation by the religious fanaticism of the Mughals came to his father for protection. After listening to the

whole episode, Guru Ji suggested his father very confidently that,

"None could be worthier than that you to interfere in this inhuman fanatic policy of the emperor". This resulted to the Martydom of Shri Guru Tegh Bahadur Ji.

In order to live honorably and with full length of liberty, Guru Gobind Singh Ji created Khalsa on March 30, 1699 in the Will of God. The first five initiated by 'Kande-Di-Pahul' are known as 'Panj Piare' the five dedicated beloved ones of the Guru. All of them were surnamed 'Singh' and they were required to wear the Five K's i.e the five symbols of the Khalsa. All these symbols luckily begin with the letter 'K' 1.Kesh 2. Kanga 3. Kara 4.Kirpan 5. Kachhera.A distinguished feature of the personality of the Guru is that he himself got imitated by those five beloved ones. That is why we say prouldly -Aape-Gur-Chela i.e. Master as well as disciple.

Gurdwara Sis Ganj Sahib (Delhi, India)

Gurdwara Takhat Patna Sahib (Bihar)

A word of honour was given by the emperor that no harm will be done to you if you leave Anandpur Sahib. The spiritually enriched Guru Ji believed in the promise of Aurangzeb and left Anandpur Sahib during the night of 5 -6 December, 1705. The deceitful ruler broke his promise. Therefore, Guru Ji had to face very hard time till October, 1708.

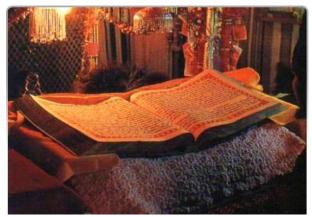
During his stay at Talwandi Sahib now called Damdama Sahib he got prepared beautiful hand written fresh copies of the Sikh Scriptures- Shri Guru Granth Sahib Ji. This humble service was done by a great scholar, Bhai Mani Singh Ji. Before his physical departure from the this

mortal world Guru Gobind Singh Ji passed on the succession to the Holy Shri Guru Granth Sahib Ji- The eternal Guru of the Sikhs on October 06, 1708. These were the few words on his lips before he breathed his last. "In the Khalsa shines the glory of the Guru."

Shri Guru Granth Sahib Ji

(Divinity Honey-Drops)

Shri Guru Arjan Dev Ji did a strenuous job of collecting religious hymns of the first four Gurus as well as some other saintly men from all available sources. The social background of such saintly men had no value in the eyes of the great spiritual master. He got the 'Adi Granth' written by Bhai Gurudas Ji inclusive of 2218 compositions of his own. After compilation of the 'Granth Sahib,' he gave it a central place of worship in Shri Harmandar Sahib in 1604. Baba Budha Ji a scholar of his time was appointed as its first Granthi Sahib- a religious minister expert in reading and interpreting the divine hymns- as well as its caretaker.Shri Guru Arjan Dev Ji strictly kept in his mind the unbiased principle for including the verses in this holy Granth. Therefore, only the compositions written in praise of God which enlightened the ignorant people were included.

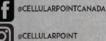
(www.SikhiWayOfLife.ca)

🏶 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🏶 🏶 🏶

VISIT WWW.CELLULARPOINT.CA TO FIND YOUR NEAREST LOCATION.

CELLULARPOINT_

LIMITED TIME OFFER. SEE REP FOR DETAILS. PUREGEAR, BLUETOOTH, MEMORY CARDS & OTTERBOX EXCLUDED.

CELLULARC

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

Through his strong minded preaching to humanize the society, he denounced heinous caste system inequality of men and women and many other useless traditions including superstitions prevailing at that time. He lead a team of reformers from different fields who were working to create a new society and believed in the unity of God and the unity in human beings. Shri Guru Granth Sahib Ji is metaphysical and ethics, the science of reality and the art of union with reality. It gives us vision of truth and opens up new smooth broader paths for the human life. It contains universal truth and reflects the experiences rather wisdom of the spiritual Masters. It is the Guru incarnate for The Khalsa Panth.Shri Guru Granth Sahib Ji is an ultimate spiritual guide, the torch bearer on every aspect of the human life. It is a dazzling light to dispel the darkness of the ignorant human mind. The Sikh community sings its holy hymns on every occasion may it be time of pleasure or pain. It is great source of mental satisfaction to those who firmly believe in its teachings and message.

The Five Beloved Ones

Shri Guru Gobind Singh ji held a big congregation on the Baisakhi day in the year 1699 A.D at Anandpur Sahib. It was at the place where now stands a magnificent Gurdwara Sahib named Shri Keshgarh Sahib. After the morning service, the Guru stood up with a naked sword in his right hand and demanded a head of the man who is prepared to sacrifice his life to keep up the Sikh religious principles set by Shri Guru Nanak Dev ji and his predecessors.

At this call, the whole assembly was filled with terror and un-certainty. The Guru went on repeating his demand. When he forcibly called for the third time, Bhai Daya Ram got up and offered his head. The Guru took him into a tent nearby. A moment later, the Guru came out. He waved his sword dripping with blood. He called for another head. At this Bhai Dharam Das stood up and offered himself. He was also taken into the tent. In this way, three other devout Sikhs stood up, one after another who completely surrendered themselves at the mercy of the Guru. They were Bhai Mohkam Chand, Bhai Himmat Rai and Bhai Sahib Chand. After an interval, the Guru brought them before the assembly dressed in new brand beautiful clothes. He then baptized them

with the Amrit (Nector) prepared by stirring the

sweet water with double- edged sword called 'Khanda'. He embraced them with full warmth of his divine love and called them affectionately 'My Five Beloved Ones'. Their names were changed by giving surnames as 'Singh'. They were altogether changed to New and Fresh citizens of the Khalsa fraternity more commonly known as 'Panj-Piaras'. They are now: Bhai Daya Singh Ji, Bhai Dharam Singh Ji, Bhai Himmat Singh Ji, Bhai Mohkam Singh Ji, Bhai Sahib Singh Ji.

Then the Guru desired and requested them with folded hands and said, "Now, my Dear Ones baptize me as the way I have baptized you. Make me a 'Singh' as I have made you 'Singhs'. My Dear Ones "You are my Guru and I am your disciple (Chela)". They obeyed and baptized him

in a manner he had baptized them. He thanked them and said, "WOW! I am not 'Gobind Rai' but 'Gobind Singh'. What a wonderful and revolutionary incident took place that changed the course of the Sikh history. The difference between

high and low was gone. All the Singhs became brothers. The concept of the caste ego was washed away from the minds of the men and women who got themselves baptized. The Guru set a strict code of conduct for the Khalsa. All down-trodden people were ready to come in the fold of Sikhism. This mission of the Guru became as popular as the Guru himself. Names of the Panj-Piaras have become immortal. They are remembered in daily prayers, morning and evening at everyplace where a community of Sikhs lives. When Karah Parshad (sweet puddings) is distributed in the Sikh congregation, their share is first of all taken out before distribution among the Sadh- Sangat ji. This is a great mark of respect and regard for them.

Bhai Gurdas ji 2nd has spoken very highly about the Guru:

Eglinton Carpet is one of the leading retailers of Area Rugs, Carpet, Hardwood, Laminate and Vinyl flooring. Our professional staff will help you to make the right choice of all your flooring needs at the best prices.

Eglinton Carpet is a proud Canadian company serving the GTA over 30 years. We believe in quality, reliability and prompt service. We have almost all the brands, colours, styles and fibre combinations to choose from.

EGLINTON Carpet & Flooring

Wall to Wall Carpets

Oriental Rugs
Hall Runners
Children Rugs
Vinyl Floors

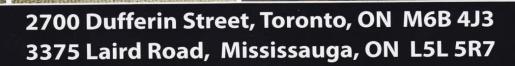
Laminate Floors

Hardwood Floors

Shop At Home Service

Toronto: (416) 783-1141 Mississauga: (905) 828-9910

ESTIMATE

"WAHO WAHO GOBIND SINGH AAPE GUR CHELA" ਖ਼ਾਲਸਾ ਮੇਰੋ ਰੁਪ ਹੈ ਖ਼ਾਸ 🛛 ਖ਼ਾਲਸੇ ਮਹਿ ਹੌ ਕਰੌ ਨਿਵਾਸ 🛯 ਖ਼ਾਲਸਾ ਮੇਰੋ ਮੁਖ ਹੈ ਅੰਗਾ ॥ ਖ਼ਾਲਸੇ ਕੇ ਹੌ ਸਦ ਸਦ ਸੰਗਾ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 🖤

Great Deeds done by Great Souls

(Four Sahibzadas of Shri Guru Gobind Singh Ji)

Among the Sikhs, the word 'Baba' is applied to the one worthy of high respect and honour. It means 'Most Revered'. The sons of the Sikh Gurus were called 'Babas' from the very beginning of their lives. That is why the word 'Baba' is used with the sons of Shri Guru Gobind Singh Ji.

1. Baba Ajit Singh Ji:

He was the eldest of the four sons of Shri Guru Gobind Singh ji. He was born at Anandpur Sahib on February 11, 1687 A.D. From his early life he was given a kind of education and training that was fitted to a saint soldier. He acquired wonderful proficiency in the use of weapons of war. No danger could deter him from his path of duty. His fearlessness and bravery set a glaring example before the warriors for the freedom of faith. He got martyrdom in the thick battle of Chamkaur Sahib in 1704 A.D.

2. Baba Jujhar Singh Ji:

He was the second son. He was born on April 09, 1689. He had also excellent training as his elder brother got. When he saw his brother fighting fearlessly in the thick battle of Chamkaur Sahib, he at once, stood for his father's permission, to join his brother and he was readily allowed to jump into the

ONTARIO SIKHS AND GURDWARA COUNCIL THANKS THE LEGISLATIVE ASSEMBLY OF THE PROVINCE OF ONTARIO D13 PROCLAIMING FOR BILL 52. 2 <u>THE MONTH OF APRIL E</u> YEAR AS SIKHH HERITAGE MONTH

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🏶 🏶 🏶

sikh-info.com

INSURANCE DEPOT LTD.

Why Invest your own money

When you can borrow to invest

- Investment loans at very cheap rate (i.e Prime + 0.75 (3.75%)]
- Unsecured Loan (No Assets required)
- Interest only Payments (i.e \$100,000 invest Loan, monthly payment = \$312.50)

Surinder Pal Singh B.Sc., D.M.M Member of Canadian Association of Insurance & Financial Advisors

Cell: 416-573-4798

Insurance plans that let you Protect your family, invest your head-earned money and save tax too

Call now: 1-866-818-8076

www.insurancedepotltd.com

2682 Islington Ave. Etobicoke, ON M9V 2X5 Off: 416-745-0111 Toll Free: 1-866-818-8076 Fax: 416-573-4798

Disclaimer: 1. Leveraging is investment strategy. It's not good for every person. 2. Prime rate of interest varies and we have historical low rates 3. Investment rate of return is not guaranteed.

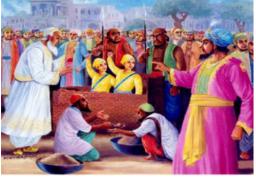
🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

battle field. He gave a gentleman's word to his father that he would prove worthy of him and die fighting with God and Guru's name on his lips. Thus he showed exceptional courage and skills beyond everybody's expectations.

3. Baba Zorawar Singh Ji

4. Baba Fateh Singh Ji

They were the younger sons and their age was 9 years and 7 years. They were separated along with Mata Gujri ji from the rest of the family members after leaving Anandpur Sahib. While crossing river Sirsa. Gangu, the family cook took them to his village named Kheri. This deceitful Brahman handed them

over to the police. The governor of Sirhind first of all threatened them and then tempted them with many offers but both of them refused all allurements and bluntly showed remarkable courage to face any of the punishments. Therefore, they were embedded alive in a brick wall. The cremation of the two along with their grand mother Mata Gujri Ji took place where magnificent Gurdwara Joti Sarup stands about one and a half kilometers from Gurdwara Shri Fateh Garh Sahib

ਜਬੈ ਬਾਣ ਲਾਗਿਯੋ ॥ ਤਬੈ ਰੋਸ ਜਗਿਯੋ ॥ - ਸਾਹਿਬ ਸੀ੍ਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ- (ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ)

VISITING A GURDWARA SAHIB

Using the Gurdwara sahib as the center of activity, the Gurus built flourishing cities around them. The Gurdwaras have been a focal point of Sikh communities since the time of Shri Guru Nanak Dev Ji and continues to be so even today. They are found throughout the world, wherever Sikh community lives. A coloured flag with an emblem of a double-edged sword, two other swords, and a sharp iron ring, always indicates the site of a Gurdwara. Every Gurdwara provides Guru Ka Langar, a free communal meal eaten together

by everyone visiting a Gurdwara, it was started by Shri Guru Nanak Dev Ji and institutionalized by Shri Guru Amar Das Ji. Guru ka Iangar exemplifies an important Sikh teaching: All human beings are equal regardless of their socio-economic status, race or religion. It was mandatory for all to partake in langar before having an audience with the Guru, so that kings and untouchable alike would sit together and eat the same meal.

Appearance Gurdwaras range from majestic buildings to small rooms in someone's home. Any place that has Shri Guru Granth Sahib Ji and a Sadh Sangat present may be considered a Gurudwara. Gurdwaras are a very dear part of a Sikh's life because they provide Sikhs with an opportunity to sit with other Sikh followers and promote spiritual growth.

Personnel Usually, a Gurdwara has one or more caretakers who are proficient in reciting the Sikh scriptures. The caretaker is called a Granthi and is usually addressed as Bhai Sahib Ji, honourable brother.

Gurdwara Protocol

- Wear modest attire i. e. preferably a Punjabi traditional dress.
- Remove Shoes when entering the congregation hall. This is asign of respect to the Sovereignty of Shri Guru Granth Sahib Ji. All Gurdwaras have shoe racks.
- Cover Head: At all times as asign of respect to Shri Guru Granth Sahib Ji.
- Bow in front of Shri Guru Granth Sahib Ji upon joining the congregation and sit quietly and offer money and sometimes, other materialas a humble contribution towards the operation of the Gurdwara
- Sit on the floor in the congregation.
- Standup during Ardas (A humble prayer to God).
- Sit on the floor when taking Guru-ka-langar and keep head covered. You can extend helping hand in doing service.
- No alcohol, tobacco, smoking or intoxicants in the Gurdwara premises.
- The Gurdwara is the best place for Simran-Meditation. Simran is actually remembering God through repeating the holy name of Akal-Purakh Satnaam Wahe Guru, Satnaam-WaheGuru; Satnaam-Wahe Guru. This practice helps one to get closer to God and feel His presence all around. This feeling consoles One's mind and it brings peace of mind to the tension ridden people.

ਮੋਟਰ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸਰੀਰ ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕਲੇਮ ਲਈ ਮਾਹਰ

- ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਨਾਲ ਜ਼⊠ਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਅਪਾਹਜ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹੋਈ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬ⊠ਰਆਂ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਿਰ ਤੇ ਪਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ
- ਟੁੱਟੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ
- ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸੱਟਾਂ
- ਸਿਰ ਜਾਂ ਦਿਮਾਗ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ
- ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਬਦਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਣਾ
- ਗੁੱਝੀਆਂ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ
- ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੌਤ

- motor vehicle accidents
- snow mobiles, boats, ATVs
- public transit

Specializing in serious personal traumatic injuries as a result of a motor vehicle accident

FRACTURES • SPINAL CORD INJURY • BRAIN OR HEAD INJURY SCARRING OR DISFIGUREMENT • INTERNAL INJURIES • DEATH

LOFRANCO 🚰 CORRIERO

PERSONAL INJURY LAWYERS

Contact: Telvinder Singh Gill (416) 844 2758 (Direct line for Free Consultation)

4515 Edenezer Road, Unit 104, Brampton, ON, L6T 2K7 · Locations in: Toronto, Mississauga, Scarborough

Sikh Way Of Life

- 1. To have unshakable belief in the Guru and God.
- 2. To have a concrete one's way of life according to the teachings of the Ten Gurus and Shri Guru Granth Sahib Ji.
- 3. To accept the natural will of God by not cutting the hair from any part of the body.
- 4. To earn an honest living by involving physical as well as mental exertion.
- 5. To set aside one tenth $(1/10^{th})$ of one's income for the help of the needy, poor and helpless persons for promoting Sikhism.
- 6. To recite the Gurbani from Shri Guru Granth Sahib Ji and sing hymns (Gurbani kirtan) for one tenth (21/2hrs) of one's daily life.
- 7. To overcome lust, anger, greed, attachment and ego through meditation on God's Name as written by the Gurus and Bhagats in Shri Guru Granth Sahib Ji.
- 8. To abstain from jealousy, bigamy and intoxicants of all kinds.
- 9. To seek Amrit (Baptism) from the Panj Pyare.
- 10. To always show kindness, humility, responsibility, confidence and self-respect.
- 11. To do one's best service to the community where one lives.
- 12. No doubt, the Sikhs are peace-loving people who stand firm for truth and justice. But they cannot bear injustice in any way and in any form, because it is against their very Khalsa spirit. They are saint-soldiers and they always remember what their tenth spiritual master Shri Guru Gobind Singh Ji said. It is right to useforce as a last resort when all other peaceful means fail".
- 13. Khalsa is a self disciplined person and exercises maximum control on the human instincts (passions) like:

Kaam (Sexual indulgence) Karodh (Anger) Lobh(Greed) Moh(Materialistic attachment) Hankar(Ego)

Gurdwara Concept and Institution

Dr. Gurdev Singh Sangha

The concept and institution of Gurdwara is as old as the Sikh religion and Sikh history. Not only does it occupy the position of a religious place in Sikh way of life. It also has provided guidance to the Sikhs in every sphere of life in Sikh history. It has moulded and uplifted the Sikh way of life. Gurdwara remains inseperable from Sikh life, at an occasion of joy or grief, victory or defeat. Gurdwara is an integral part of Sikh's daily life.

Gurdwara has played a very important role in nation building among the Sikhs. It has remained the pivot of Sikh religious, political and social life. It satiates the spiritual craving of a seeker of the Divine through the message of Gurbani of (teaching of Sikh Holy Book-Guru Granth Sahib) as well as it fulfills the basic needs of the needy by providing langar (community kitchen). It is a centre of learning for learners and shelter for the destitute and shelter- less. It inspires the Sikhs, it boots their morale to combat tyranny, oppression and injustice to defend and up uphold human rights. Thus, Sikhs remain integrated with the Gurdwara from birth till death. No scripture other than Guru Granth Sahib can be installed at the Gurdwara, and no idol can be installed or worshipped in the Gurdwara. According to the prescribed Sikh code of conduct, no anti Gurmat (Sikh philosophy) ceremony or ritual is allowed to be solemnized in the Gurdwara, or any festival other than a Sikh festival celebrated there. In essence Gurdwara Sahib has the presence of Guru Granth Sahib, and Khalsa flag outside the building.

Guru Nanak's mission was to develop a truthful (sachiara) human, a saint-soldier. He started preaching his message through the medium of Gurbani (Divine Word) by establishing a Gurdwara. Guru Granth Sahib provides Sikh tenant to be followed to lead righteous life. He established first Gurdwara (formally known as Dharamsala) in about 1523 at Kartarpur (now in Pakistan). Succeeding nine Gurus carried on Guru Nank's message by way of Gurbani. At any Gurdwara one can join the congregation. Whole congregation is served free langer from (community kitchen). The Gurdwara is a place of worship for Sikhs. Its ideals of service, meditation, virtuous, provide guidance for a devotee to become Gurmukh (truthful). According to the Sikh tenets, religion only should preach righteousness.

Guru Nank's message was in defiance of ills of the day such as superfluous rituals, ceremonies, superstitious, and fear of hell or heaven. Every one is entitled to enjoy complete religious, social and political freedom and traditions. The Gurdwara is a Sikh religious institution; it promotes and propagates human rights. The Gurdwara is an institution which provides guidance for leading a Sikh way of life.

*****

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਲਿਬਰਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

From Prime Minister Justin Trudeau and your Liberal MPs

Happy Vaisakhi

Rt. Hon. Justin Trudeau Papineau

Shaun Chen Scarborough North 416.321.2436

Iqra Khalid Mississauga–Erin Mills 905.820.8814

Yasmin Ratansi Don Valley East 416.443.0343

Gagan Sikand issauga-Streetsville 905.812.1811

Mis

Omar Alghabra Mississauga Centre 905.848.8595

Hon. Kirsty Duncan Etobicoke North 416.747.6003

Kamal Khera Brampton West 905.454.4758

Ruby Sahota Brampton North 905.840.0505

Sven Spengemann Mississauga-Lakeshore 905.273.8033

Gary Anandasangaree Scarborough-Rouge Park 416.283.1414

Peter Fonseca Mississauga East-Cooksville 905.566.0009

Mary Ng Markham–Thornhill 905.479.8100

Ramesh Sangha Brampton Centre 905.790.9211

Marwan Tabbara Kitchener South-Hespele 519.571.5509

Hon. Navdeep Bains Mississauga-Malton 905.564.0228

Raj Grewal Brampton East 905.458.1474

John Oliver Oakville 905.338.2008

Hon. Judy A. Sgro Humber River-Black Creek 416.744.1882

Geng Tan Don Valley North 416.443.0623

Hon. Bardish Chagger Waterloo 519.746.1573

Hon. Ahmed Hussen York South-Weston 416.656.2526

Hon. Jane Philpott Markham-Stouffville 905.640.1125

Sonia Sidhu Brampton South 905.846.0076

Jean Yip Scarborough-Agincourt 416.321.5454

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

An Unprescedented Martyrdom :

Sahibzada Zorawar Singh Ji and Sahibzada Fateh Singh Ji

The martyrdom of Sahibzada Zorawar Singh Ji and Sahibzada Fateh Singh Ji, the two younger sons of Sri Guru Gobind Singh Ji, the Tenth Master of the Sikhs, born to Mata Jito Ji,which took place on December 12, 1705 is an unprecedented event and a major landmark in the history of Sikhs. SahibzadaZorawar Singh Ji and Sahibzada Fateh Singh Ji, born on 17 November 1696 and 25 February, 1699 respectively at Anandpur Sahib, District Ropar, Punjab, followingthe foot-steps of their paternal grandfather Sri Guru Tegh Bahadur Sahib, the Ninth Sikh Guru sacrificed their lives for upholding a person's right to freedom of religion. Because of the death of their mother Mata Jito Ji on 5 December, 1700 these two children had been brought up by their paternal grandmother Mata Gujri Ji.

The martyrdom of these two brave children took place thirty years after the martyrdom of their grandfather Sri Guru Tegh Bahadur Sahib, the Ninth Sikh Guru. The reason for theunique martyrdom of these two young children who sacrificed their lives at ages 9 years and 7 years respectively was Emperor Aurangzeb's staunch policy to spread Islam in all nooks and corners of his territory. For fulfilling his mission, Aurangzeb had issued orders to demolish all Hindu temples, Dharamshalas and Pathshalas and break all Hindu traditions. Restrictions were imposed on celebration of fairs and festivals by Hindus.He had established a separate Department under a Director General for this purpose and had established a Jatha of mullans to go from place to place to demolish famous Hindu temples. Under these orders, the centuries old temples in Mathura, Ayodhya and Varanasi were demolished. The well-known Vishwanath temple in Varanasi, a popular place of pilgrimage of Hindus was also demolished. The city of Mathura was named as 'Islamabad'. Aurangzeb also directed all his Governors not to give jobs to Hindus and wherever possible dismiss Hindu employees. Thus, a large number of Hindus had been forcibly converted to Islam. In Kashmir more than half of the Brahmins had been converted to Islam.

By 1674, this movement of forcible conversion to Islam had reached its climax. Sri Guru Tegh Bahadur Sahib, the Ninth Master of the Sikhs sacrificed his life to rebuff this movement and his martyrdom on November 11, 1675 marked the anti-climax of Aurangzeb's mission. After his martyrdom, his son Sri Guru Gobind Singh Ji who became the Tenth Guru took cudgels against this Muslim emperor who was bent upon killing all those individuals who stood in his way of Islamikaran. Thus, Aurangzeb considered Sri Guru Gobind Singh Ji, who was following the foot-steps of his father, to save Hindus from conversion, as one of his chief enemies. The institution of Khalsa by Sri Guru Gobind Singh Ji which was given a concrete form on the Baisakhi day of 1699, through initiation of PanjPiaras at Anandpur Sahib, District Ropar, Punjab further infuriated the Mughal ruler. The Rajput chiefs of Shivalik hills who felt threatened by the increasing power of Sri GuruGobind Singh Ji decided to come together and help the Mughal ruler in combating the Tenth Guru Ji's activities. They joined hands under the leadership of the Raja of Bilaspur in whose territory fell the town of Anandpur Sahib to forcibly oust Sri Guru Gobind Singh Ji from his hilly citadel. During 1700-1704, the hilly monarchs raided Anandpur Sahib many times but yielded no fruit. Having been frustrated by their failures, they requested Emperor Aurangzeb for help to which he readily agreed. In May 1705, in collaboration with the contingents sent under imperial orders by the Governor of Lahore and those of Wazir Khan, the faujdar of Sirhind they invaded Anandpur Sahib and laid a siege to the fort and made incessant attacks. Inspite of scarcity of ammunition as well as food, Guru Sahib and his Sikhs gave a firm fight to these incessant assaults. Feeling helpless the attackers cunningly gave an offer to Guru Sahib to provide safe exit to him and his Sikh forces if he agreed to quit Anandpur Sahib. Guru Sahib accepted the offer. But during the night of 5-6 December, 1705 as soon as,Guru Sahib alongwith his four sons - SahibzadaAjit Singh Ji, Sahibzada Jujhar Singh Ji, SahibzadaZorawar Singh Ji and Sahibzada Fateh Singh Ji and his mother Mata Gujri Ji and the Sikhs started coming out, the hilly chiefs and their Mughal allies started to attack them sarsafuriously. While crossing on horsebackthe rivulet Sirsa, a tributary of Sutlej river which was in full spate, the two younger sons of Guru JiSahibzadaZorawar Singh Ji and SahibzadaFateh Singh Jiaged 9 years and 7 years respectively and their paternal grandmother Mata Gujri Ji got separated from the rest of the family. To commemorate this event Gurdwara ParivarVichchora Sahib has been established at this place, which is 12 kms north of Ropar. Gangu, an old cook of the family promised to take them i.e. the two younger Sahibzadas and their grandmother Mata Gujri Ji to his village Kheri, now known as Saheri near Morinda in Ropar District of Punjab. It may be added that while escorting them during the dark night because of hazardous pathways Gangu lost his way and bypassing Saheri he walked towards the village Rangia which is about 1.6 kms southward from Saheri. As soon as he realized his error, in order to work out the correct route to his village, he asked Mata Gujri Ji and the Sahibzadas to wait under a mango-grove. At the site of the mango-grove which is about half a km. away from Saheri out in the fields in the sacred memory of Mata Gujri Ji and the Sahibzadas a Gurdwara Sahib has been established. In village Saheri there are two other Gurdwaras one of them Gurdwara Attak Sahib is situated at the site of Gangu's house. They reached Saheri only on the night of 6-7 December. While unsaddling the horse Ganguhad seen some cash and valuables in their saddle-bag which tempted him to betray them. On reaching his village, he stole the saddle-bag during the night. Gangu became so greedy and deceitful that in the

HAPPY BAISAKHI

We provide our clients with strategic and timely legal advice regarding:

- Business Structures
- Buying & Selling a Business
- Asset & Share Purchase
- Shareholder & Partnership
- Agreements

- Buying, Selling & Leasing Commercial Space
- Motor Vehicle Accident Cases
- Commercial Litigation
- Family Law Matters
- Business Immigration

Merwars Professional Corp.

932 The East Mall Suite 200 Toronto, ON M9B 6J9 t. 416 695 4900 f. 416 695 4995 www.merwars.com hope of a sumptuous reward from the Mughals he decided to betray them and on the morning of December 7, 1705 he handed them over to Jani Khan and Mani Khan Ranghar, the officials of Morinda who immediately took all the three into custody.

In the meantime, Sri Guru Gobind Singh Ji had reached Chamkaur Sahib which is 40 kms south-west of Anandpur Sahib with his two elder sons SahibzadasAjit Singh Ji and Jujhar Singh Ji aged 18 years and 14 yearsrespectively and about forty Sikhs. The imperial army and the army of hilly monarchs had followed them. In the furious battle which ensued on 7 December, 1705 at Chamkaur Sahib between Guru Sahib on one hand and these two armies on the other, both the elder sons of Guru SahibSahibzadaAjit Singh Ji and Sahibzada Jujhar Singh Jiearned martyrdom.

On December 8, 1705 Jani Khan and Mani KhanRanghar took the two younger SahibzadasZorawar Singh Ji and Fateh Singh Ji and their grandmother to Sirhind and handed them over to Wazir Khan who had just returned from the battle of Chamkaur Sahib with Guru Sahib and was full of vengeance. He immediately put all of them in the Cold Tower of the Fort. A devout Sikh Moti Ram Mehra Ji, not caring for the anger of the Mughals visited the Cold Tower and served them milk. As per Wazir Khan's orders, on December 9, 1705 SahibzadasZorawar Singh Jiand Fateh Singh Jiwere produced before him. He tried to tempt them with promises of wealth and honour if they adopted Islam. But both of them rejected his offer bravely. Wazir Khan repeatedly threatened them that if they do not accept Islam they would be put to death. But they remained firm in their faith. Wazir Khan finally announced death sentence for them if they did not accept Islam. Nawab Sher Mohammed Khan Ji of Malerkotla intercepted and protested that these two young children were innocent and it would be utter cruelty to kill them. On the contrary, Such chanand a courtier of Wazir Khan as quoted from a Persian poet said 'the progeny of a serpent shall grow up as serpants, and he is not wise who forgets that a wolf's offspring shall be a wolf. Therefore, no mercy should be shown to them.' Thus, remaining staunch in his decision Wazir Khan ordered that they be sealed alive in a wall if they refused to accept Islam. For another two days they were kept in the Cold Tower in the severe wintry weather. On December 11, 1705 under the orders of Wazir Khan they were to be paved with bricks standing on the ground at a place 5 kms north of Sirhind near the Cold Tower. However, in constructing the wall around them when the masons reached above chest height of the younger Sahibzada Fateh Singh Ji, it crumbled and inspite of their best efforts they could not complete it. The two Sahibzadas were again sent to the Cold Tower. The next day i.e. on December 12 they were again given the choice to get converted to Islam or embrace death. They firmly chose death and bravely faced the executioner's sword. In the fond memory of the martyrsSahibzadaZorawar Singh Ji and Sahibzada Fateh Singh Ji,Gurdwara Fatehgarh Sahib stands at the sacred site of their martyrdom and this town is now known as Fatehgarh Sahib after the name ofthe younger Sahibzada.

On hearing the sad news of death of her grandsons, Mata Gujri Ji died of shock. During the night of December 12 the sacred bodies of these three martyrs were kept at a place about 100 meters to the east from the site of martyrdom just outside the fort wall where now stands Gurdwara Bimangarh Sahib. As per historical evidence, Seth Todar Mall Ji an influential and rich trader of Sirhinddecided to perform the last rites,but in view of the ire of Mughals none would give him a piece of land for this purpose. At last Chaudhri Atta agreed to sell him as much land as he could cover with gold mohars. ThusSeth Todar Mall Ji cremated the three sacred corpses at a place about one and a half kilometers to the south-east from the site of martyrdom of the Sahibzadas where now stands Gurdwara Joti Sarup Sahib.Sardar Jodh Singh a devout Sikh of Attevali village put the sacred ashes in an urn andburriedthem at the same spot.

In the basement of Gurdwara FatehgarhSahibthe wall which was constructed on December 11, 1705 is still in existence though with certain changes. The pilgrims who had visited this sacred place 60 years ago tell that at that time the original wall which was made of small Sirhindi bricks joined with lime mortar was in existence and the crack which occurred on one sideof the wall while the masons were constructing it, was also visible. But now this wall has been painted with a shining paint which has concealed its original form. Lacs of Sikh pilgrims visit this sacred place every year to pay homage to the young martyrsSahibzadaZorawar Singh Ji and Sahibzada Fateh Singh Ji. The pilgrims also pay their obeissance at Gurdwara Qatalgarh Sahib, the place of martyrdom of the two elder Sahibzadas - Ajit Singh Ji and Jujhar Singh Ji.

A Muslim poet Allayar Khan Jogi in his poem in urduGanj-e-Shaheedan(1913)has given a touching narration of the whole incident commemorating the cruelty of the Mughal empire and the fearlessness of the young Sahibzadas. He recited this poem in large gatherings of Sikhs in the second and third decades of the 20th century.

The pilgrims also pay their obeisance at Gurdwara Mata Gujri Ji, which is close to the main Gurdwara, where the two Sahibzadas along with their grandmother Mata Gujri Ji were detained from December 8 to December 12, 1705 and where on December 12, 1705 Mata Gujri Ji, on hearing about the death of her grandsons had breathed her last.

One historian has give 1704 as the year of martyrdom of the Sahibzadas. During the tercentenary program which was held in 2004 over one million pilgrims paid their obeisance at Gurdwara Fatehgarh Sahiband other Gurdwaras in Fatehgarh Sahib whereat each place they had to stand up in queues for four hours. The pilgrims also paid their homage at Gurdwara Qatalgarh Sahib, Chamkaur Sahib and atGurdwara Joti Sarup Sahib, the place where the three martyrs were cremated. At these Gurdwaras also the pilgrims had to stand up in queues for four hours.

New Millenium Tire Centre

4**52-01**1

MICHELIN

/e

RE-THREADING

KUMHO TIPE

ALLIANCE

BFGoodrich

Head Office 25 Clark Blvd (Hwy 410/ Clark Blvd) Brampton, **ON L6W 1X4** (905) 452-0111

www.newmilleniumtire.com

Hankook generaltire

Hamilton

50 Covington St Hamilton, **ON L8E 2Y5** (905) 661-0111

National Account Sales & Service S Truck Alignment Air Conditioning Service 🛛 Tire Balancing 🔾 Recaping of Tire 🗘 Tire Repair ✿ 24 hour Roadside Service(GTA)

8 LOCATIONS TO SERVE YOU							
Surrey	Calgary	Edmonton	Windsor	Quebec			
12085-103A Av.	925-26 Street NE	7320 18th St. NW	11475 Country Rd.	7921 Rue Elmslie			
Surrey,	Calgary,	Edmonton,	42 Tecumseh,	LaSalle,			
BC V3V 3G7	AB T2A 6K8	AB T6P 1N8	ON N8N 2M1	QC H8N 2W6			
(604) 588-6110	(403) 235-3411	(780) 485-0026	(519)-735-0006	(438) 938-7886			
(004) 300-0110	(405) 255-5411	(780) 485-0020	(319)-735-0000	(430) 930-7000			

It is worth mentioning that when in 1710 Baba Banda Singh Bahadur Ji's forces killed Wazir Khan and conqueredSirhind as well as in 1764 when forces of Dal Khalsa killed Zain Khan whom Ahmed Shah Abdali had appointed faujdar of Sirhind,no memorial was raised at this place. Therefore, when Maharaja Karam Singh of Patiala wanted rebuildGurdwara Fatehgarh Sahib he had to locate the exact spot of cremation. He was successful in discovering the urn containing the sacred ashes and in 1843 he constructeda Gurdwaraat this spot and named it Gurdwara Joti Sarup Sahib. A century later, in 1944 Maharaja Yadvindra Singh of Patiala instituted a committee for renovation of Gurdwara Fatehgarh SahibandGrudwara Joti SarupSahib. As a result, in 1955 two upper storeys and a dome were added to Gurdwara Joti Sarup Sahib. In the meantime, in 1951 when a Jodhpur Prince Himmat Singh married Princess Shailendra Kaur of Patiala, the Maharaja of Jodhpur donated money for constructing a separate shrine dedicated to the sacred memory of Mata Gujri Ji.Consequently, on the ground floor a samadhin the form of a small square canopied platform was built with white marble in the south-western corner of the circumbulatoryverandh.

This year i.e. in 2017 to observe the 312th martyrdom day of the brave young martyrs a fortnight long programme called sabha was started on December 13 at Gurdwara ParivarVichchora Sahib by startedan AkhandPaath. A three-day (December 13-15) programme was held at this placeduring which devan(religious congregation) was held and thousands and thousands of pilgrims paid their obeisanceto the brave young martyrs.Upto December 20 the venue kept changing as per historical events in chronological order.During December 20-22 the sabhawill be held at Chamkaur Sahib, the place of martyrdom of SahibzadaAjit Singh Ji and Sahibzada Jujhar Singh Ji.Then after passing through other historical places in chronological order the processionreachedGurdwara Fatehgarh Sahib, the place of martyrdom of SahibzadaZorawar Singh Ji and Sahibzada Fateh Singh Ji.After a three-day (December 25-27)sabha at Gurdwara Fatehgarh Sahib, on December 27 a nagar kirtan (procession)was started from Gurdwara Fatehgarh Sahib and culminated at Gurdwara Joti Sarup Sahib, the site of cremation of the two Sahibzadas and Mata Gujir Ji. Every year lacs of pilgrims join in this heart-rending nagar kirtan and pay their obeisance to the brave young martyrs.

Captions of Pictures in Serial Order:

1. SahibzadaZorawar Singh Ji andSahibzadaFateh Singh Ji being bricked alive at Sirhind

2. Gurdwara Fatehgarh Sahib built at the site of the martyrdom of SahibzadaZorawar Singh Ji and Sahibzada Fateh Singh Ji

3. Gurdwara Mata Gujri Ji, the place where the two Sahibzadas and their grandmother Mata Gujri Ji were kept during December 8-12, 1705

4. Gurdwara Joti Saroop Sahib where the bodies of the two Sahibzadas and their grandmother were cremated

5. Gurudwara Qatalgarh Sahib, Chamkaur Sahib, District Ropar, where SahibzadaAjit Singh Ji and Jujhar Singh Ji earned martyrdom

****

Peel Sports & Cultural Academy

ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ

ਡਾ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ

1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪ੍ਰੀਕਿਰਿਆ, ਉਸ ਸੋਚ-ਜੋਤ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਸੀ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਜਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਤੱਵ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਤਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ-ਮੁੱਖੀ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਉਠਾਏ ਇਸ ਯੁੱਗ ਪਲਟਾਉ ਉਦਮ ਨੇ ਮਾਨਵੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਰਥਿਕ ਸੁਨੇਹੇ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿਤੇ। ਇਹ ਸੁਨੇਹੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਨੇ ਹੀ ਸਾਰਥਿਕ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਨੇਹਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਝ ਕ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਨ;

ਸਮਰਪਿੱਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼: ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਮੌਗ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੁਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪੱਣ ਦੀ ਪਰਖ ਦੀ ਘੜੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਲਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਸਰੀ ਚੁੱਪ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿੱਤ ਕਰਨਾ, ਵਕਤ ਦਾ ਅਜੇਹਾ ਮੋੜ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਸਿੱਖ-ਚੇਤਨਾ ਵਿਚ ਸੰਜੀਵ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਸਮਰਪਿੱਤਾ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਸੇਵਾ, ਸੂਰਮਤਾਈ ਅਤੇ ਸਿਦਕਦਿਲੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਹਾਸਲ ਬਣੀ।ਸ਼ਰਧਾਂਲੂਆਂ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸਮਰਪਿੱਤਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਗਰ ਜੀ ਨੇ ਮਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ 'ਓਚ ਦੇ ਪੀਰ' ਦਾ ਮਰਤਬਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਜਾਗ: ਭੀੜ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਅਦਾਤਰ ਲੋਕ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਅਣਹੋਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦੀ। ਰਾਜਸੀ ਅਰਾਜਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਘਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਤਾਣੇ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚੋਂ ਪਨਪੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਲਾਜਵਾਬ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੈਦਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਵਿਚ 'ਸਵਾ ਲਾਖ ਸੇ ਏਕ ਲੜਾਊਂ'ਨੂੰ ਸ਼ਾਖਸ਼ਾਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਾਨ ਕੀਤਾ।

ੇ ਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਰਾਹ: ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੌਰਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ, ਪੰਥ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਵਿਅੱਕਤੀਤੱਵ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉਚਤਮਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੀ। ਸਿੰਘ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਉਚੇ ਅਤੇ ਸੁੱਚੇ ਬਣ ਗਏ। ਸਿੰਘ ਇਜਤਾਂ ਦੇ ਰੱਖਵਾਲੇ, ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਤੇ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹਰ ਜੁਲਮ ਦਾ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣੇ। ਬੀਤੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹਰੇਕ ਦੀ ਸਰੱਖਿਆ ਹੰਦਾ ਸੀ।

ਔਰਤ ਦਾ ਸਨਮਾਨ: ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਬਾਟਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਮਾਤਾ ਜੀਤੋ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਪਤਾਸੇ ਪਵਾਉਣੇ, ਦਰਅਸਲ ਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ।ਔਰਤ ਜਿਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬਣਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਗੁਰੂਜੀ ਦੀ ਦਿੱਬ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਸਮੇਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਪੁਟਿਆ ਸਾਰਥਿਕ ਕਦਮ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਚਾਰੂ ਤੇ ਸੁਝ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੀ।

ਸੁੱਖਸ਼ੀ ਸੂਰਮਤਾਈ:ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਦਰਅਸਲ ਅਚੇਤ ਰੂਪ ਹਰੇਕ ਸਿੱਖ-ਸੋਚ ਵਿਚ ਸੂਰਮਤਾਈ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਚਿਣਗ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਟਿੱਡੀ ਦਲ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲੈ ਸਕੇ। ਤਾਹੀਉਂ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਅਤੇ ਸੂਰਮਗਤੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਸ਼ਵ-ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ।

ਗੁਰ-ਚੇਲੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ: ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੋੜ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਉਹ ਪਲ੍ਹ ਸੀ ਜਦ ਗੁਰੂਜੀ ਆਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਬਣ ਕੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਨੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ 'ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ' ਦਾ ਅਚੰਭਤ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਰੂਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹੀ ਹਿੱਸੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਬ-ੳਚਮਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ।

ਪੰਚ-ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਦਾ ਅਗਾਜ਼:ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਕਟਮਈ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਉਸ ਪੰਚ-ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਦਾ ਅਗਾਜ਼ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਹਰੇਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖਿਆਲ ਅਤੇ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਸਰਬ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜਾਉਂਦੀ ਏ।

ੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਪੈਗਾਮ: ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਮੌਕੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ, ਕਿੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਖਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਾ, ਇਕ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਮਾਜ-ਸਿਰਜਣਾ ਪੈਗ਼ਾਮ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਬਾਰੀ ਅਤੇ ਵਰਣ ਵੰਡ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਣਾ ਸੀ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਅਰੰਭ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਰੰਗ ਅਤੇ ਨਸਲ ਦੇ ਭੇਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ। ਦਰਵੇਸ਼ ਤੇ ਸਿਰਲੱਥ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਕੌਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਕੀਦੇ ਅਤੇ ਆਸਥਾ ਲਈ ਸੀਸ ਨੰ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰਨਾ ਜਾਣਦੀ ਏ।

ਸਵੈ-ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰ੍ਰੈਸ: ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ, ਸਵੈ-ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਉਹ ਮਾਰਗ ਬਣਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵਿਅੱਕਤੀਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣਿਆ। ਕਰਮਯੋਗਤਾ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੌਸ਼ਨਮਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੰਗੇਰੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰੇਦਰ ਬਣਿਆ ਜਿਸਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਈ ਸੋਚ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਤਾ।

ਮਰਦ-ਅਗੰਮੜਿਆਂ ਦਾ ਆਗਮਨ: ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਵਕਤ ਦਾ ਅਜੇਹਾ ਪੜਾਅ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮਰਦ ਅਗੰਮੜਿਆਂ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਕੌਂਮ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਇਮਾਨ ਅਤੇ ਕਿਰਤ-ਸਾਧਨਾ ਕਾਰਨ ਨਿਵੇਕਲੀ ਏ। ਇਹ ਕੌਮ ਆਪਣੇ ਵਿਲੱਖਣ ਦਿੱਖ, ਲਿਬਾਸ ਅਤੇ ਸੋਚ ਸਦਕਾ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਰੋਏ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। 'ਖਾਲਸਾ ਏਡ' ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਅਜੇਹਾ ਹੀ ਨਿਆਰਾ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚ ਅਤੇ ਔਖੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜਰ ਹੋ ਕੇ ਸਾਹਸੱਤਹੀਣਾ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਲਈ ਹੱਥ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਅਨਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਮਬੰਦੀ: ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਇਕ ਅਜੇ ਹੀ ਸੋਚ-ਜੋਤ ਦਾ ਜਗਣਾ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਹਨੇਰ ਨੇ ਅਲੋਪ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਜਿਸਨਦ ਸੇਕ ਵਿਚ ਯੱਖ ਪਲਾਂ ਨੇ ਪਿਘਲ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਹਰ ਅਨਿਆਂ ਤੇ ਜ਼ਬਰ ਖਿਲ਼ਾਫ਼ ਹਿੱਕ ਡਾਹ ਕੇ ਲੜਨਾ ਸੀ, ਅਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਅਡਿੱਗ ਰਹਿਣਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਜਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਹਿਲ ਨੂੰ ਉਸਾਰਨਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਇਸ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਗੁਰੂਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖੁਦ ਕਰਨੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ, ਮਾਤਾ, ਚਾਰ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਖੁਦ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ, ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬੁਟੇ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਚਿਰੰਜੀਵਤਾ ਖਣਨੀ ਸੀ।

ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵੰਕਤ ਸਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸੁੱਖਦ, ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸੰਵੇਦਨਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਏ। ਇਹ ਸੁਨੇਹੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਲਾਵੇਵੰਦ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਖਾਲਸਾ ਪਰੇਡ ਜਾਂ ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਜਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ,ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਰੋਏ ਅਤੇ ਉਚੇਰੇ ਦਿਸਹੱਦਿਆਂ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚਾਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

*****

Happy Vaisakhi

from

DOUG FORD,

your Leader and the future Premier of Ontario!

and PC candidates

Amarjot Sandhu PC Candidate Brampton West

Prabmeet Singh Sarkaria PC Candidate Brampton South

Simmer Sandhu PC Candidate Brampton North

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਾਨਵੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਦਰਪਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰ ਲੋੜ ਥੋੜ ਉਪਰ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਰੰਗ, ਰਸ ਅਤੇ ਰੂਪ ਉਪਰ ਇਸ ਖਜਾਨੇ ਅੰਦਰ ਬਚਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸੱਮੇਂ ਤੋਂ ਇਕ ਲੰਮੇਰੀ ਬਹਿਸ (ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ) ਛਿੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਭੰਗ (marijuana) ਨੂੰ ਮੌਜ ਮੇਲੇ (recreational) ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗੋਚਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਮੁਰਾਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਉਗਾਣ, ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾਏ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਦਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਇਹ ਬਚਨ ਆ ਗਿਆ:

> ਕਬੀਰ ਭਾਂਗ ਮਾਛੁਲੀ ਸੁਰਾ ਪਾਨਿ ਜੋ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੀ ਖਾਂਹਿ ॥ ਤੀਰਥ ਬਰਤ ਨੇਮ ਕੀਏ ਤੇ ਸਭੈ ਰਸਾਤਲਿ ਜਾਂਹਿ ॥੨੩੩॥ (ਸ.ਗ.ਗ.ਸ.ਜ. ਪੰਨਾ ੧੩੭੭)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਰਲਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਦਾਰਥ ਬਾਰੇ ਮੱਢ ਕਦੀਮਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਮਨੱਖੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਭੋਗਣ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਵੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਦੀ। ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਦੇ ਨਾਮ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਛਿੜਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦਰਜਣਾ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਲੇ ਇਸਨੂੰ ਸੁੱਖਾ, ਸੁੱਖਨਿਧਾਨ, ਭੰਗ, ਗਾਂਜਾ, ਜਾਂ ਸੂਟਾ ਆਦਿ ਕਹਿਕੇ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਹੀ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੀਨ ਸਟਫ (green stuff) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੈਨਾਬਿਸ (cannabis), ਮੈਰੀਵਾਣਾ (marijuana), ਪੌਟ (pot), ਅਤੇ ਜੋਇੰਟ (joint) ਆਦਿ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਸਿਰਨਾਂਵੇਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗਸਾਇਣ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ (Pharmacology) ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ delta-9- tettahydrocannabinol or THC, CBD ਅਤੇ CBN ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਰੂਪ ਜਿਆਦਾ ਤਰ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਸੁੱਕੇ ਫੁੱਲ, ਹਰੇ ਸੁਕਾਏ ਹੋਏ ਪੱਤੇ ਅਤੇ ਕਰੁੰਮਬਲਾਂ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੳਟਵਿੳ ਨਾਂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਖਾਕੇ ਇਸ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਮੂੰਹ ਰਾਂਹੀਂ ਅੰਦਰ ਖਿੱਚਕੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਰਾਂਹੀਂ ਖਾਦੇ ਜਾਂਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਲਾਕੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਘੋਲਕੇ ਪੀਣ ਦਾ ਚਲਣ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪਰ ਧੂੰਏ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਨਸ਼ਾ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਜਿਆਦਾ ਚੜਦਾ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧੂੰਏ ਰਾਂਹੀਂ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਧੂੰਏ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਫੇਫੜੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਜੱਜਬ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਏ ਰਸਾਇਣੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਰਲਾਣ ਲਈ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਬੰਦੇ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਅਨੰਦਾਮਾਈਡ (ੳਨੳਨਦੳਮਦਿੲ) ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜਾਕੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜੀ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛਡਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਨਸ਼ਾ ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛਡਣ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਦਿਨ ਲਗਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ੩੦ ਦਿਨ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਧੂੰਏ ਰਾਹੀਂ ਇਸਦਾ ਨਸ਼ਾ ਬੜੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਦਿਮਾਗ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਂਵਾ, ਸਿਖਣ ਸ਼ਕਤੀ, ਸਰੀਰਿਕ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਹਿਲਣ ਜੁਲਣ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਂਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰ ਚੜਾਵ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨੀ ਯਾਦਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਨਿਗਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਵਾਈ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਣ ਵਾਲੇ ਇਸਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀਆਂ ਥੈਰਾਪਿਉਟਿਕ ਖੂਬੀਆਂ (therapeutic qualities) ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂਕਿ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉਲਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ,HIV ਅਤੇ AIDS ਦੇ ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਲਗਾਣ ਲਈ, ਕੁੱਝ ਖਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਰਗੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਰੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਸੱਟ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਣ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ (depression) ਅਤੇ ਐਨਕਸਾਇਟੀ (anxiety) ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ। ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸਦੇ ਕਈ ਮਾੜੇ ਅਸਰ (side effects) ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਬਿਮਾਰੀ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਬਲਕਿ ਇਹ ਨਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਲਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸੌਰੇ ਪਾਸੇ ਥੋੜੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਇਕ ਆਮ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਣ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸ਼ਰਾਬ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਕੁ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਅਨਸੁਖਾਵਾਂ (unpleasant) ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ੧੮ ਤੋਂ ੩੦ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ (accidents) ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ ਬਾਦ ਭੰਗ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਣ ਮਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਛੂਟ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ) ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਖੂਬ ਚਰਚਾ ਛਿੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮੋਟੀ ਜਿਹੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਾਣ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਕਾਰਣ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਲਗਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਚਾਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਾਪ ਦੰਡ ਜਾਂ ਤਰੀਕੇ ਕਾਰਤਾ ਅਪਣਾਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਅਸੂਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੇ ਜਾਂ ਅਮਲ ਗੋਚਰੇ 'ਅਮਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ ਦਾ' ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਮਟਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਦੋਂ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂ ਵਿਖਾਵੇ ਬਾਜੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਕੋਈ ਜੱਗੋਂ ਤ੍ਹੇਰਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਚੀਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਬੱਚੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਬੂਲਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁੱਲੇ ਮਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਨਾ ਕੇਵਲ ਸਿਰਫ ਭੰਗ ਬਲਕਿ ਹਰ ਨਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੀ' ਜਿਗਿਆਸਾ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋ ਰਹੀ 'ਬਹਿਸ' ਨੂੰ ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਸੁੱਚਜੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਉਸਾਰੂ ਨਾਂ ਕਿ ਝਗੜਾਲੂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਸਿਆਣਾ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਜਿੱਦ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹੀ ਕਾਰਣ ਪਤਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

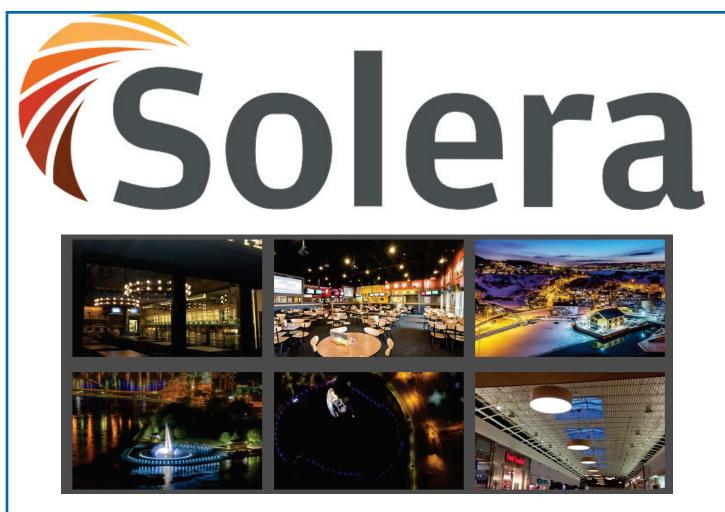
ਕੁੱਝ ਇਕ ਸੁਝਾਅ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਹ 'stress ਨਾਲ cope ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ,' ਦੇ ਜੁਆਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟਰੈਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਮਾਨਸਿਕ ਕਸਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂਕਿ mindfulness, ਸਿਮਰਣ (meditation), ਜੱਪ ਧਿਆਨ, ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਰਕ ਕਸਰਤਾਂ (recreational activities) ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਘੱਰਾਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪਿਆਰ, ਸਨੇਹ ਅਤੇ ਅਪਣਤ ਵਾਲਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਚੰਗੇਰਾ ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਸੁੱਚਜੇ ਇਲਾਜ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ 'ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣ' ਦਾ ਖਜਾਨਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚੰਗੇਰੇ ਅਸੂਲਾਂ ਉਤੇ ਉਸਾਰਨ। ਨਿੱਤ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਧੀਰਜ, ਠਰੱਮੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸੁਰ ਸਾਂਝ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ। ਯਕੀਨਨ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਐਸੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਨਗੇ ਅਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੇ ਆਦਿ ਦੀ ਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

> Guljar Singh CCAC, Member of CACCF Sikh Spiritual and Addiction Counsellor

*****

Solera prides itself on the design and manufacturing of innovative custom lighting solutions. Our responsive customer service and our ability to manufacture in-house from start to finish cutting, spinning, forming, etc.

We offer customization at its best for those in the know. If you can dream it, we can light it up.

905-457-4777 SOLERA CORP, LIGHTING MANUFACTURER 1610 Sismet Rd, Mississauga, ON L4W 1R4

25

Responsibility of Power in Sikhi

A reminder for Vaisakhi from the teachings of Guru Sahibhan.

Rajvinder Singh Gill, Psychologist

Introduction

In this article the nature of power is explored from the perspective of the teachings of theGurus. The Gurus offer a view on the exercise of power that is based on an ethical response to the situation presented. In doing so they insist that power requires a capacity for thinking and maturity that is not benign or negligent of the situation. Power in this framework requires that the individual or group be alive to the situation and should be held accountable for their exercise of power. For power to be exercised ethically, it requires that the notions and concepts of 'I, you, they, and others' be reflected upon and treated as creating differences that make it easier for a group or an individual to ostracise and scapegoat another group or individual and in doing so, take away their power.

Alongside the concept of power, Guru Sahibhans discuss the nature of spiritual awakening and the responsibility this confers on the individual. In introducing the concept of the Khalsa and nature of saint-soldier as well as the framework of Miri-Piri, Guru Sahib invites us to consider the responsibility of acting into a situation and taking a position. (ਜਉਤਉਪ੍ਰੇਮਖੇਲਣਕਾਚਾਉ॥ਜਿਰੁ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ ॥...)By taking a position we are invited to have agency rather than be objects of another's gaze or actions. This is an important departure from a concept of religious person who avoids attachments and becomes dead to the world around them as they seek salvation or nirvana. It also challenges the idea that a religious or spiritual person must stay out of the world of living beings by avoiding talk about the injustices, persecution, running of a state, and above all politics. Guru Sahibhan is clear that power always brings with it the reality that one has influence. How we exercise this influence matters and is of real concern in the world.

We can observe this in the world around us as societies, groups, nations, and individuals exercise power, some choosing inclusion whilst others choose exclusion and some remaining ambiguous in their positions and to the situations they observe. Keeping silent and within our own company is not a path favoured by Guru Sahibhan as demonstrated in the verses of Guru Granth Sahib and the lives of the Guru Sahibhans themselves.

The Nature of Power

Power always presents individuals and groups with a dilemma and choices. Certain thoughts come to mind when one considers power such as;

- Exercise of power
- The face of power
- Power to change things or the very essence of nature
- The nature of power.
- Who is in power and who feels dispossessed by it
- Individuals with power and groups in power

These are real dilemmas that we all face in the world today. The exercise of power has become a contentious issue particularly where a group or an individual appears to usurp the mechanisms of state or rule to further one's own interests. The capacity and maturity to understand the nature of power is crucial to how power is exercised.

The First Nanak in his travels deliberately chose to encounter Babbar, the fifteenth century invader. Guru Nanak's ambition appeared to be simple: to raise humanity from the throes of despair, ignorance, ritualism, and cruelty to enlightenment, hope, inclusivity, and a sense of agency. The First Nanak had observed that humanity in the grip of ritualism and ignorance had adopted a stance towards violence and corruption that spoke of a misguided belief in a deity, heaven, and the concept of Karma. This had led to the idea of beings becoming objects in the world to the point where they lacked agency; and when agency was observed it was destructive. Babbar in his invasions exemplified this destructive and violent side of having agency while the populace of the cities in his path displayed the sense of being objects unable to influence the outcome or their present situation. Although this appears a story from the fifteenth century it is not unlike the stories of destruction and violence we have become accustomed to in the modern world. The First Nanak's response to this outrage was to deliberately seek imprisonment and challenge Babbar to contemplate the destruction he had wreaked and how it reflected on the idea of having power and force. This was not a victory but a dark episode on which he had shown that he was incapable of exercising power with the responsibility that comes from wielding a sword. ($\hat{\mathbf{H}}$ **HAST HAST HAST**

In that moment The First Nanak spoke of the situation from the position of the Saint; a spiritual observer who challenges the authority that relies on violence and the accompanying cruelty. This position of The First Nanak was also observed and acted into by the Nine Gurus who followed him. This concept of the spiritualist who challenges and seeks to be actively involved in the world of beings leads to establishment of certain principles enshrined in Guru Granth Sahib. These can be summarised as below:

- Taking a position to the observed situation even at the cost of own life. Seeing the situation from position of moral authority conferred by spirituality that displays empathy, compassion, and an understanding of human fallacy.
- Involvement in the world of beings but maintaining a position of the active observer who not only acts but maintains

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 🖤

💭 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

detachment from the materialistic trappings of power.

• Avoiding becoming embroiled in the political narratives that create a sense of nearness or distance from power. Maintaining objectivity and agency on behalf of those who experience exclusion, scapegoating, and marginalization.

• Understanding power as conferring responsibility to act with grace into the situation. The concept of Miri- Piri, the saint-soldier, and the ideal of the Khalsa are created for this purpose.

• That conferring of power creates a sense of agency and if this is limited to a group or an individual it creates the notion of the other who are then observed to be objects or subjects. This raises the spectre of exclusion as well objectifying those who are seen as the 'other'. The 'other' in this sense become not-human.

• Life is observed to be lived rather than be predetermined. We create our Karma through our actions for a situation and as such we have agency rather than be mere objects at the mercy of events.

Summary

Guru Sahibhans provided clarity for the Sikh that they should always actively approach situations rather than be passive recipients of it. The Tenth Nanak in the form of Guru Gobind Singh presented us with the concept of the Khalsa who is formed and informed by Dyaa, Dharam, Mohkam, Himmat, and Sahib . The five attributes that make a person spiritual and courageous to challenge the vagaries of power, as the First Nanak did. In doing this The Tenth Nanak gifted us with the Panj Kakkar (Kesh, Kanga, Kara, Kachehra, and Kirpan) to remind the Sikh of their duty and responsibility to the world of beings.

As we mark Vaisakhi it's important that we recognise the responsibility we have as Sikhs to speak of inequality, injustices, persecution, and scapegoating of communities. (הי ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀ ਬਿਗਾਨਾ ਸਗਲ ਸੰਗਿ ਹਮ ਕਉ ਬਨਿ ਆਈ ॥) There is little point in calling ourselves heirs to a saint-soldier tradition derived from the Miri-Piri of The Sixth Nanak if we cannot take a position and speak to a situation.

****

Baisakhi: Celebration of Birth of Khalsa

Dr. Amrit Kaur

Baisakhi is celebrated in Punjab on the first day of the solar month of Baisakh.It is termed as 'Baisakhi' because as per astrological calculations at this time the moon passes through visakhinaksatra or constellation of Indian calender. This festival falls when the farmers have just finished the harvesting of the wheat crop. In the Sikh history, the celebration of Baisakhi can be traced back to the time of Sri Guru Amar Das Ji (1479-1574), the Third Guru of the Sikhs i.e. to more than 470 years. As per historical records, a group of Sikhs under the leadership of Bhai Paro, who had received initiation at the hands of Sri Guru Angad Dev Ji (1504-1552) the Second Guru of the Sikhs, suggested to Sri Guru Amar Das Ji to start an annual congregation fair of the Sikhs. Sri Guru Amar Das Ji welcomed the suggestion and initiated an annual congregation of Sikhs on the occasion of Baisakhi at Goindval Sahib which now falls in District TarnTaran of Punjab. From then onwards Sikh sangats started assembling at the seat of Guru On every Baisakhi. At times when he was away from the main seat, Baisakhi was celebrated wherever he was. For example, in 1660 when Sri Guru Har Rai Sahib had left GoindwalSahib for a visit to Kashmir, Baisakhi was celebrated at Sialkot(Now in Pakistan) in the home of Nand Lal Puri Ji, grandfather of Haqiqat Rai Ji (1724-1742)who was martyred in 1742 at a young age of 18 years under orders of Zakriya Khan, the governor of Lahore. Haqiqat Rai Ji was first chained to a pillar and caned until he became unconscious and then on 29 January 1742 he was excecuted.Haqiqat Rai Ji wasmartyred on the BasantPanchmiday, 29 January 1742. Hisbody was cremated near the mausoleum of Shah Bilaval, 3km east of Lahore.Until the partition ofindia in 1947 throughout the year the pilgrims visited the shrine built on this site to pay their homage to the memory of the young martyr. Upto 1947 i.e the partition of the country the largest Baisakhi gatherings took place at Panja Sahib inDistrictattockat Eminabad in District Gujranwala, both of which are now in Pakistan.

Until 1752 baisakhi coincided with March 30. The Baisakhi of 1699, which also fell on March 30, brought a turning point in the Sikh history. Sri Guru Gobind Singh Ji, the Tenth Guru of the Sikhs chose this auspicious day to create Khalsa. The first Sikh Guru, Sri Guru Nanak Dev Ji had envisaged a community which rises above the distinctions based on caste, creed, class and sex. The work of transforming man initiated by him was continued by the following eight Gurus and culminated in the Creation of Khalsa by the Tenth Guru, Sri Guru Gobind Singh Ji at Anandpur Sahib, the city of bliss which now falls in District Roper of Punjab. Sikh religion founded by Sri Guru Nanak Dev Ji propagated belief in one Supreme God who is also the Creator and envisaged a new social order distinguished by its emphasis on liberty, equality and fraternity. The Tenth Guru, Sri Guru Gobind Singh Ji gave the final shape to this religious order. For this occasion he sent word to Sikhsangat living in far and near places in india to assemble atKesgarh fort, Anandpur Sahib on the Baisakhi day i.eMarch 30,1699. On the morning of this eventful day Guru Sahib with a divine fire in his eyes and an unsheathed sword in his right hand called for such a Sikh to come forward who was ready to lay down his life for the sake of dharmai.e righteousness. At his call Bhai Daya Ram Ji a descendent of Bhai Paro, who was a Khatri by caste and belonged to Lahore stood up to offer his head. Guru Sahib took him to an adjoining tent , severed his head from his body and returned with his blood stained sword. Guru Sahib then gave a second call at which Bhai Dharam Das Ji who was a jat by caste from Hastinapurnear Delhi stood up.

- 2. 80 Pertosa Drive Brampton ON L5X-5E9
- 3. 2120 North park drive Brampton ON L6S 0C9
- 4. 284 Orenda Road #13 Brampton ON L6T 5S3
- 5. 10 Westmore Drive Etobicoke ON M9V-3Z7
- 6. 1075 Ceremonial Drive Mississauga ON L5R-2Z4
- 7. 308 Eddystone Ave North York ON M3N-1H7
- 8. 10510 Torbram Road, Brampton
- 9. 10 Pannahill Dr, Brampton
- 10. 21 Lacoste Blvd, Brampton, ON L6P 2K2

905-460-0009 905-793-1338 905-450-9167 416-740-3262 .. 905-502-1600 . 416-740-3360 905-790-0030 .... 905 913-8017 ...... 905 794-8109

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

He was also taken to the same tent and the same action was repeated. At the next three calls by Guru Sahib, Bhai Muhkam Chand Ji a washerman from Dwarka in Gujrat, Bhai Himmat Jia jheevar from JaganNathPuriin Orissa and Bhai Sahib Chand Ji, a barber from Bidar in Karnataka rose. They were also counducted one by one to the adjoining tent. As the eye witness account of this event given by Abu Ulla Taraniin his book in Urdu, which Sikh historians have used as one of the reference books and which in addition to being available in Punjab is also available in Aligarh Muslim University Uttar Pradesh, reveals that Guru Sahib, then poured water in a large steel bowl without handles and started churning it intoamrit (nectar) with a Khandai.e a two-edged sword. Side by side Guru Sahib recited the holy verses. Mata Jito Ji Guru Sahib's wife added patasas(sweetround sugar crystals) to this water. Thus was prepared the amrit. Guru Sahib sprinkled the nectar first on the head and then the rest of the body of Bhai Daya Ram Ji, who became alive. Guru Sahib asked him to say "Vahiguru Ji KaKhalsaVahiguru Ji Ki Fateh" (Khalsa belongs to God and God is always victorious). The whole action was repeated on the other four devoted Sikhs who also became alive. It may be noted that Abu UllahTaraniwas first a Brahmin and then got converted to Islam and became an agent of Emperor Aurangzeb to spy on Sri Guru Gobind Singh Ji. He was posted at Anandpur Sahib and pretended to be a Brahmin, wore a cotton dhoti, a sacred thread and put a Brahmin's mark on his foreheasd. At AnandpurSahib be lived with Guru Sahib's gardner named Gulaba.

The Five Sikhs who recivedamrit at the hands of Guru Sahib were henceforth called 'PanjPiaras' (the five beloved ones). These 'PanjPiaras' administered nectar to Guru Sahib. Thus was created the Khalsa, each member of which was directed to carry five marks of distinction - hair, like asceties as a pledge of dedication, steel bracelet to denote the universality of God, a comb to keep the hair clean, underwear to denote chastity and a kirpan(steel dagger) to defend the oppressed persons. Baisakhi henceforth came to be celebrated as the birth-day of the Khalsa. The Sikh sangatscame to Takht Sri Damdama Sahib enthusiastically from all nooks and corners of the country and seemed like a slow moving flood of people all over the Gurudwara complex. The highlight of the programme was baptisation of Sikhs through khande-di-pahul (amrit). Urban and rural Sikhs, male and female, young and old came to get baptized. The langar (community meals) was served throughout day and night for three days. After every 15-20 mintes the new pangat entered at the langar hall and during the peak meal hours, each pangat included about 2500 pilgrims. As per the tradition of Sikhism, the pilgrims sat next to one another to partake off food irrespective of their religion, caste, sex, political status and economicl status. The pilgrims, who had travelled by cars, jeeps, truck, trolleys and buses covering long distance in some cases taking 2-3 days, seemed jubilant in becoming part of the buoyant spirit which prevailed.

Until 1752, Baisakhi was celebrated on 30 March. But because of the adoption of Gregorian calendar by the Britishers in 1752, Baisakhi mostly fell on April 13 but sometimes it fell on April 14. On April 14, 1999, the 300th Birth Anniversary of the Khalsa was celebrated at Anandpur Sahib with great pomp and show and at this occasion millions of Sikhpilgrims came to Anandpur Sahib from all over the world to pay their obeisance.

Baisakhi is mainl celebrated at (i) Takht Sri Damdama Sahib, Talvandi Sabo District Bathinda (Ii) Takht Sri Kesgarh Sahib, Anandpur Sahib, District Roper and (Iii) Golden Temple, Amritsar. The main event of Baisakhi celebrations at all the three places is administering amriti.e the baptismal water which marks the entry of the person into the fold of Khalsa. On Baisakhi Sikh sangat comes from far and near places to get baptized. On every Baisakhiall over the world invarisosGurdwaras AkhandPaths are recited which are followed by Kirtan and ardas.Langer i.e community meals are served throughout day and night.

Currently, the main venue of Baisakhi celebration is Takhat Sri Damdama Sahib, TalvandiSado, District Bhatinda where in addition to the religious programmes, various political parties organise their conventions. On April 14, 2003 i.e on the Baisakhi day NanakshahiCelendar was released. This calendar considers the birthday of Sri Guru Nanak Dev Ji in 1469, as its starting point. Earlier the Hindus, Muslims, Christians and Jews had their own calenders but Sikhs did not have their own calender. According to this calender in 2004 Baisakhi fell on 1 Baisakh, 536 Nanakshahi year which fell on April 14.

Every year Baisakhi is celebrated with great pomp and show at (i)Takht Sri Damdama Sahib, Talvandi Sabo, District Bathinda (ii)Takht Sri Kesgarh Sahib, Anandpur Sahib and Golden Temple AmritsarAt Takht Sri Kesgarh Sahib the pilgrims are especially intrigued to have a darshan i.e. Holy Glimpse of the weapons of Sri Guru Gobind Singh Ji which are repeatedly displayed one by one along with their historical background. Several Sikh missionary organisations and publishers of Sikh history put up their book stalls. Within the Gurudwara complex the traffic moves very slowly showing that quite a significant number of pilgrims take interest in religious books. All the pilgrims are in a festive mood. The spirit of Khalsa seems to be enkindled.

This year, the 319th Birth Anniversary of Khalsa is being celebrated all over the world on April 13, 2018.

VahiguruJi KaKhalsa VahiguruJi Ki Fateh!

*****

40

BAJWA TAXI INC.

Param Singh

41 Eddystone Ave. Toronto,ON M3H 1H5 **Joginder S. Bajwa** ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦੇ Tel: 416-741-6904 cell: 416-836-3536 ਸਾਜਣਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ Fax: 416-745-5200 ਠੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ bajwataxi@rogers.com

CARPET-LAMINATE-HARDWOOD-AREA RUGS Call Today for a free Estimate

1332 Khalsa Dr., Unit 21, Mississauga, ON L5S 0A2 Tel: 905-696-7877 416-937-2856 best_bargain@hotmail.com

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ

ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਵੇਰਵਾ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)

ਜਾਤ-ਪਾਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈਜੋ ਕਿ ਵੈਦਿਕ ਆਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਲਚਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ ਇਸ ਵਿਚ ਕਟੜਪੁਣਾ ਆਉਂਦਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਿਆ ਕਿ ਵੈਦਿਕ ਆਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕਤਹਿ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸੀ। ਸਮਾਜ ਦੀ ਚਾਰ-ਵਰਗੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਗਰਲੇ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।ਰਿਗਵੇਦ ਦਾ ਇਕ ਪਿਛਲਾਭਜਨਚਾਰ ਵਰਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਢ ਨੂੰ ਆਦਿ ਕਾਲ ਦੇ ਪੁਰਸ਼ ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਬਿਆਨਦਾ ਹੈ।ਰਿਗਵੇਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ "ਜਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਕਿਤਨੇ ਭਾਗ ਕੀਤੇ ?ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ?ਉਹ ਉਸ ਦੀਆਂ ਜੰਘਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ? ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਹੋ ਗਏ, ਉਸ ਦਿਆਂ ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੂਦਰ ਉਪਜੇ"।ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਮੂੰਹ' ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਮਿਲਿਆ, ਖੱਤਰੀ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਜਿਸ ਦਾ ਜਨਮ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਇਆ, ਵੈਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਉਹ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਸ਼ੂਦਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਸ਼ ਦਿਆਂ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਜਣ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲਾ ਦਰਜਾ ਮਿਲਿਆ। ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਵਰਨ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸ਼ੂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਰਤੱਵ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਮਨਿਆ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਬੁੱਧ ਤੇ ਜੈਨ ਧੱਰਮ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜੋਬਨ ਤੇ ਸੀ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮਾਂ ਨੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲਤਾ ਭੀ ਮਿਲੀ, ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਮਹਾਂਵੀਰ ਜੈਨ ਆਪ ਖੱਤਰੀ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ।ਬੌਧ ਚਿੰਤਕਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰੋਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਆਪ ਘੜੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰਿਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ। ਚਾਰ ਵਰਨਾਂ ਦਿਆਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੌਕੇ ਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਨਹੀਂ।ਇਹਗੱਲ ਕਿ ਸ਼ੂਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਠੋਸੀ ਗਈ ਹੈ, ਬੋਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੋਧਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇਉੱਚੇ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਨੀਵੀਂ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੈਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੁਦਰ ਇਸ ਧਰਮ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਮੱਤ ਛੱਡ ਕੇ ਬੋਧ ਧਰਮ ਅਪਣਾ ਲਿਆ।ਪੰਜ-ਛੇ ਸਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਧਰਮ ਬਣ ਗਿਆ।

ਭਗਤੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਉਂਝ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਤਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਮੱਧ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਈ।ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੋ ਗਏ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਅਤੇ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸੀ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ। ਨੋਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਜਨੇਊ ਪਹਿਨਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਸੂਦਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਖੱਤਰੀ ਦੀ ਭਿੰਨਤਾ ਦਰਸਾਈ ਜਾ ਸਕੇ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਏ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾ ਮੰਨੇ। ਪੁਜਾਰੀ ਨੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦ੍ਰਿਤ ਰਹੇ। ਸੋ ਇੰਨੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਗੁਰੁ ਜੀ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਖੁੰਢਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਆਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਕਲਪਿਤ ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ।ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਨੀਵਿਆਂ ਤੇ ਛੋਟਿਆਂ ਨਾਲ ਹਨ, ਭਾਵ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਣ ਦੁਆਰਾ ਨਿਵੇਂਦੇ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀਆਂ ਥੋਥੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰਤਾਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦਿਆਂ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਝਲਕਦੀ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚਜਾਤ ਅਧਾਰਿਤ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨੀ ਗੈਰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਗੈਰ ਅਧਿਆਤਮਕ ਹੈ।ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਜਾਂ ਨੀਵਾਂ ਮਨੰਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਨਾਲ ਬਹਿ ਕੇ ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਲੌਕਿਕ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਈ। ਜਿਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕ ਥਾਂ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ, ਇੱਕਠੇ ਭੋਜਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਲੰਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਅੰਗ ਬਣ ਗਈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੁਰੁ ਜੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਨੂੰ ਈਸ਼ਵਰ (ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ) ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰਕਾਵਟ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰੌਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਕੀਰ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਕੋਲੋਂ ਰਖਵਾਈ ਅਤੇ ਚਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਖਵਾਏ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਹਰੇਕ ਆਦਮੀ ਵਾਸਤੇ ਖੁਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹਿੰਦੂ ਆਪਣੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚਣੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਫਰਕ ਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ, ਹਿੰਦੂ ਭਗਤਾਂ, ਸੂਫੀ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਭੱਟਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਦੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ।

੧੬੯੯ ਈਸਵੀਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਜੇ ਗਏ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਇਆ ਰਾਮ ਖੱਤਰੀ ਸੀ, ਧਰਮ ਦਾਸ ਜੱਟ ਸੀ, ਮੋਹਕਮ ਚੰਦ, ਸਾਹਿਬ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਰਾਏ ਸ਼ੂਦਰ ਸਨ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਾਤੀਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਤੋੜ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਜਾਤੀ-ਪ੍ਰਥਾ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬੈਂਨੇ ਬੜੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋੜ੍ਹ ਤੋਂ ਸਦੀਵੀਂ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਸੁਚੱਜੀ ਜਾਂਚ ਬਖਸ਼ੀ। ਪੰਥਕ ਪੱਧਰ ਤੇਜਾਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਕਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਵੇਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਦਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜੁਲਾਹਾ ਹੈ, ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਇਹ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸ਼ੂਦਰ ਕਿਸੇ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪੂਜਾਰੀ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੰਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ , ਵਰਤਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਜਾਤੀ ਕੀ ਹੈ।

ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਜੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੱਟ, ਅਰੋੜੇ ਜਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉੱਚੀ ਜਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਣ ਦਾਝੂਠਾ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ।

ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਤਲੱਬ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖ ਹੈ, ਨਾਂ ਕਿ ਅਰੋੜਾ ਸਿੱਖ, ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਆਦਿ। ਇਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਮੱਤ, ਭਾਵ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿਹੜਾ ਹਿੰਦੂ ਹੈ ਇਹ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉੱਚੀ ਜਾਤ ਦਾ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਮੱਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲੱਬ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਤੋਂ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਬੋਲ ਬਾਣੀ ਦੇ ਲਹਜੇ ਤੋਂ ਇਸ ਜਾਤ ਸ਼੍ਰੈਣੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਜਿਵੇਂ ਅਕਸਰ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਨ ਦਸਦਿਆਂ 'ਉਪਰ ਦੱਸੇ'ਜਾਤੀ ਸੂਚਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਹੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਫਲਾਂ ਜੱਟ ਸਿੱਖ, ਫਲਾਂ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ ਆਦਿ ।

R.S. Bhambi B.A., LL.B., LL.M., PH.D., ICCP (Hons) Immigration & Human Rights Counsel

International Bar Association, Commonwealth Lawyers Association, Iccrc Canada

Tel: 1-905 266 2727 Dir: 1-647 828 7075 Fax: 1-647 349 3322

> E-mail: raj_bhambi@yahoo.ca www.bhambiassociates.com # 7-1325 Derry Road East, Mississauga, L5T-186, Canada

ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ 'ਸਿੱਖ ਸੋਚ' ਨੂੰ ਮਨਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਜਾਤ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਬੰਧਨਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੱਝੇ ਹੋਏ ਨਜਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਜਾਤ ਅਦਾਰਤ ਫਸਾਦਾਂ, ਝਗੜਿਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਲਾਮਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਇੱਕਾ ਦੁੱਕਾ ਮਿਸਾਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੂਸਰੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਖਿੱਤੇ ਜਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਟੇ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਮੁਰਾਦ ਨਾਂ ਮਾਤਰ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦਾ ਖਾਸ ਕਾਰਣ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਉਹ ਜਾਂਚ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਖਿੱਤੇ (ਪੰਜਾਬ) ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਵਿੰਧਾਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵੀ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇਸਿੱਖ ਮੱਤ ਦੀ ਉਸ ਸਰਬ-ਕਾਲੀ, ਸਰਬ-ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਵਾਲੀ ਮਹਾਨਤਮ ਸੋਚ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ੇਧ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਨਾਤਾ ਰੱਬੀ ਜੋਤਵਾਲਾ ਦਰਸਾਇਆ ਯਥਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਾਕ ਹੈ; ''ਜਾਣਹੁ ਜੋਤਿ ਨ ਪੁਛਹੁ ਜਾਤੀ ਆਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਹੇ॥੧॥ (ਪੰ: ੩੪੯)

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀ ਇਸ ਕੋਝੀ ਅਲਾਮੱਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਢੌਂਗ ਨਾਲ ਵੀ ਅਪਨਾਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਖਰਾ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਗਰਦਾਨਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਬਾਣੀ ਦਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਪੂਰਾ ਸਖਤ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ:

"ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬ ਨਾ ਕਰਿ ਮੁਰਖਿ ਗਵਾਰਾ। ਇਸ ਗਰਬ ਤੇ ਚਲਹਿ ਬਹੁਤ ਵਿਕਾਰਾ" ॥ (ਰਾਗ ਭੈਰਊ ਮਹਲਾ ੩, ਪੰ: ੧੧੨੭)

ਆਓ ਇਸ 'ਗਰਬ' ਕੋੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਈਏ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬਣੀਏ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਸੁੰਚਕ ਸਿੱਖ।

ਭੁਲ ਚੁਕ ਦੀ ਖਿਮਾਂ ।

ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਵੇਰਵਾ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)

****

ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ-ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ (ਡਾ.)

ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਸਤਿਤਵ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸਾਧਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਸਹਿਤ ਜਿਉਣ ਦੀ ਚਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗਲੋਬਲੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਹੁਪਾਸਾਰੀ ਰੂਪ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਧਰਮ, ਵਰਗ, ਜਾਤ, ਨਸਲ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਨੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਕਰਾਲ ਰੂਪ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਧਰਮ, ਵਰਗ, ਜਾਤ, ਨਸਲ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਨੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਕਰਾਲ ਰੂਪ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹਰ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਛੋਟੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਗਲਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਛੋਟੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਕੇਵਲ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੀ ਨਹੀ ਸਗੋਂ ਧਰਮਾਂ ਅੰਦਰ ਵਿਰੋਧ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਧੜੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰਾ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਪੰਨ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਜੀਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕਾਂ ਰਾਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਹੀਨ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਖੋਹੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਹੀ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਪੂੰਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਬੋਲਬਾਲੇ ਵਿਚ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਰਮ ਸੁਭਾ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਬਦਲ ਦਿਤੇ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵਲੋਂ ਅਰਜਿਤ ਕੀਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ ਉਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਾਂ, ਲਾਲਸਾਵਾਂ, ਇੱਛਾਵਾਂ ਤੇ ਲੋੜਾਂ ਵਿਚ ਗਿਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਸੰਪੰਨ ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਬੋਖਲਾ ਬਣਾ ਇਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਤੇਜ਼ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਬੌਣਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ, ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਟੁੱਟਦਾ, ਮਨੁੱਖ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਟੁੱਟਦਾ, ਮਨੁੱਖ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟਦਾ ਇਕੱਲਤਾ ਅਤੇ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਦਾ ਜਿਉ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਜਿਉਣਾ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਧਰਮ ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਪ੍ਰਚਲਨ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਿਧਾਤਾਂ ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਸੁਹਜਮਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮਾਡਲ ਉਸਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀ ਜੰਗ ਜਿਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਧਰਮ, ਵਰਣ, ਵਰਗ, ਭਾਸ਼ਾਈ ਤੇ ਇਲਾਕਾਈ ਸਮੂਹ ਵਖਰੇਵੇਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਹੀਣ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

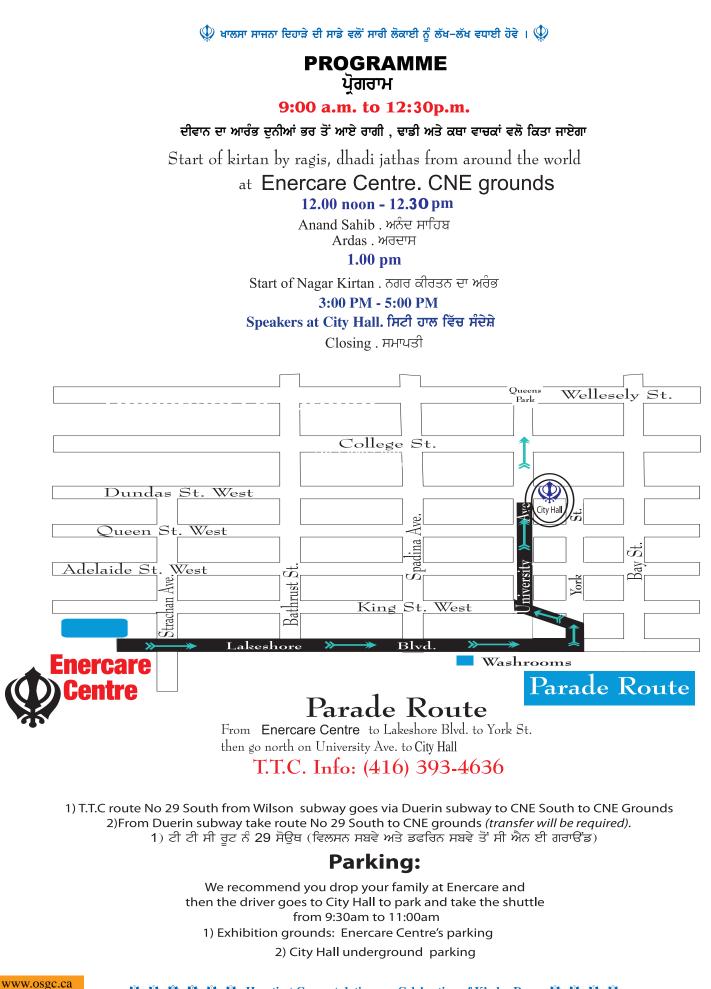
ਇਸ ਦਾ ਅਗਾਜ਼ ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਆਪ ਨੇ " ਜੈਸੀ ਮੈ ਆਵੈ ਖਸਮ ਕੀ ਬਾਣੀ, ਤੈਸਡਾ ਕਰੀ ਗਿਆਨ ਵੇ ਲਾਲੋ" ਦੇ ਅਨੁਸਰਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਵੈ ਮਾਨ ਜਗਾਉਣ ਦਾ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਸੁਮੇਲ ਦਾ ਤੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਅਮਨ ਦਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਨਵੇਂ ਧਰਮ ਦੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਬਲਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ "ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਮਿਟੀ ਧੁੰਧ ਜਗ ਚਾਨਣ ਹੋਇਆ" (ਸੂਰਜ ਚਡ੍ਹ ਪਿਆ ਧੁੰਧ ਮਿਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ) ਪਰ ਕਿਹੜੀ ਧੁੰਧ ਤੇ ਫੇਰ "ਬਾਬੇ ਭੇਖ ਬਣਾਇਆ, ਉਦਾਸੀ ਕੀ ਰੀਤ ਚਲਾਈ ਚੜਿਆ ਸੋਧਨ ਧਰਤ ਲੁਕਾਈ"

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਤੇ ਰਬਾਬੀ ਮਰਦਾਨਾ ਆਪ ਦੇ ਨਾਲ। ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਸਨੇਹ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਆਪ ਚਾਰੋ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਉੱਤਰ ਦੱਖਣ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਵਲ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਇਆ। ਹਰਦਵਾਰ ਗਏ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮ ਜਾਲ ਵਿਚੋਂ ਕਢਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਮਜ਼ ਦੀ ਸਮਝ ਆਈ, ਨਾਨਕ ਦੀ ਸਿਧਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ, "ਰਿਠਾ ਮਿੱਠਾ ਹੋਇਆ", "ਪਿਪਲ ਹਰਾ ਹੋਇਆ", ਬਨਾਰਸ ਪੰਡਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਹੋਈ, "ਓਅੰਕਾਰ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਹੋਈ", ਹਾਜੀਪੁਰ ਪਟਨੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਸਾਲਸ ਰਾਏ ਜੌਹਰੀ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਕੀਤੇ, ਸਾਲਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਮੰਜੀ ਮਿਲੀ, ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਧਰਮਸਾਲ ਬਣੀ। ਸੰਗਤ ਸਥਾਪਤ ਹੋਈ, ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਸਾਲਸ ਗਏ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਸੀ, ਜਗਨ ਨਾਥ ਪੂਰੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਪੂਜੇ ਤਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਦਰੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਆਰਤੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ –

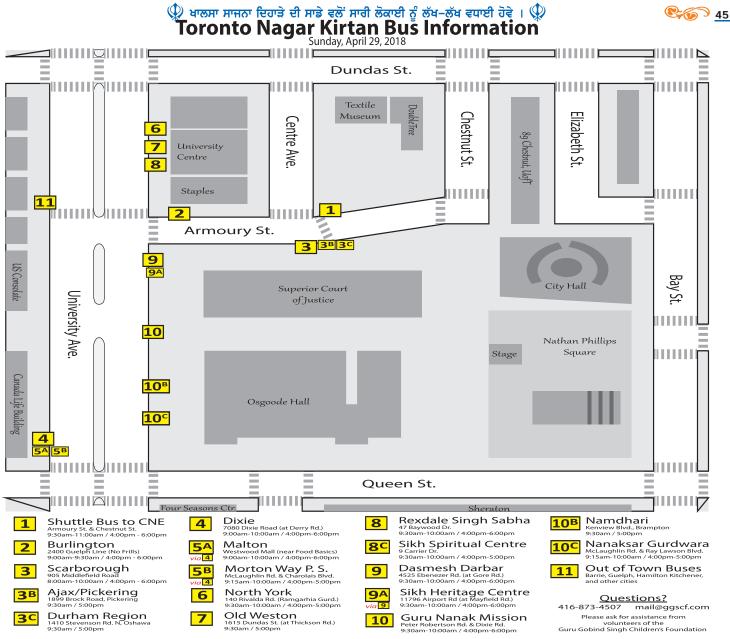
"ਗਗਨ ਮੈਂ ਬਾਲੁ ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ ਧੂਪੁ ਮਲਆਨਲੋਂ ਪਵਣੁ ਚਵਰੋਂ ਕਰੇ ਸਗਲ ਬਨਰਾਇ ਫੂਲੰਤ ਜੋਤੀ ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ਭਵ ਖੰਡਨਾ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ਅਨਹਤਾ ਸਬਦ ਵਾਜੰਤ ਭੇਰੀ" ਪਹਾੜਾਂ ਬਰਫਾਂ ਨੂੰ ਚੀਰਦੇ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਪਹੁੰਚੇ। ਸੁਮੇਰ ਕੈਲਾਸ਼ ਪਰਬਤ ਹੈ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਬਸਤੀ ਸਿਧ ਨਾਥਾਂ ਦਾ ਸਥਾਨ। ਸਿਧ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪੁੱਛਣ ਲਗੇ: ਫਿਰਿ ਪੁਛਣ ਸਿਧ ਨਾਨਕਾ ਮਾਤ ਲੋਕ ਵਿਚਿ ਕਿਆ ਵਰਤਾਰਾ ਸਭ ਸਿਧਿ ਇਹ ਬੁਝਿਆ ਤਾਰਨਿ ਨਾਨਕ ਅਵਤਾਰਾ

ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ

Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day

Bus information- CHANGES FROM LAST YEAR ਬਸਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ – ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਬਦੀਲੀ

ROUTE		Service Changes		
5 ^A	Malton-Westwood Mall ਮਾਲਟਨ – ਵੈਸਟਵੁਡ ਮਾਲ	In Morning Sangat from these locations will take a shuttle bus to Dixie Gurdwara, where they will then board Route 4 busses taking them to the CNE, In evening, they will take Route 4 Buses		
5 ^B	Morton way Public School ਮੋਰਟਨ ਵੇ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ	back to Dixie Gurdwara, followed by a shuttle to their morning pickup location ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਸ਼ਟਲ ਬੱਸਾਂ ਇਨ੍ਹਾ ਜਗਹ ਤੋਂ ਡਿਕਸੀ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਉੱਥੋਂ ਹੋਰ ਬਸਾਂ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਵਾਪਸ ਡਿਕਸੀ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਆਕੇ ਸ਼ਟਲ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾ ਜਗਹ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਹੈ ।		
9	Gurdwara Dashmesh Darbar ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ	There are no service changes to this location		
9 ^A	Sikh Heritage Centre ਸਿਖ ਹੈਰਿਟੇਜ ਸੈਂਟਰ	In Morning Sangat from these locations will take a shuttle bus to Gurdwara Dashmesh Darbar, where they will then board Route 9 busses taking them to the CNE, In evening, they will take Route 9 Buses back to Gurdwara Dashmesh Darbar, followed by a shuttle to Sikh Heritage Centre		
For more info: 416-873-4507		ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਸ਼ਟਲ ਬੱਸਾਂ ਇਸ ਜਗਹ ਤੋਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉੱਥੋਂ ਹੋਰ ਬਸਾਂ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਵਾਪਸ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਆਕੇ ਸ਼ਟਲ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਖ ਹੈਰਿਟੇਜ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਹੈ ।		

www.osgc.ca

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਨਾਥ ਜੀ! ਸਚ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੂੜ, ਅੰਧਾਰਾ

ਕੂੜੂ ਅਮਾਵਸ ਵਰਤਿਆ ਹਉ ਭਾਲਣਿ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੰਸਾਰਾ

ਪਾਪਿ ਗਿਰਾਸੀ ਪ੍ਰਿਸ਼ਮੀ ਧਉਲ ਖੜਾ ਧਰਿ ਹੇਠ ਪੁਕਾਰਾ

ਪੱਛਮ ਵਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਆਪ ਨੇ ਮੱਕੇ ਬਗਦਾਰ ਵਲ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹਰ ਪਾਸੇ ਖੁਦਾ ਹੈ।

ਪੁਛਨਿ ਫੋਲਿ ਕਿਤਾਬ ਨੋ ਹਿੰਦੂ ਵਡਾ ਕੇ ਮੁਸਲਨਮਾਨੋਈ

ਬਾਬਾ ਆਖੇ ਹਾਜੀਆ ਸੁਭਿ ਅਮਲਾ ਬਾਝੋ ਦੋਵੇਂ ਰੋਈ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜਦੋਂ ਸੈਦਪੁਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਤਾਂ ਬਾਬਰ ਦੇ ਅਮਾਨਵੀ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਕੁਰਲਾ ਉਠਦੀ ਹੈ:

''ਪਾਪ ਕੀ ਜੰਝ ਲੈ ਕਾਬਲਹੁ ਧਾਇਆ

ਜੋਰੀ ਮੰਗੈ ਦਾਨੂ ਵੇ ਲਾਲੋ"।

ਇਹ ਅਜੇਹੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ, ਜ਼ਾਲਮ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਲਲਕਾਰਿਆ, ਉਥੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਵੀ ਉਲਾਂਭਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ:

"ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ ਕੁਰਲਾਣੇ ਤੈ ਕੀ ਦਰਦ ਨਹੀ ਆਇਆ"

ਧਰਮ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮਰ ਮਿਟਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ:

"ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ।।

ਸਿਰੂ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ।।"

ਇਹੀ ਸਿਰ ਧਰੁ ਤਲੀ ਦਾ ਇਹ ਸੱਦਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਬਾਬੇ ਕੇ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਬਾਬਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਮੁਗਲ ਸਾਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸੱਤਾ ਸਹਿਤ ਸਮੁੱਚੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਸੋਚ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਏਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਦਾ,ਦੁਨਿਆਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨਸਾਫ, ਅਮਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਧਰਨ ਕਾਰਨਾ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਰੋ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਅਨੇਕ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾਇ ਹੀ ਤਾਂ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਹਰ ਧਰਮ, ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਹਰ ਜਾਤ, ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸਵੈਮਾਨ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੀ ਜੀਵਨ ਜੁਗਤਿ ਦਿੱਤੀ। ਫੲਅਚੲ ਭੁਲਿਦਨਿਗ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਧਰਮ ਪਰਵਰਤਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਜੋਗੀ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਸਿਧ ਪੰਡਤ ਸਭ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਾਇਆ। ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੀ ਜੇਕਰ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਸਾਈ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੀਰ ਬੁਧੂ ਸ਼ਾਹ ਤੇ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਔਰੰਗਜੇਬ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਮਨ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਹੋਰ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀ ਸਕਦਾ।

ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜੇਕਰ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟਲ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਕਲਤ ਸਰੂਪ ਜਿਸ ਅੰਤਰਗਤ 36 ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 6 ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, 15 ਸੰਤ ਭਗਤ, 4 ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਸਹਿਤ 11 ਭੱਟਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸੰਕਲਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਤ ਭਗਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ, ਇਲਾਕਿਆਂ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਵਰਗ ਵੰਡ ਤੇ ਵਰਣ ਵੰਡ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ ਭਾਵ, ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸੰਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਦਰਜਾ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸੰਕਲਿਤ ਕੀਤਾ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਤੱਖ ਜੀਵੰਤ ਗੁਰੂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਭਿੰਨ ਧਰਮਾਂ, ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਤਾ ਕਰਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਮਾਣ, ਸਨਮਾਣ ਅਤੇ ਰੁਤਬਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਸੰਰਚਨਾ ਦੇ ਪਧਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਗ, ਵਰਣ ਤੇ ਧਰਮ, ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, "ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ' ਵਿਚ ਇਕ ਮਿਕ ਹੋ ਗਏ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੰਕਲਨ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀ। ਏਥੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਾਣੀ ਕੋਈ ਬਹੁ ਧਰਮਾਂ ਜਾਂ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਦਾ ਰਲੇਵਾਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਲਈ ਇਕ ਨਵੀਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਾਂਝੀ ਹਿਸੇਦਾਰੀ, ਸਾਂਝੀ ਮਲਕੀਅਤ, ਸਾਂਝੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸਾਂਝ ਦਾ ਅਜੇਹਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਮੂਹ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਮਨ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਧਰਮ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ, ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦਾ ਤਨਾਓ, ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਸ਼ੂਦਰ ਦਾ ਤਨਾਓ, ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਦਾ ਤਨਾਓ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਸਮਾਧਾਨ ਵਲ ਵਧਿਆ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਬਲਕਿ ਵਿਵਹਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ, ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਫੇਰ, ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼! ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅਤੇ ਇਕ ਰੱਬ! ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਭ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਣਾ, ਇਸ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੱਖ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲੰਗਰ ਛੱਕਣਾ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ, ਬਰਾਬਰ ਹੱਕ, ਬਰਾਬਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਦਾ ਤੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਇਹ ਅਜੇਹੇ ਸਮੂਹਕ ਆਚਰਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਮਨ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੋਰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪਧਰ ਉਤੇ ਉਸਰ ਚੁਕੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰੋਧ, ਅੰਤਰ ਵਿਰੋਧ, ਰੋਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਤੀਬਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜੇਹੇ ਸਮੇਂ ਅਮਨ ਹਿਤ ਬਾਣੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਉਬਾਨ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਰਿਹਾ, ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲਾ, ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਾ ਹੀ ਬਿਗਾਨਾ, ਜਾਂ ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਭੇ ਏਕੋ ਪਹਿਚਾਨਬੋ ਤੇ ਵੀ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਭਾਵ ਜਨ ਸਾਧਾਰਨ, ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਵਨ ਜੁਗਤ ਦਾ ਕਰਮਸ਼ੀਲ ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬਕਾਲੀ ਤੇ ਸਦੀਵੀ ਹੈ। ਪਰਤੀ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਕੜੀ ਕੁਦਰਤ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਧਰਤ ਵਾਸੀ ਉਸ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਪਲਦੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਬੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨੂਰ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਉਤਪੰਨ ਹੋਏ ਹਨ।

ਅਵਲਿ ਅਲਾ ਨੂਰ ਉਪਾਇਆ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਭ ਬੰਦੇ

ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭ ਜਗ ਉਪਜਿਆ ਕੌਣ ਭਲੇ ਕੌਣ ਮੰਦੇ।

ਖਾਲਕ ਸਾਰੀ ਖਲਕਤ ਵਿਚ ਸਮਾਇਆ, ਰੱਬ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ, ਕਾਦਰ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਇਕ ਹਨ। ਯਹੂਦੀ ਮੱਤ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਸਤਕ ਅੰਜੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਜਿਆ ਗਿਆ, ਉਪਨਿਸ਼ਦਾਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਰੱਬ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਤੱਤ ਵਿਚੋਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਤੇ ਫੇਰ ਆਪ ਉਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਸਮਰੂਪ ਹਨ। ਰੱਬ ਤੇ ਆਤਮਾ ਸਮਰੂਪ ਹਨ। ਰੱਬ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ:

ਲੋਗਾ ਭਰਨ ਨਾ ਭੁਲੋ ਭਾਈ

ਖਾਲਿਕ ਖਲਕ ਖਲਕ ਮਹਿ ਖਾਲਿਕ ਪੂਰ ਰਹਿਓ ਸਭ ਠਾਂਈ।

ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਲ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਓਟ ਦਾ ਆਸਰਾ ਹੈ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਸਭ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਨ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਦਮਾਨ ਨੈ। ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਤਲਾਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਸਾਂਝੀ ਵਾਲਤਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਭ ਕੋ ਆਸੇ ਤੇਰੀ ਬੈਠਾ ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਤੂੰ ਹੈ ਤੁਹੀ

ਕੈਨ ਸਿੱਖ ਦਾ 34ਵਾਂ ਸਪੋਰਟਸ ਫੈਸਟੀਵਲ 7, 8 ਜੁਲਾਈ 2018 ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ

www.osgc.ca

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

🥨 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

ਸਭੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਦਾਇਨ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਦਿਸਹਿਰ ਬਾਹਰਾ ਜੀਉ

ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਮਨੁੱਖ[ੋ] ਨੂੰ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ[ੱ]ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਵੀ ਪੱਕਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨਾਲ ਨਾਤਾ ਜੋੜਨ ਲਈ ਆਖਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ''ਐ ਮਨੁੱਖ ਤੇਰਾ ਅਸਲੀ ਪਿਤਾ ਪਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ, ਤੇਰੀ ਮਾਤਾ ਧਰਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕੁਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ। ਤੇਰਾ ਗੁਰੂ ਪਵਣ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜੋ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਅਨੁਭਵਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤ ਦਾਈ ਦਾਇਆ ਬਣ ਕੇ ਖਿਡਾ ਰਹੇ ਹਨ।''

ਪਵਣ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਧਰਤਿ ਮਹਤੁ

ਦਿਵਸ ਰਾਤ ਦੁਇ ਦਾਈ ਦਾਇਆ ਖੇਲੈ ਸਗਲਿ ਜਗਤੁ।

ਸੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਇਕ ਭਰਾਤਰੀ ਭਾਵ ਵਿਚ ਬੱਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ

ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੁ ਮੇਰਾ ਗੁਰ ਹਾਈ

ਜੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਔਲਾਦ ਹਨ ਇਕ ਰੱਬ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ, ਫੇਰ ਚੰਗਾ ਮਾੜਾ, ਅਮੀਰ ਗਰੀਬ, ਉਚਾ ਨੀਵਾਂ, ਵੱਡਾ ਛੋਟਾ, ਲੜਾਈ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ, ਯੁੱਧ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੇ ਕਿਉਂਕਿ

ਸਭਿ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ

ਤਿਸ ਦੈ ਚਾਨਣਿ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣ ਹੋਇ

ਬਾਣੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਰਮ, ਖਿਤੇ, ਵਰਗ ਵਰਣ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਸਮੂਹ ਲੋਕਾਈ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਜੁਗਤਿ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਦਸੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸਦਾਚਾਰੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ਾਲੀ ਮਨੁੱਖ ਸਰੂਪ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ।

ਨਾਮ ਜਪੇ, ਵੰਡ ਛਕਣ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਦਾ ਲਖਾਇਕ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਵਿਵੇਕਸ਼ਾਲੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਾਡਲ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਧਾਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਕੇ ਛਕਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਇਸ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਤ ਜਿੱਥੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਰੀਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸਕੂਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਅੰਦਰ ਵੰਡ ਕੇ ਖਾਣ ਨਾਲ 'ਸਹਿਯੋਗੀ' ਹੋਣ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਗੌਰਵ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਾਮ ਜਪਣ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਰੋਕਾਰ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੀ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦੀ ਖੰਡਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਇਸ ਰਾਹੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਦਾ ਸਬਬ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬਾਣੀ ਚਿੰਤਨ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਮਾਡਲ ਦੇ ਰਿਹਾ ਉਸ ਦੀ ਨੀਹ 'ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ' ਵਰਗੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡਕ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੇ ਸੰਕਲਪ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਸਾਰਥਕ ਹੈ ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪੱਕੀ ਹੋਵੇ। ਅੱਜ ਦੀ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਮਕਸਦ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ : "ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤਿ ਸਚੀ ਸਾਲਾਹ ॥ ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ" ਕਹਿ ਕੇ ਇਸ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਇਨਾਤ ਅਤੇ ਵਰਤ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਰੂਪ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਤਾ ਜੋੜਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਕੋਈ ਨਿਰਜੰਦ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੋ ਉਵੇਂ ਵਰਤੋਂ ਬਲਕਿ ਕੁਦਰਤ ਇਕ ਸਜਿੰਦ ਸਤਿ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ 'ਪਵਣ' ਨੂੰ 'ਗੁਰੂ' 'ਪਾਣੀ' ਨੂੰ 'ਪਿਤਾ' ਅਤੇ 'ਧਰਤੀ' ਨੂੰ 'ਮਾਤਾ' ਕਹਿ ਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਨਵਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਨਾ ਨਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਅਪਨਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਹਾਰਕ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਹੋਣ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਬਾਣੀ ਚਿੰਤਨ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਆਚਰਨ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਮਲਾਂ ਵਿਚ ਸੱਚ ਧਾਰਨ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਚਿਆਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਰਗ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤੇ ਤੁਰਣ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਾਣੀ ਫੁਰਮਾਣ ਹੈ "ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੁੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ ॥ ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ"

ਸਚਿਆਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਰਗ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਮੂਹਕ ਸਦਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਮਾਰਗ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ, ਸਬਰ, ਸੰਤੋਖ, ਸੰਜਮ, ਸਹਿਜ, ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਣਾ, ਨਿਮਰਤਾ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਵਰਤਣਾ ਆਦਿ ਨੈਤਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਧਾਰਣੀ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਚਿੰਤਨ ਨੈਤਿਕ ਮੁੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਚਰਿੱਤਰਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਚਿੱਤ ਮੰਦੇ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ, ਧਰਮ ਕਮਾਵੁਣਾ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਹੋਵੇ (ਕਰਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤੁ ਧਰਮੁ ਕਮਾਇਆ) ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕੇ (ਵਿਚਿ ਦੁਨੀਆ ਸੇਵ ਕਮਾਈਐ) ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇ (ਸਿਦਕੁ ਸਬੂਰੀ ਸਾਦਿਕਾ ਸਬਰੁ ਤੋਸਾ ਮਲਾਇਕਾਂ) (ਖੰਡਿਤ ਨਿਦ੍ਰਾ ਅਲਪ ਅਹਾਰੰ ਨਾਨਕ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰੋ) ਥੋੜ੍ਹਾ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਅਤੇ ਸੌਣਾ ਉਸ ਦਾ ਨਿਤ ਕਰਮ ਹੋਵੇ।

ਬਾਣੀ ਚਿੰਤਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸਦਾਚਾਰੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਉਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੈਤਿਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਮਾਨਵੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਕੋਚ ਤੋਂ ਅਪਨਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਮਾਜ, ਖਿਤੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੀਤ, ਵਰਤਮਾਨ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਦਾ ਲਖਾਇਕ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਤੀ ਦਾ ਇਹ ਮਾਡਲ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਸਮਾਜ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗੌਰਵ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਭੁਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਹਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਝਣ ਸਮਝਾਉਣ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਣੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਹਰ ਯੁੱਗ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਅਨੁਰੂਪ ਮਾਨਵੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

****

ਅੰਮ੍ਰਿਤ: ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਸੰਸਕਾਰ

−ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ*

ਮਨੁੱਖ ਇਕ ਚੇਤਨ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲੋਚਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲ ਖਾਹਿਸ਼ ਇਹ^ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੌਤ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇ, ਭਾਵ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਤ ਦਾ ਭਿਆਨਕ ਡਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦੇ ਭੈਅ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨਾਨ ਦੇ ਮਿਥਿਹਾਸ ਵਿਚ ਨੈਕਟਰ (ੲਚਟੋਰ), ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਵਿਚ 'ਜੀਵਨ-ਜਲ', ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ 'ਆਬ-ਏ-ਹਯਾਤ' ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਮਤ ਵਿਚ 'ਸੋਮਰਸ' ਤੇ 'ਮਿਊਖ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸੰਜੀਵ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ' ਦੀ ਸੰਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

'ਅੰਮ੍ਰਿਤ' ਸ਼ਬਦ ਭਾਰਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੈਦਿਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਅਸੱਤ ਤੋਂ ਸੱਤ ਵੱਲ, ਹਨੇਰੇ ਤੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵੱਲ, ਮੌਤ ਤੋਂ ਅਮਰਤਾ ਵੱਲ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਸ ਭਾਵ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਬੜੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹੀ ਹੈ।

'ਅੰਮ੍ਰਿਤ' ਸ਼ਬਦ 'ਅ' ਅਤੇ 'ਮ੍ਰਿਤ' ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। 'ਅ' ਨਾਂਹ ਵਾਚਕ ਹੈ ਅਤੇ 'ਮ੍ਰਿਤ' ਦਾ ਭਾਵ 'ਮੌਤ'। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮੌਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਉਹ ਪਦਾਰਥ

50

🔆 🎇 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🆓 🎇 🎇

ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।੧

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਇਕ ਸੰਕਲਪ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਰਹਿਤ ਵੀ। ਇਹ ਸੂਖਮ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਸਥੂਲ ਵੀ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਅਮਲ ਵੀ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਵੀ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸੰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਕਰੀਏ:

੧) ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ।

੨) ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰ ਦੀਖਿਆ।

੩) ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੰਜ ਕਕਾਰੀ ਰਹਿਤ।

੧. ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ: ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਪਾਵਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ' ਇਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਰਥ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਥਾਈ ਤਦਭਵ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਸੰਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰਵਾਕ ਹੈ: ਬਾਣੀ ਗਰ ਗਰ ਹੈ ਬਾਣੀ ਵਿਚਿ ਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਰੇ॥ (ਪੰਨਾ ੯੮੨)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ:

੧. ਸਮੰਦਰ ਮੰਥਨ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਚੌਦਾਂ ਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ।

੨. ਨਾਮ-ਰਸ, ਆਤਮ-ਰਸ, ਪ੍ਰਭੂ-ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਅਨੰਦ।

੩. ਮਿੱਠਾ ਰਸ।

੪. ਪਾਣੀ।

੫. ਮੁਕਤੀ।

੬. ਦੁੱਧ।

੭. ਸੋਨਾ।

੮. ਆਤਮਿਕ ਸਰੂਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਚਨ।

੯. ਆਤਮਿਕ ਸਰੂਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ।੨

ਨਾਮ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਮਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ 'ਨਾਮ' ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਮ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ:

-ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ⁻ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਮਿਲਿ ਪੀਵਹੁ ਭਾਈ॥

ਜਿਸੂ ਸਿਮਰਤ ਸੁਖੂ ਪਾਈਐ ਸਭ ਤਿਖਾ ਬੁਝਾਈ॥ (ਪੰਨਾ ੩੧੮)

-ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਹੈ ਜਿਤੁ ਪੀਤੈ ਤਿਖ ਜਾਇ॥

ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨ@ ਪੀਆ ਤਿਨ@ ਬਹੁੜਿ ਨ ਲਾਗੀ ਆਇ॥ (ਪੰਨਾ ੧੨੮੩)

-ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੂ ਨਾਮੂ ਹੈ ਜਿਤੂ ਖਾਧੈ ਸਭ ਭੂਖ ਜਾਇ॥

ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮੂਲਿ ਨ ਹੋਵਈ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ॥ (ਪੰਨਾ ੧੨੫੦)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਭਗਤ ਜੈ ਦੇਵ ਜੀ, ਭਗਤ ਭੀਖਣ ਜੀ, ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ, ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਤੇ ਭਗਤ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਗਤ ਭੀਖਣ ਜੀ ਦਾ ਸੋਰਠਿ ਰਾਗ ਵਿਚ ਅਤੇ ਭਗਤ ਜੈਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੂਜਰੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ:

-ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲੂ ਨਿਰਮਲੂ ਇਹੂ ਅਉਖਧੂ ਜਗਿ ਸਾਰਾ॥

ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਕਹੈ ਜਨੁ ਭੀਖਨੁ ਪਾਵਉ ਮੋਖ ਦੁਆਰਾ।। (ਪੰਨਾ ੬੫੯)

-ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਨਾਮ ਮਨੋਰਮੰ॥ ਬਦਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਤ ਮਇਅੰ॥

ਨ ਦਨੋਤਿ ਜਸਮਰਣੇਨ ਜਨਮ ਜਰਾਧਿ ਮਰਣ ਭਇਅੰ॥ (ਪੰਨਾ ੫੨੬)

ਸੋ, ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਨਾਮ-ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਦ-ਜੀਵਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਨਾਮ-ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪਰਮ-ਪਦਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਵਾਕ ਹੈ:

(ਪੰਨਾ ੨੮੭)

ਅੰਮ੍ਰਿੰਤ ਪੀਵੈ ਅਮਰ ਸੋ ਹੋਏ॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਵਹ ਸਦਾ ਚਿਰ ਜੀਵਹ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਅਨਦ ਅਨੰਤਾ॥

(ਪੰਨਾ ੪੯੬)

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਮ-ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ? ਪਰ ਗੁਰਮਤਿ ਸਰੀਰਕ ਅਮਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਰੀਰ ਬਿਨਸਨਹਾਰ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਨਾ ਇਕ ਦਿਨ ਇਸ ਨੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ-ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਆਵਾ-ਗਵਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਮਤ ਵਾਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਅਗੇਰੀ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਇਕ ਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਇਕ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਮ-ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਲਈ ਇਕ ਹੀ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀਂ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਇਕਾਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ:

ਨਾਨਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਏਕੁ ਹੈ ਦੂਜਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਹਿ॥ (ਪੰਨਾ ੧੨੩੮)

ਇਸ ਨਾਮ-ਰੂਪੀ ਔਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸ਼੍ਰੋਤ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਕੀ ਹੈ? ਸਾਮੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਬ-ਏ-ਹਯਾਤ ਦਾ ਕੁੰਡ ਅੰਧ ਮਹਾਂ-ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਥਾਨ ਖੀਰ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਮਿਥਿਹਾਸ 'ਤੇ ਹੀ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਿਥਿਹਾਸਿਕ ਤੇ ਦਲੀਲ-ਵਿਹੁਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀ।

ਗੁਰਮਤਿ ਨੇ ਇਸ ਨਾਮ-ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਕੁੰਡ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਸਰੀਰ-ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਰਿੜਕਣ ਨਾਲ ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਰੀਰ-ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਰਿੜਕਣ ਲਈ ਗੁਰੂ-ਕਿਰਪਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ, ਗੁਰੂ-ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਨ ਦੀ ਨਾ ਕਿ ਬਾਹਰ ਭੱਜਣ ਦੀ:

ਨਾਨਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਨੈ ਮਾਹਿ ਪਾਈਐ ਗਰ ਪਰਸਾਦਿ। (ਪੰਨਾ ੧੨੩੮)

ਅਤੇ ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ:

DEOL LAW OFFICE

Kulwant Singh Deol

Barrister, Solicitor & Notary Public

2007-20, Kingsbridge Garden Circle Mississauga, ON, L5R 3K7 (North-West Corner of Hwy10 & Hwy403) Ph: 905-268-0094 Fax: 905-268-0095 Email:deollaw@yahoo.ca

www.osgc.ca

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

ਇਹੁ ਮਨੁ ਈਟੀ ਹਾਬਿ ਕਰਹੁ ਫੁਨਿ ਨੇਤ੍ਰਉ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ॥ ਰਸਨਾ ਨਾਮ ਜਪਹ ਤਬ ਮਬੀਐ ਇਨ ਬਿਧਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਵਹ॥

(ਪੰਨਾ ੭੨੮)

੨. ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰਦੀਖਿਆ: ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੱਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰਦੀਖਿਆ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਮਰ ਭਾਵੇਂ ਲੰਬੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬੜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਅਮਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰਦੀਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਹੀ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹੈ?

ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਕਾਰ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਉਸ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਅਰੰਭਿਕ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਰਮ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ।

ਈਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ 'ਬਪਤਿਸਮਾਂ' ਦੀ ਰਸਮ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਬਪਤਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੀ ਈਸਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਹੇਠ ਅੰਕਿਤ ਵਿਚਾਰ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ:

"ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ, ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਮੁੜੇ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾਂ ਲਏ, ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਪ ਮੁਆਫ ਹੋ ਜਾਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਵਰਦਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲੇਗੀ।"੩

ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਇਕਰਾਰ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮਾਂ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਰਸਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ।

"ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਆਖਰੀ ਨਬੀ ਸਨ, ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਭਾਗ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਨ।"੪

ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਮਤ ਵਿਚ 'ਉਪਨਇਆਨ' ਦੀ ਰੀਤੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਚਰਯ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਨਵ-ਜੀਵਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

"ਅਥਰਵਵੇਦ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਆਪਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਵ-ਜਨਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਇਕ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"ਪ

ਉੱਪਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਅਰੰਭਿਕ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ 'ਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਦੀਖਿਆ ਸੰਸਕਾਰ ਹਰ ਧਰਮ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਮਾਨਵ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਸੰਸਕਾਰ ਰਾਹੀ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰਦੀਖਿਆ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ 'ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ 'ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ' ਦੀ ਰੀਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ:

ਚਰਨ ਧੋਇ ਰਹਰਾਸਿ ਕਰਿ ਚਰਣਾਮ੍ਰਿਤ ਸਿਖਾਂ ਪੀਲਾਇਆ। (ਵਾਰ ੧:੨੩)

ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ੧੬੯੯ ਈ: ਦੀ ਵੈਸਾਖੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆਂਦਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ `ਖੰਡੇ` ਦੀ `ਪਾਹੁਲ` ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿਰਫ ਵਿਧੀ ਹੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੀਤੀ ਨਾ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ। ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਫੇਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵਿਧੀ ਵਿਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆਉਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਦੇ ਤੁਲ ਸੀ। ਭਾਵ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੁਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

"ਖੰਡੇ ਦਾ ਔਮ੍ਰਿਤ ਭਾਵੇਂ ਗੁਰਦੀਖਿਆ ਦਾ ਪਰੀਵਰਤਨ ਰੂਪ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਪਰੀਵਰਤਨ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਿਘਰੀ ਹੋਈ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਯੋਗ ਸੀ।"੬

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਭਗਤੀ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਸੰਜੀਵ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ (ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ) ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਪੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਨੇ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਗੁਰੂ-ਚੇਲਾ ਦੀ ਅਭੇਦਤਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਾਤੀ-ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੂਸਰੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਲੈਣ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ। ਭਾਈ ਦੇਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ:

ਪ੍ਰਥਮ ਰਹਤ ਯਹ ਜਾਨ ਪਾਹੁਲ ਖੰਡੇ ਕੀ ਛਕੇ।

ਸੋਈ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਰ ਨ ਪਾਹੁਲ ਜੋ ਲਏ।੬।

ਸੋ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਾਸਾ ਮਨੁੱਖੀ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਮ-ਰੁਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਚਰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰ-ਦੀਖਿਆ ਹੈ।

੩. ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੰਜ ਕਕਾਰੀ ਰਹਿਤ: ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਚਰਨ ਪਾਹੁਲ ਦੀ ਥਾਂ ਖੌਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਛਕਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਉੱਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ-ਕਕਾਰੀ ਰਹਿਤ ਰੱਖਣੀ ਵੀ ਹਰ ਸਿੱਖ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਰਹਿਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਰਹਿਤ-ਨਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ: ਰਹਣੀ ਰਹੈ ਸੋਈ ਸਿੱਖ ਮੇਰਾ। ਉਹ ਠਾਕਰ ਮੈਂ ਉਸ ਕਾ ਚੇਰਾ।...

ਰਹਤ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਸਿੰਘ ਕਹਾਵੈ। ਰਹਤ ਬਿਨਾ ਦਰ ਚੋਟਾਂ ਖਾਵੈ॥...੮੮॥

(ਰਹਿਤਨਾਮਾ, ਭਾਈ ਦੇਸਾ ਸਿੰਘ)

ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਾਮ-ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰਦੀਖਿਆ ਦੀ ਵਿਧੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਛਕ ਕੇ ਪੰਜ-ਕਕਾਰੀ ਰਹਿਤ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋ ਕੇ 'ਸਿੰਘ' ਪਦਵੀ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

'ਸਿੰਘ' ਪਦਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਗੁਰਸਿੱਖ ਅਖਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਵਾਲੇ:

੧. ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ, ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼, ਸਫਾ ੭੬.

੨. ਸ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਨਿਰੁਕਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਸਫਾ ੨੫੧.

੩. ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ, ਸਫਾ ੩੨੫.

੪. ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮੁਖ ਧਰਮ, ਸਫਾ ੧੨੫.

੫. ਯਜੁਰਵੇਦ ਵੇਦ ਮੰਡਲ ੧੧ਵੇਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਆਏ।

੬. ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਸਾਖੀ ਆਫ਼ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਸਫਾ ੭.

*****

RAAG PARBANDH OF SRI GURU GRANTH SAHIB

Dr. Gurnam Singh

The Sikh Gurus have blessed mankind with the divine message in the form of Gurubani. They used Shabad Kirtan as a communicational device for expressing the divine message as Khasm Ki Bani. It reflects all-pervasiveness of music, naad brahm form of music in the Indian tradition and inseprarable relationship of poetry and music. This way gets the multi-dimensional aspect of bani manifested in a harmonious way of Shabad and Kirtan. The gurus used music in its original and unique form. Different musicoligical elements and devices have been applied for Shabad Kirtan in an exclusive and definitive manner for "Sangeet Prabandh" of Sri Guru Granth Sahib is known as Gurmat Sangeet".

Musicological classification dominates the compilation of Sri Guru Granth Sahib in 31 main Raagas and different Raaga forms as various poetic forms of bani in their folk and classical variations. From this century-old tradition of Sikh Shabad Ki rtan, has emanated different Raaga-based Kirtan chaukis, string instruments, and taksal prampra as different learning schools of Gurmat Sangeet. The old and the present tradition of Raagis and Rabaabis constitute a precious heritage of great musical tradition.

Recitation of Gurubani under prescribed Raagas, peculiar singing styles and definitive musical signs is must for any Kirtankaar as it is for the scholars of Gurubani to understand the exact perspective of Sri Guru Granth Sahib. These musical elements and devices have been used as a key for the compilation of this holy scripture which have their own structural and functional significance. All these elements can be described in the following manner:

The central idea of any composition of Bani lies in the couplets indicated as "rahau" id "Rahau" is taken as sathai in Shabad Kirtan and the tradition necessitates to sing it repeatedly after every antra which is indicated by different digits/ anks. The lines containing digits viz. 1,2,3,4 as ank portray different illustrations, reasonings, examples facilitating a deep understanding of Gurubani. And these lines have to be sung as antras after rahau one by one. The names of different singing styles as the title of bani's compositions, different tunes of vaars, ghar, hati, and other symbols like sudhang have their own musicological meaning and relevance.

In Gurubani, the quality of Raagas enjoying everlasting and immortal powere, unique fragrance have indelible impact on the human mind getting new dimensions in Gurubani. The gurus say:

Sabhna Ragan vich so bhala Bhaee Jit wasia man aee (Sri Guru Granth Sahib, P. 1421) Dhan su Raag Surangrhe Alapit Sabh tikh jaa (Sri Guru Granth Sahib, P. 958) Ragan Vich Sri Rag Hai Je Sach Dhare Piyare (Sri Guru Granth Sahib, p. 83) Sabhna Ragan Vich So Bhala Bhaee Jit Vasia man aee (Sri Guru Granth Sahib, p.142) Gaurhee Rag Sulakhni Jai Khasme Chit Kare (Sri Guru Granth Sahib, p.311) Sorath Sada Suhavani Je Sacha mann Hoee (Sri Guru Granth Sahib, p.612)

While defining the purpose of reciting these Raagas according to the spiritual motive of Gurubani, Sikh gurus have given new meanings and significance to these Raags. Guru says:

The poetic illustration of these Raags in bani has also given new spiritual dimension as compared to the corporal manifestation of the Indian Raag dhyan tradition of Raaga prabandh. For example, we can analyse and compare the Raag dhyan tradition of Hindustani music as embedded in different musical sources and Raag dhyan recited in bani.

Both folk and classical variations of Raags have been applied in Sri Guru Granth Sahib. The indication of different tunes of ballads, derived from traditional folk music, have their own significance in the context of different spiritual ballad compositions compiled in Sri Guru Granth Sahib because all these musical ballads have their own musicology and recital styles as prescribed in different Raags.

The tunes of these folk ballads are also the basic source of some Raags derived from folk tradition. Asa di war and tuned

Dr Parminder Ad from Sunny

www.osgc.ca

^{🖓 🕸 🏶 🏶 🎋} Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

💭 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

asraje di dhuni can be quoted as the best example amongst 22 vaars of Sri Guru Granth Sahib.

The Raag Prabandh of Sri Guru Granth Sahib enjoys a unique position in the development of treasure of Raags in the context of Hindustani, Dakhni/karnatki and Gurmat tradition of music. Gurubani has been classified and indexed under 31 main Raagas, were engrossed in fRaag-Raagni system of classification of Raags, having their won conventional schools like Raagranav mat, Shivmat, Hanumat, Kalimat etc. as their poetical illustrations, known as Raagmalas. Under these Raagmalas, Raagas were categorized according to different familiar relationships.

The Raag mala at the end of Sri Guru Granth Sahib too is a form of such classification.But this medieval style of classification has no broad based acceptance.

Guru Arjun Dev, while compiling Sri Guru Granth Sahib in 31 Raagas, rejected this Raag-Ragni classification and acknowledged only Raag mat, containing one main Raag and sub-Raagas. The 19th century musicologists then followed this pattern, consciously or unconsciously. This classification has had its own functional value much before the evolution of the present Bhatkhande Raag That Padhti. The 31 main Raags and 31 sub Raagas of Sri Guru Granth Sahib have been classified in the following manner:

- 1. Siree
- 2. Maajh

3. Gaorhee (i) Gaorhee Guaareree, (ii) Gaorhee Dakhnhee, (iii) Gaorhee Chetee, (iv) Gaorhee BaiRaaganh, (v) Gaorhee Poorbee Deepkee, (vi) Gaorhee Poorbee, (vii) Gaorhee Deepkee, (viii) Gaorhee Maalwa, (ix) Gaorhee Maala, (x) Gaorhee Sorathh

- 4. Aasaa (i) Aasaawaree, (ii) Aasaawaree Sudhang, (iii) Aasaa Kaafee
- 5. Goojree
- 6. Devgandhaaree (i) Devgandhaar
- 7. Bihaagrhaa
- 8. Wadhans (i) Wadhans Dakhnhee
- 9. Sorath
- 10. Dhanaaseree
- 11. Jaitsree
- 12. Todee
- 13. Bairarhee
- 14. Tilang (i) Tilang Kaafee
- 15. Soohee, (i) Soohee Kaafee, (ii) Soohee Lalit
- 16. Billawal (i) Bilaawal Dakhnhee, (ii) Billaawal Mangal
- 17. Gond (i) Billwwal Gond
- 18. Raamkalee (i) Raamkalee Dakhnhee
- 19. Nat Naaraain (i) Nat
- 20. Maaleegaorhaa
- 21. Maaroo (i) Maaroo Kaafee, (ii) Maaroo Kakhnhee
- 22. Tookhaaree
- 23. Kedaaraa
- 24. Bhairoa
- 25. Basant (i) (Basant Hindol)
- 26. Saarang
- 27. Malaar
- 28. Kaanrhaa
- 29. Kaliaan (i) Kaliaan Bhopaalee
- 30. Prabhaatee (i) Prabhaatee Bibhaas, (ii) Bibhaas Prabhaatee,
- (iii) Prabhaatee Dakhnee
- 31. Jaijaawantee

In Sri Guru Granth Sahib, Raagas have been prescribed only as titles but the musicological form of these Raags lies in the century-old sikh tradition of kirtan, different sikh scriptures dirtan compositions and in some collection of Kirtan notations. These Raag sources are a great treasure of diversified knowledge of Gurmat Sangeet. We have follwing sources of Raagas which have not been so far properly used by the sikh scholars and musicologists.

- 1. Gur Girarath Kosh (Pt. Tara Singh Narotam).
- 2. Gur Shabad Ratnakar Mahan Kosh (Bhai Kahan Aingh Nabha)

Health Care Ad from Sunny

www.osgc.ca

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

- 3. Gurmat Sangeet Par Hun Mili Khoj (Dr. Bhai Charan Singh).
- 4. Gurbani Sangeet (part first & second) (Giyan Singh Abtabad Singh).
- 5. Gurmat Ratan Sangeet Bhandar (Bhai Prem Singh)
- 6. Gurmat Sangeet (Master Sunder Singh).
- 7. Gurmat Sangeet Mala (Master Mohan Singh).
- 8. Gurbani Sangeet Pracheen Reet Ratnavli (Dr. Bhai Avtar Singh, Gurcharan Singh).
- 9. Shri Guru Granth Sahib Rag Ratnavli (Prof. Tara Singh).
- 10. Adi Granth Raag Kosh (Dr. Gurnam Singh).
- 11. Sur Simran Sangeet (part first & second) (Sant Sarwan Singh Gandharb).
- 12. Guru Nanak Sangeet Padhti Granth (Rag Nirnaik Committee).
- 13. Gurmat Sangeet Vishesh Ank Vismad Nad (Jawadi Kalan Taxsal).
- 14. Vadan Sagar (Kanwan Mirgender Singh).
- 15. Kramik Pustak Malina Edition First and six (Pt. Vishnu Narayan Sharma).
- 16. Rag Kosh (Vasant)
- 17. Marfin Nagmat (Raja Nawab Ali).
- 18. Sawar Mela Klanidhi (Ramamatye).
- 19. Sangeet Darpan (Pt. Damodar).
- 20. Sangeet Parijat (Pt. Abobhal).

We have collected the following 146 different variations of 31 main Raagas and 31 sub-Raagas of Sri Guru Granth Sahib from the above mentioned sources.

1. Siree-two, 2. Maajh-five, 3. Gaoree-six, 4. Gaoree Guaaoreree-three, 5. Gaoree Dakhani-one

6.Gaoree Chetee-three, 7.Gaoree Bairaagan-four, 8.Gaoree deepkee-three,

9. Gaoree Poorbee Deepkee-one, 10. Gaoree Poorbee-one, 11. Gaoree Majh-five, 12. Gaoree Malwa-four

13. Gaoree Malla-five, 14. Gaoree Sorath-three, 15. Aassa-one, 16. Aasaawaree-one

17. Aasaavaree Sudhang-one, 18. Aasaa Kaafee-two, 19. Goojree-one , 20. Devgandhaaree-four, 21. Devgandhar-four,

22.Bihaagrhaa-two, 23.Wadhans-four, 24.Wadhans Dakhanee-one, 25.Sorath-one 26. Dhanaasree-two, 27.Jaitsaree-one, 28.Todee-one, 29.Bairaree-one, 30.Tilang-one

31.Tilang Kaafee-two, 32. Soohee-two, 33.Soohee Kaafee-two, 34. Soohee Lalit-two, 35. Bilaawal -one 36. Bilaawal Kakhanee-one, 37.Bilaawal Mangal-one, 38.Gond -one, 39.Bilaawal Gond-three, 40.Raamkalee-two, 41.Raamkalee Dakhanee-two, 42.Nat Naaraain-five, 43. Nat-four

44. Maalee Gaoraa-one, 45. Maaroo-five, 46. Maaroo kaafee-one, 47. Maaroo Kkhnhee-one

48. Tukharee-two, 49.Kedaaraa-two, 50. Bhairao-one, 51. Basant-five, 52.Basant Hindol-four

53. Saarang-four, 54. Malaar-four, 55. Kaanrhaa-four, 56. Kaliaan-one, 57. Kaliaan Bhopaalee-one,

58. Prabhaatee-three, 59. Prabhaatee Dakni-one, 60. Prabhaatee Bibhaas-two,

61.Bibhaas Prabhaatee-two, 62.Jaijaavantee-one

In these Raagas, Raag Majh, Gauri, Bairarai, Soohi, Tukhari, etc are not prevalent in the Indian traditional of Raagas. In addition to this, different forms of Raag Gauri, Asa, Sooghi, Maru, Parbhati and different forms of Dakhni Raagas like Gaurti Dakhni, Bilawal Dakhni, Ramkali Dakhni etc are also not prevalent in Hindustani music.

For example, we have two varations of Raag Sri in Gurmat Sangeet, one is derived from Thata kafi, and another is from Thata Purvi. This Raaga is recited as:

There are two varations of :-

That : Kafi, Jati : Odav-Sampuran, Vadi Rishab, Samvadi-Pancham, Time: Evening (Dawn)

Aroh : S,R, M, P, N, S

Avroh : S, n, D, P, M, g, R R, S

Mukh Ang : S R R, S, R P, M g R S5

Likewise, forms of Gauri, Raaga Gauri Mala, and Gauri Majh are rare examples of this. Exclusive form of Raag Gauri Mala is different from other Raagas falling in its proximity, such as Raag Bilaskhani Todi and Bhairavi. This ragas can be recited as:

Vaadee : Dhaivat, Samvaadee : Rishabh Time : First Quarter of night Jaatee : Sampooran

Aroh : S r g, M P d, N S

Avroh : S N d , M g r S

Mukh Ang : r g r, S, N S, d, P M g r, S6

In Sri Guru Granth Sahib there are eleven sub-Raagas of Raag Gauri like : Gaorhee Guaareree, Gaorhee Purbi, Gaorhee

59

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 🖤

Deepki, Gaorhee Mala, Gaorhee Magh etc.

Gauri majh is a rare Raag as it contains all the 12 notes. In the Indian tradition we do not have any raga of this nature. In the Sikh Kirtan tradition, we have some recordings of this Raaga which can be sung like this Vaadee-Samvaadee : Pancham-Sharhaj Jaatee : Sampooran

- Aroh SrGr, mPDP, NS. :
- Avroh

S n D P, D M G M, R P g, R g S R N S r G m P, d P m G, n D P M G M, R P g R, S R N S7 Mukh Ang

This is the season of Raag Basant during which we recite bani prescribed in Raag Basant known as basant di chowki. In this season from the first day of the month Magh till Hola Mohalla every sikh kirtankaar has to sing Raag Basant. In Hindustani music, Raag Basant is recited based on the notes of Purvi thata which is rendered as

That : Poorvi, Jati : Odev - Vakar Sampooran, Vadi, Shadaj (Taal),

Samvadi - Pancham,

Aaroh : SG, md, r S.

Avroh : rnd, PmG, mG, m d, mG, rS

Mukh Ang : m d r S r S r N d P, mG, mG8

But in Gurmat Sangeet, we have different forms of raaga Basant which are based on shudh notes of Bilawala That. In this tradition, this is a rare and real form of Raag Basant containing melodious notes sung as :-

Aroh SGM, DNS

Avroh SNDPM,GRS :

Mukh Ang G M D N S, S N D P M, G, R S9 :

It is evident that there exists a vast range of original and complex variations of Raag Parbandh in Sri Guru Granth Sahib

*****

BABA DEEP SINGH JI SHAHID : A GREAT LIBERATOR OF RELIGIOUS PLACES

Dr. Amrit Kaur(Retd. Professor) Punjabi University

Holding a khanda (double-edged sword) in his right hand and his severed head in his left hand Baba Dip Singh Ji (1682-1757) sacrified his life fighting against oppression for the liberation of Sri Harimandar Sahib, Amritsar. He was born on January 26, 1682 in Pahuwind village, which is 40 kms south-west of Amritsar and falls in District Tarn Taran of Punjab. His parents Bhai Bhagta Ji and Mata Jiuni Ji were very religious minded. They nick-named him as 'Deepa'. His father belonged to Kharra sub-caste of Jat Sikhs and was a farmer.

As a small child Dip Singh Ji fell seriously ill and his mother while praying to God for his recovery prayed that her son should not die of illness and may rather die as a martyr. Her prayer bore fruit and martyr did he become at the age of 75 years. His father was a well read person and taught him Gurmukhi. Dip Singh Ji started reciting Japuji Sahib and soon he started reciting this paath 101 times daily and continued this practice throughout his life. The recitation of this paath 101 times daily instilled in him a deep religious fervour and a huge amount of energy. Japuji Sahib is the opening composition of Sri Guru Granth Sahib, the holy book of the Sikhs. Preceded by Mul Mantra which is the basic statement of the Sikh religion, Japuji Sahib comprises an introductory sloka and 38 stanzas and a concluding sloka. Japuji Sahib is generally recited early in the morning. One recitation of this paath takes about 10-15 minutes.

On the Baisakhi day of 1699 when Sri Guru Gobind Singh Ji established the initiation ceremony for Sikhs by initiating Panj Piaras and created Khalsa at Anandpur Sahib in District Ropar of Punjab, Guru Sahib's message to get initiated reached all nooks and corners of the country. On the Baisakhi day of the following year i.e. in 1700, a large number of Sikhs came to Anandpur Sahib from places far and near to receive the vows of the Khalsa. As a young boy of 18 years Dip Singh Ji also reached Anandpur Sahib and received the vows of the Khalsa from Sri Guru Gobind Singh Ji. He stayed there to study the sacred texts under Bhai Mani Singh Ji and then returned to his village. In 1706, he rejoined Sri Guru Gobind Singh Ji at Talvandi Sabao (Damdama Sahib) 28 kms south-east of Bathinda in District Bathinda of Punjab.

Before leaving for Deccan on Oct. 30, 1706, Sri Guru Gobind Singh Ji assigned to Dip Singh Ji the duty of teaching the Sikh scriptures, disseminating Sikh philosophy and training the Sikhs in the martial arts. Thus, Dip Singh Ji stayed behind at Talvandi Sabo to serve at the Gurdwara Damdama Sahib. At Talvandi Sabo, as per the directions of Sri Guru Gobind Singh Ji he spent his time explaining the teachings of Sri Guru Granth Sahib to Sikh sangat. He also organised a Sikhjatha(fighting group) and trained the members of this jatha in martial arts.

7900 Hurontario St, Unit #506 Brampton, ON L6Y0P6

Phone: From G.T.A Jail : 416-775-0338 From Penetanguishene Jail : 705-797-7216 Office : 905-595-0213 Cell : 416-904-5555

Fax: 905-595-0214 Email: lawcrim@gmail.com www.Lakhwinderlaw.com

121 City View Drive North of Belfield Road, East side of Highway 27 647-547-8188

Seating for more than 500+ guests!

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

In 1709, he decided to cooperate with Baba Banda Singh Ji Bahadur whom Sri Guru Gobind Singh Ji had sent from Nanded Sahib, Maharashtra towards Punjab to counter the tortures being inflicted on the Sikhs by the Mughals. He gave full cooperation to Baba Banda Singh Ji Bahadur in the battles fought by Baba Banda Singh Ji Bahadur against the Mughals. When Baba Banda Singh Ji Bahadur attacked Sadhaura which falls in the District Ambala of Haryana, along with his jatha of brave Sikhs he reached Sadhaura. In this battle Usman Khan was killed who on March 21, 1704 had tortured to death Pir Buddhu Shah Ji a Muslim Saint for having helped Sri Guru Gobind Singh Ji in the battle at Bhangani in Himachal Pradesh by taking alongwith him his brother, four sons and 700 followers.

Taking revenge from Wazir Khan was the top priority of Baba Banda Singh Ji Bahadur because on December 11, 1705 he had ordered that the two younger sons - Sahibzada Fateh Singh Ji and Sahibzada Zorawar Singh Ji aged 7 years and 9 years respectively be paved alive in a wall at a place 5 km. from Sirhind. But the wall being constructed by the mason crumbled and inspite of his best efforts he could not complete it. On December 12, 1705 as per the orders of Wazir Khan these two younger sons were executed.On May 12, 1710 when to conquer Sirhind Baba Banda Singh Ji Bahadur fought the battle near the twin villages of Chapar-Chiri Large and Chapar Chiri Small Baba Dip Singh Ji played a significant role in it. These villages fall in the Tehsil Kharar of District Sahibzada Ajit Singh Nagar, Punjab, they are 1½ - 2 km. apart and are at a distance of 16 miles from Sirhind in the north-eastern direction and 10 miles from Banur in the north-western direction. In this battle Wazir Khan who was at that time Governor of Sirhind was killed and Baba Banda Singh Ji Bahadur emerged as victorious.Two days after the battle at Chapar Chiri, i.e. on May 14, 1710 Baba Banda Singh Ji Bahadur and his army conquered Sirhind.

After these victories Baba Dip Singh Ji along with his jatha left for Talwandi Sabo via Anandpur Sahib and on the way he stopped for one day at Solkhian which falls in DistrictRoparand on the Chandigarh-Ropar road is at a distance of 10-11 kms. from Ropar.

As per folk memory, after these battles Baba Dip Singh Ji helped in dressing the wounds of the injured Sikhs. He also helped in conducting the injured Sikhs to their respective homes. The soldiers who succumbed to their injuries were cremated by him at Solkhian. At this place now stands Gurudwara Yaadgaar Shriman Dhan Dhan Baba Deep Singh Ji Shaheed, where Akhand Paths are being recited continuously.

BabaDip Singh Ji helped Baba Banda Singh Ji Bahadur in the campaigns against the Mughals until 1714. After that he went to his headquarter at Talvandi Sabo. A very unique contribution which Baba Dip Singh Ji made during his stay at Talvandi Sabo is that in 1726 he made four hand written copies of Sri Guru Granth Sahib from the recension prepared by Sri Guru Gobind Singh Ji with the assistance of Bhai Mani Singh Ji and Dip Singh Ji during his stay at Talvandi Sabo. These copies were sent to the four Takhts (seats of reverence) (i) Sri Akal Takht Sahib, Amritsar, Punjab (ii) Takht Sri Patna Sahib, Bihar (iii) Takht Sri Keshgarh Sahib, Anandpur Sahib, District Ropar, Punjab (iv) Takht Sri Hazur Sahib, Abchal Nagar, Nanded, Maharastra. It is worth mentioning here that Sri Guru Granth Sahib which consists 1430 pages is treated by the Sikhs as their last Guru and is held in great veneration by them. The recitation of this holy book once continuously without any interruption takes about 48 hours.

In 1732 when Manjh and Bhatti Rajputs in collaboration with the faujdar of Jallandher and Nawab of Malerkotla had besieged S. Ala Singh at Barnala, Baba Dip Singh Ji went to Barnala to rescue him.

In 1733, the Mughal Governor of Lahore realizing that it was a tough job to tackle with the brave Sikh forces who stood in his way of spreading Islam decided to end his warring attitude and lure the Sikhs by offering them nawabships and jagirs. But considering the offers of the Mughal governor only as an eye-wash Dip Singh Ji along with his jatha came to Amritsar and joined Nawab Kapur Singh to from a joint Sikh force called the 'Dal Khalsa'. For administrative reasons this force was sub-divided into two groups - Buddha Dal (the army of elders) and Taruna Dal (the army of youngers). Taruna Dal was further split-up into five jathas (fighting bands) and Dip Singh Ji was given the command of one of these five jathas. By this time, because of reverence for him he came to be called 'Baba Dip Singh Ji'.

On March 29, 1748 which was the day of Baisakhi, the Sikhs chose S. Jassa Singh Ahluwalia as the supreme commander of the Dal Khalsa. In 1748, these jathas were redesignated as misls and these misls took charge of ensuring peace, providing protection to the people from oppression and providing security in the area relegated under their authority. For providing these services, the misls collected a specific portion of the revenue. Baba Dip Singh Ji was founder of ShahidMisl as well as the Damdami Taksal i.e. Damdama School of Sikh Learning. Shahid Misl was incharge of the area falling south of river Sutlej but Baba Dip Singh Ji remained stationed at Talvandi Sabo.

At Talvandi Sabo, the underground burj which he got constructed and in which he lived and prayed during this period is still intact and is known as Burj Baba Dip Singh Shahid. It is a 20 meter high tower with a dome which at the top adjoins the north-easten corner of Takht Sri Damdama Sahib, which is one of the five Takhts, i.e. seats of reverence for the Sikhs. Baba Dip Singh Ji got a well sunk near this place which still supplies drinking water to the complex. Thousands of Sikh pilgrims visit this tower daily to pay homage to Baba Dip Singh Ji. A darshan (holy glimpse) of this tower is a revealing experience in itself. The fittings and articles inside the tower, alcove for putting divas (earthern lamps) for light give a

ONTARIO KHALSA DARBAR Soccer Club

A Peel Halton Soccer Association official registered club with Ontario Soccer Association youth level coaches for every age group.

Registration for the summer season is now open

House League, Peel Halton Development teams and South Region Soccer League teams.

For futher information: E-Mail: info@okdsoccerclub.com www.okdsoccerclub.com

www.osgc.ca

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

glimpse of the possible prayer postures of Baba Dip Singh Ji, his seating and bedding arrangement etc. The pilgrims claim that mere entry into this tower instils in them a deep feeling of tranquility.

Ahmed Shah Abdali also known as Ahmed Shah Durrani who invaded India nine times between 1747 and 1769, during his fourth invasion which took place in the winter of 1756-57 he reached Lahore on November 30, 1756 and after staying at Lahore upto January 10, 1757 he reached Delhi on January 28, 1757. After attacking some other cities his army plundered Delhi for one month in a very systematic way not sparing any mohalla. He left Delhi on April 2, 1757. When he was returning after this invasion he was taking with him 28,000 elephants, camels, mules, bullocks and carts loaded with gold, silver and other precious articles and 80,000 cavalry loaded with booty. He was also taking with him 17 widows from the harem of emperor Mohammad Shah and 400 maid servants. When this carvan was passing through Sanaur in District Patiala, Baba Ala Singh Ji and his forces attacked this caravan and rescued these women from the clutches of the enemy. Another caravan which was under the command of Jahan Khan was also looted by the Sikh jathas. Under the leadership of S. Charhat Singh who became the grand-father of Maharaja Ranjit Singh, the Sikh jathas closely followed Abdali from Lahore to Indus river and harassed his forces. Before returning to his homeland Abdali installed his son Taimur Shah as Viceroy of Punjab and appointed Jahan Khan as his deputy general. As a vengeance for the harassment done to him by the Sikhs Abdali directed Taimur and Jahan Khan to exterminate all Sikhs, destroy Amritsar, the holy city of Sikhs and fill in the sarovar (sacred pool) at Harimandar Sahib with debris. In May 1757, Jahan Khan reached Amritsar and started acting as per the directions of Abdali. He razed to the ground the Sikh fortress at Ram Rauni and filled up the sacred sarovar with debris. The ShahidMisl under the leadership of S. Gurbaksh Singh Ji tried to defend the holy premises but were not very successful. When the news of the desecration of holy places reached Baba Dip Singh Ji at Talvandi Sabo, who was at that time incharge of Gurdwara Damdama Sahb he immediately set out with his jatha towards Amritsar. On his way, many Sikhs joined him and by the time he reached Tarn Taran Sahib which is 24 kms south of Amritsar, he had mustered a force of 5000 soldiers. At Tarn Taran Sahib, Baba Dip Singh Ji drew a line on the ground with his khanda and said that those Sikhs who were willing to fight until death should cross that line and join him. All of the Sikhs who were present crossed the line and joined him. At this place where he had drawn the line Gurdwara Lakeer Sahib has been established.

On November 11, 1757 on learning about the march of the Sikh forces towards Amritsar Jahan Khan set out with his army to give them a tough battle and reached near the village Gohlvar, which falls in District Tarn Taran and on the Tarn Taran - Amritsar road comes 14-15 kms before Amritsar. At this place he barred the way of Baba Dip Singh Ji's troops as a result of which a fierce battle ensued at this place. In the meantime Haji Atai Khan joined the Mughal forces alongwith his 20,000 soldiers. Baba Dip Singh Ji continued to push back the Mughal troops towards Amritsar and reached village Chabba which is at a distance of 7 kms from Amritsar on the Tarn Taran - Amritsar road and falls in District Amritsar. At this place the Mughal Commandar, a young man challenged Baba Dip Singh Ji, a 75 year old stalwart commander that if he considered himself to be a very brave warrior he should fight with him alone. Baba Dip Singh Ji accepted the challenge. Both the Generals alighted from their horses and started fighting. In a fierce battle which ensued both of them struck each other simultaneonsly in which Mughal Commandar got killed and Baba Deep Singh Ji's sacred head got severed from his sacred body. But to the astonishment of all present Baba Dip Singh Ji took hold of his severed head in his left hand and continued to march towards Sri Harimandar Sahib fighting with his khanda weighing approximately 37 pounds held in his right hand. Most of the soldiers in the Mughal army got awe stricken and fled away. Thus fighting Baba Dip Singh Ji reached the precincts of the holy shrine, the circumambulatory terraceof Sri Harimandar Sahib and fulfilled his pledge to liberate Sri Harimandar Sahib from the clutches of the enemy. To commemorate his commitment and bravery, at the exact place where he breathed his last in the parikarmai.e. circumambulatory terrace of the sarovar surrounding Sri Harimandar SahibSaheed Bunga Baba Dip Singh Ji has been constructed.In the village Chabba Gurdwara Sri Tahla Sahibhas been established at the place where the sacred head of this brave warrior got separated from his sacred body. At the place where his sacred body was cremated Gurdwara Shahid Ganj Sahib Baba Dip Singh Jihas been established. This place is close to Sri Harimandar Sahib and Gurdwara Ramsar Sahib. On this site S. Jassa Singh Ji (d.1803) of Ramgarhia misl had raised a memorial platform which was later on developed into a Gurdwara by Akali Phula Singh Ji (d. 1823).

Every year millions of pilgrims pay their homage at Gurdwara Sri Janam Asthan Baba Dip Singh Ji, village Pahuvind, District Tarn Taran, Shaheed Bunga Baba Dip Singh Ji, Sri Harimandir Sahib, Amritsar, Gurdwara Shahid Ganj Baba Dip Singh Ji, Amritsar, Gurdwara Sri Tahla Sahib, village Chabba, District Amritsar, Gurdwara Lakeer Sahib, village Gohlvar, District Tarn Taran and Gurdwara Yaadgaar Shriman Dhan Dhan Baba Dip Singh Ji Shaheed, Solkhian, District Roparon Baba Dip Singh Ji's birthday i.e. January 26 and on November 11 his martyrdom day. This year i.e. in 2018 Baba Dip Singh Ji's birthday is being celebrated on January 27.The sacrifice of Baba Dip Singh Ji Shahid made for the liberation of religious places will shine perenially in the Sikh history and he will be remembered for all times to come for his steadfastness and valour.

HAIL THE VALOROUS SHAHEEDBABA DIP SINGH JI!

******

ਮਨ ਨੀਵਾਂ, ਮਤਿ ਉੱਚੀ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ''ਉਬੀ''

ਮਨ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਉਪਕਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲਸਾਡਾ ਸੰਬੰਧ ਬਣਦਾ ਹੈ।ਗਿਆਨ-ਇੰਦਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਰਮ ਇੰਦਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਉੱਪਰ ਅਸਰਅੰਦਾਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਜਨਮਿਆ ਇਹ ਮਨ(ਇਹੁ ਮਨੁ ਪੰਚ ਤਤੁ ਤੇ ਜਨਮਾ।ਪੰਨਾ ੪੧ਪ) ਆਤਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਚੇਤੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਦਰ-ਅਸਲ ਇਹ ਚੇਤੰਨ ਆਤਮਾ ਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਪੱਖ 'ਹਉਸੈ' ਹੈ।ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਇਹ ਕਰਦਾ ਹੈ,ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ 'ਮੈਂ ਮੇਰੀ ਨਾਲ ਸ਼ੰਬੰਧਤ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ, ਇਹ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਇਹ ਮੈਂ ਕੀਤਾ ਇਤਿਆਦਿ।ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ,ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਿਰਫ ਅਪਣੀ 'ਮੈਂ',ਹਉ ਅਤੇ ਅੰਹ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਾਸਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਦੀ ਐਸੀ ਸੋਚਣੀ ਅੰਹ-ਬੁੱਧੀ ਜਾਂ ਅੰਹ-ਮੱਤ ਹੈ।ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਆਫਰਿਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ,ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬਿਦਦਾ ਨਹੀਂ।ਐਸੇ ਮਨ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗਣਾ ਮਨ-ਮਤਿ ਹੈ।ਹਉਮੈ ਹੀ ਫੁੱਲ ਕੇ ਅਹੰਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਹੰਕਾਰੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਦਾ ਤੇ ਨਾਹੀ ਕੋਈ ਉਪਦੇਸ਼ ਗੁਹਿਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਸ ਅਹੰਕਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਮਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੇ ਖੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਰ, ਜਿਹੜਾ ਮਨ ਨਿਮ੍ਤਾ ਵਿੱਚ ਢਲਦਾ ਹੈ,ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੂਹੇ ਚਹੁੰ ਕੁੰਟੋਂ ਆੳਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਲਈਖੋਲ੍ਹਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਗੁਰੁੰ ਦੀ ਨਿਰਮਲ ਮਤਿ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਰਣੀ ਉੱਚੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।''ਕਰਣੀ ਊਚੀ ਨਿਤ ਕਰਹਿ ਰਾਖਹਿ ਮਨ ਨੀਵਾਂ''(ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅੰਸ਼ੂ ੪੩)।ਉਹ ਤਾਂ–– '''ਮਤਿ

ਹੋਦੀ ਹੋਇ ਇਆਣਾਂ।ਤਾਣ ਹੋਦੇ ਹੋਇ ਨਿਤਾਣਾ॥ ਅਣਹੋਦੇ ਆਪ ਵੰਡਾਏ।ਕੋ ਐਸਾ ਭਗਤੂ ਸਦਾਏ"॥(ਸਲੋਕ ਫਰੀਦ,੧੩੮੪)

ਗੁਰਮਤਿ ਵਿੱਚਤਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ,ਉਸੇ ਦੀ ਪਦਵੀ ਉੱਚੀ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।("ਆਪਸ ਕਉ ਜੋ ਜਾਣੈ ਨੀਚਾ।ਸੋਊ ਗਨੀਐ ਸਭ ਤੇ ਊਚਾ")ਮਸਕੀਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਤਮਿਕ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਹੰਕਾਰੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਅਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗਲਦੇ ਹਨ।

"ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮਸਕੀਨੀਆਂ ਆਪੁ ਨਿਵਾਰਿ ਤਲੇ।ਬਡੇ ਬਡੇ ਅਹੰਕਾਰੀਆ ਨਾਨਕ ਗਰਬਿ ਗਲੇ॥(ਗਉੜੀ ਮ:੫ ਪੰ;੨੭੮)। ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਨੀਵਾਂ ਮਨ ਹੀ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਹੰਕਾਰੀ ਮਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹਾਰਦਾ ਹੈ।''ਨੀਵਾ ਜਿਣੈ, ਉਚੇਰਾ ਹਾਰੇ'' (ਭਾ: ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ)

ਗਿਯਾਨ ਰਤਨਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ :

ਬਾਬੇ ਕਿਹਾ, ''ਫਵਾਰੇ ਦਾ ਜਲ ਜਿਤਨਾ ਨੀਵਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਿਤਨਾ ਹੀ ਉੱਚਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ।ਤੈਸੇ ਜੋ ਮਨ ਨੀਵਿਆਂ ਕਰਦੇ ਹੈਨ, ਸੋ, ਉੱਚੀ ਪਦਵੀ ਕਰਤਾਰ ਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ"।

ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਵਾਲੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਹੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।''ਨਿਵਣਾ ਸਭ ਅੱਗੇ,ਖਿਮਾਂ ਕਰਨੀ,ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਣਾ-ਇਹ ਤ੍ਰੈ ਵਚਨ ਯਾਦ ਰਖਣੇ" ਭਾਵ ਕਿ ਜੋ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਉਹ ਡਿੱਗਦਾ ਨਹੀਂ,ਉਸ ਨੂੰਨਮੋਸ਼ੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦੀ।ਨਿਮਰਤਾ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਆਕਾਸ਼ ਦੀ ਜੋਤਿ ਜਗਦੀ ਹੈ।ਸੋ ਨਮ੍ਰ ਮਨ ਸਦਾ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਸਦਾ ਨਰੋਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।ਪਰ, ਕੂੜਾਵੀ ਨਮਰਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ,ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਦੰਭ ਭਰਦਾ ਹੈ।ਜੇਕਰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਅਭਿਮਾਨ ਤਜ ਕੇ ਕੋਈ ਪਾਰਸਾਈ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨ ਹੀ ਅੰਦਰ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ,ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਕੂੜਾਵਈ ਹੈ।ਜਿਹੜਾ ਅਭਿਮਾਨ ਵਿਚ ਨਿਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਅਪਣੀ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਜਾਂ ਫਿਰ, ਜੋ ਅੰਦਰੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਉਂਦਾ ਹੈ।''ਅਪਰਾਧੀ ਦੂਣਾ ਨਿਵੈ ਜੋ ਹੰਤਾ ਮਿਰਗਾਹਿ"(ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ)।ਅਸਲ ਨਿਮਰਤਾ ਤਾਂ ਮਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,ਸਿਜਦਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ।ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਤੇ ਮਤਿ ਉੱਚੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਮਨ ਦੀ ਮਤਿ ਤਾਂ ਨੀਵੀਂ ਮਤਿ ਹੈ,ਅਲਪ ਮਤਿ ਹੈ, ਚੰਚਲ ਮਤਿ ਹੈ,ਪੰਖੇਰੂ ਮਤਿ ਹੈ, ਅਲੂਣੀ ਮਤਿ ਹੈ,ਮਲੀਣ ਮਤਿ ਹੈ।ਇਸੇ ਨੂੰ ਅਹੰ-ਮਤਿ ਜਾਂ ਅਹੰਬੁਧ ਮਤਿ ਵੀ ਆਖਿਆ ਹੈ।ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

੧.''ਮਤਿ ਪੰਖੇਰੁ ਵਸਿ ਹੋਇ ਸਤਿੰਗੁਰੁ ਧਿਆਈ'' (ਪੰਨਾ:੧੨੩੯)੨. ''ਕਚੀ ਕੰਧ ਕਚਾ ਵਿਚਿ ਰਾਜੁ।ਮਤਿ ਅਲੁਣੀ ਫਿਕਾ ਸਾਦੁ''॥ (ਪੰਨਾ:੨੫)

"ਮਤਿ ਮਲੀਣ ਪਰਗਟੁ ਭਈ…"(ਪੰਨਾ: ੧੬੩)
 "ਅਹੰਬੁਧਿ ਕਰਮ ਕਮਾਵਨੇ।ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲੂ ਨੀਰਿ ਬਹਾਵਨੇ" ॥ (ਪੰਨਾ: ੨੧੧)

ਇਸ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਉੱਚੀ ਅਥਵਾ ਉਤਮ ਮਤਿ ਹੈ।"ਉਤਮ ਮਤਿ ਮੇਰੈ ਰਿਦੈ ਤੂੰ ਆਉ" (ਪੰਨਾ: ੩੭੭)

ਇਸੇ ਨੂੰ ਨਿਰਮਲ ਮਤਿ, ਗੁੜ੍ਹੀ ਮਤਿ ਤੇ ਪੂਰੀ ਮਤਿੱ ਵੀ ਆਖਿਆ ਹੈ।ਇਹੋਂ ਗੁਰੂ ਕੀ ਮਤਿ ਹੈ,ਏਹੋ ਬਿਬੇਕ ਬੁੱਧੀ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

"ਸਾ ਮਤਿ ਨਿਰਮਲ ਕਹੀਅਤ ਧੀਰ।ਰਾਮ ਰਸਾਇਣੁ ਪੀਵਤ ਬੀਰ"(ਪੰਨਾ:੧੯੮) "ਮਤਿ ਨਿਹਚਲ ਅਤਿ ਗੂੜੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜੇ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣਿਆ" (ਪੰਨਾ: ੫੬੯) "ਸਾ ਮਤਿ ਪੂਰੀ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ।(ਪੰਨਾ:੧੮੯)"ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਤੂੰ ਲੇਹਿ ਇਆਨੇ" (ਪੰਨਾ:੨੮੮)"ਹਾਰਿ ਪਰਿਓ ਸੁਆਮੀ ਕੈ ਦੁਆਰੈ ਦੀਜੈ ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕਾ" (ਪੰਨਾ: ੬੪੧)

ਨੀਵੀਂ ਮਤਿ ਪਦਾਰਥਕ ਤੇ ਧਾਤ ਦੀ ਮਤਿ ਹੈ, ਜੋ ਸਦਾ ਡੋਲਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ, ਉੱਚੀ ਮਤਿ ਪਰਮਾਰਥਕ ਤੇ ਲਿਵ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਦਾ ਥਿਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।ਉੱਚੀ ਮਤਿ ਵਾਲੀ ਅਰਦਾਸ ਤਾਂ ਕੁਝ ਇੰਜ ਦੀ ਯਾਚਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।''ਐਸੀ ਮਤਿ ਦੀਜੈ ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਸਦਾ ਸਦਾ ਤੁਧੂ ਧਿਆਈ" (ਪੰਨਾ:੬੭੩)

ਉੱਚੀ ਮਤਿ ਵਿਦਵਤਾ ਨਾਲ,ਲੋਕਾਚਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂ ਤਰਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ।ਇਹ ਤਾਂ ਸ਼ਰਧਾ,ਵੈਰਾਗ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਭੈ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਨੀਵੀਂ ਮਤਿ ਈਰਖਾਲੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,ਉੱਚੀ ਮਤਿ ਉਦਾਰ।ਉਹ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਵੰਡਦੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਹਿੱਤ ਇਸ ਅੰਦਰ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਗੁਰ-ਉੱਪਦੇਂਸ਼ ਗ੍ਰਹਿੱਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਤਿ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੁ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਣਿਆ ਮਤਿ ਵਿਚੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਕੀਮਤੀ ਆਤਮਕ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਸੁਤੇ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਗਟ ਆਣ ਹੋਂਦੇ ਹਨ:''ਮਤਿ ਵਿਚਿ ਰਤਨ ਜਵੇਹਰ ਮਾਣਿਕ ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ'' (ਪੰਨਾ:੨)।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਵੱਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,ਉਹ ਪੂਰੀ ਮਤਿ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ, "'ਮਤਿ ਪੂਰੀ ਪਰਧਾਨ ਤੇ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਮਨ ਮੰਤ"(ਪੰਨਾਂ: ੨੫੯)।ਇਸੇ ਉੱਚੀ ਮਤਿ ਰਾਹੀਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਨਦਰ ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣ ਸਕੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰੀ-ਸਿਮਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਰਾਹੀਂ ਹਰੀ-ਜੱਸ।''ਮਤਿ ਗੁਰਮਤਿ ਕੀਰਤਿ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਉਰਿ ਹਾਰੂ (ਪੰਨਾ:੧੩੧੪)

ਇਸ ਲਈ ਗੁਰਦੇਵ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ,ਜੋ ਕੋਈ ਨੀਵੀਂ ਮਤਿ ਛੁੜਾਵੇ ਤੇ ਉੱਚੀ ਮਤਿ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਾਵੇ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਚਰਨ ਪਖਾਲ ਕੇ ਪੀਣਾ ਚਾਂਹਾਂਗਾ।"ਮਤੜੀ ਕਾਂਢਕੁ ਆਹ ਪਾਵ ਧੋਵੰਦੇ ਪੀਵਸਾ" (ਪੰਨਾ:੧੦੯੯)।

ਮਤਿ ਉੱਚੀ ਤਦੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਮਹਿਰ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਸੀਬ ਹੋਵੇ।ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਮਤਿ ਦਾ ਰਾਖਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਅਧੂਰੀ ਤੇ ਕੱਚੀ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਐਸੀ ਮਤਿ,ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀਂ ਬੇਸੁਆਦੀ, ਅਲੂਣੀ ਮਤਿ ਹੈ।''ਕਚੀ ਕੰਧ ਕਚਾਵਿਚਿ ਰਾਜੁ।ਮਤਿ ਅਲੂਣੀ ਫਿਕਾ ਸਾਦੁ॥ ਨਾਨਕ ਆਣੇ ਆਵੈ ਰਾਸਿ"(ਪੰਨਾ: ੨੫)ਮਤਿ ਤਾਂ ਉਹੋ ਰਾਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਪ ਸੁਆਰੇ।ਸਾਡੀ ਬੁੱਧੀ ਤਾਂ ਕਦੇ ਭੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ,ਜਿਸ ਦਾ ਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਸਦਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।ਚੰਗੀ ਮੰਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਤਿ ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੀ ਹੈ।''ਮਤਿ ਸੁਮਤਿ ਤੇਰੇ ਵਸਿ ਸੁਆਮੀ ਹਮ ਜੰਤ ਤੂ ਪੁਰਖੁ ਜੰਤੈਨੀ"(ਪੰਨਾ: ੮੦੦)।ਇਸ ਲਈ ਇਹੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ;

"ਮਨ ਨੀਵਾਂ,ਮਤਿ ਉੱਚੀ,ਮਤਿ ਦਾ ਰਾਖਾ ਆਪ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ"।(ਵੇਰਵਾ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)

****

REMEX GOLD Realty Inc., Brokerage Independently Owned and Operated

Hall

of

For All Your Real Estate Needs Residential • Commercial

All Essential Information About Property

- **Our Expertises & Experience Helping You to Make Right Decision**
- Free Master Market Analysis of Your Property
- **Excellent Negotiation Skills to Get The Best Price for You**

Inderjit S. Jagraon Broker Cell: 416.704.0506 www.inderjitjagraon.com Email inderjitjagraon@yahoo.ca 905.673.8500 📄 905.673.8900 Sarabjit Kaur Broker Cell: 416.748.9696

Email sarkaur@trebnet.com

© 416Pages.ca

Harjit Kaurstoke Cell: 416.846.4978 www.bariitikaur.com Email harjitremax@hotmail.com

2980 Drew Rd., Suite # 231, Mississauga, Ont. L4T 0A7

ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਸਾਜਨਾ ਦਿੱਹਾੜੇ ਦੀ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

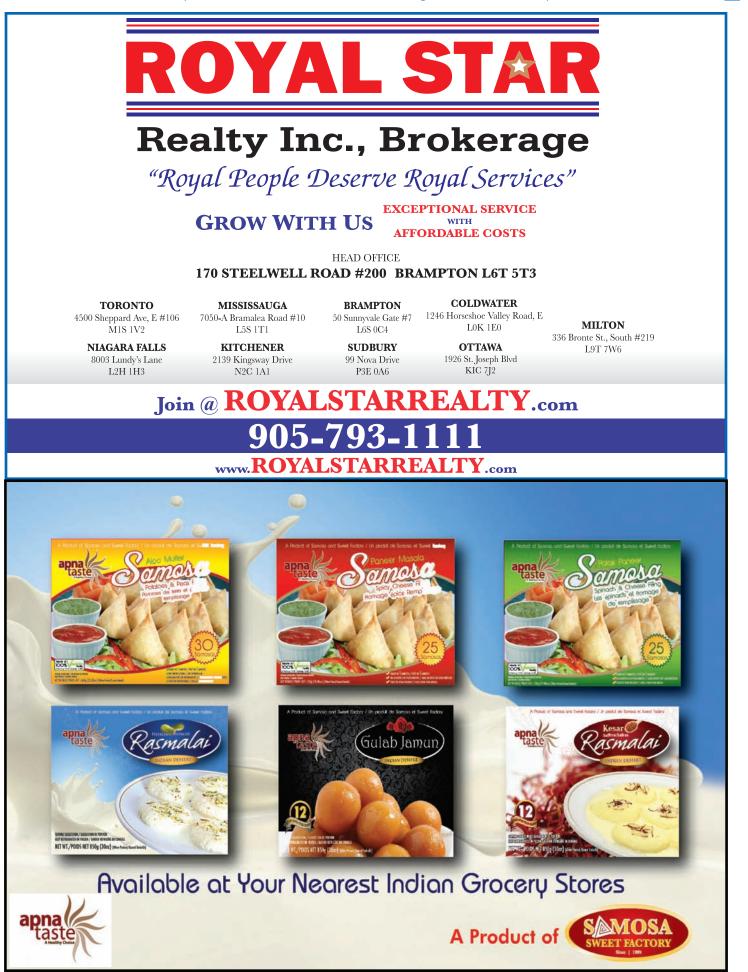

Flower City Realty Inc. **ROYALLEPAGE**

Tejinder Tatla (Broker) & Babal Bassi (Broker) Contact 416-953-9900

tejindertatla@live.com | babalbassi@hotmail.com

Tel: 905.230.3100, Fax: 905.230.8577 Suite 302, 10 Cottrelle Blvd. Brampton, L6S 0E2

RBC Royal Bank®

Your new home doesn't come with mortgage advice. I do.

Sukhwant Thethi Mortgage Specialist

Tel: 905-866-6666 Toll Free: 1-855-221-6666

e-mail: sukhwant.thethi@rbc.com						
Custom Mortgage Solutions for different situations:						
	Equity Mortgages	Non- Residents If Employed Clients	 Investment Properties New Home Constrution Jew Immigrants to Canada 			
de	, Jong		s dra			
SIKH VIRASAT	SIKH	VII	ras/	AT		
 ਨਿਰੋਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਗੁਟਕੇ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੀ.ਡੀਜ਼. ਹਰਮੋਨਿਅਮ, ਤਬਲਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਕਾਰ ਦਸਤਾਰਾਂ 	 Gutka Sahib & Gurbani Translation Sikh History & Religious Books Religious CDs/DVDs Musical Instruments Custom Clothing Turbans 	Boyaird Dr.		More than 200 Colors of Turbans		
• ਗਤਕੇ ਦਾ ਸਮਾਨ	• Sikh Artifacts ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ	017 Williams Pkwy	Allport Rd	- UN10		

HWY41

KΗ

HWY407

ੁਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ

89-S

• ਰੁਮਾਲਾ ਸਾਹਿਬ, ਚੰਦੋਆ ਸਾਹਿਬ

- ਸਰਬ-ਲੋਹ ਤੇ ਸਟੀਲ ਦੇ ਭਾਂਡੇ
- ਧਾਰਮਿਕ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ
  - · Photos and many more items 2021 Williams Pkwy East, Unit 13 Brampton ON L6S 5P4

Rumala Sahib

Utensils

www.osgc.ca

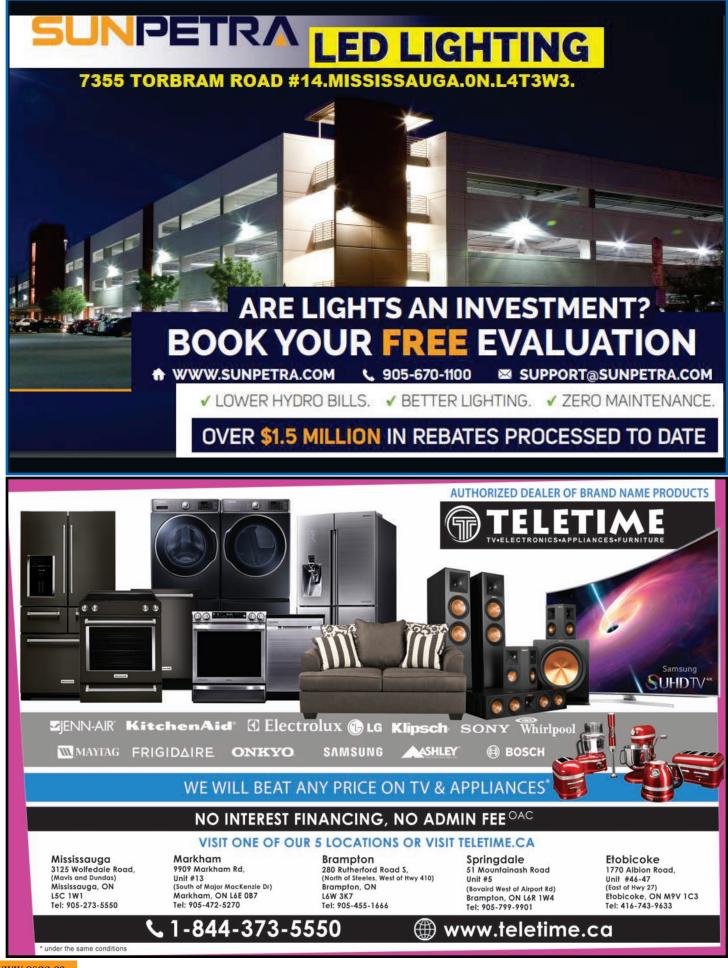
🔆 🔆 🏶 🔆 🔆 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 😤 🎘 🎘

Email: info@sikhvirasat.ca www.SikhVirasat.ca

www.osgc.ca

🏶 🏶 🏶 🏶 🏶 🔻 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

Proud to support our community.

We're committed to helping out where we can, and proud to support initiatives that make a difference in the community.

BillBachracLU®

FinancialAdvisor BachraInsuranceAgencyLtd 112-18 CrownSteeIDr| Markham 905-415-8000 www.cooperators.ca/Bachra-Insurance

A Better Place For You®

Home Auto Life Investments Group Business Farm Travel

Not all products available in all provinces.

We don't just advise you on Insurance We walk the journey with you.

Supervisa/Visitor/Travel Insurance (flexible Options) Mortgage/Term Insurance Life Insurance Policies (10,15 & 20 pay) Critical illness Insurance (get your money back if you stay healthy) Money back disability Policies Funeral Insurance starting from \$27/month

▲ Jatinderbir S. Bajwa Financial Advisor Fina

25-831 Bovaird Dr. W Brampton

🏶 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🏶 🏶 🏶

C&C

416Pages.

76

Looking to improve your working conditions?

Contact us for more information We'd be happy to help! Email: info@workersunitedunion.ca Phone: 416-510-0887 ext 360

Worker United Canada

Council

ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਜਨਮਦਿਨ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

🔆 🔆 🆓 🆓 🔆 🔆 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🆓 🎇 🎇

e 77

🏶 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🕸 🏶 🏶

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 🖤

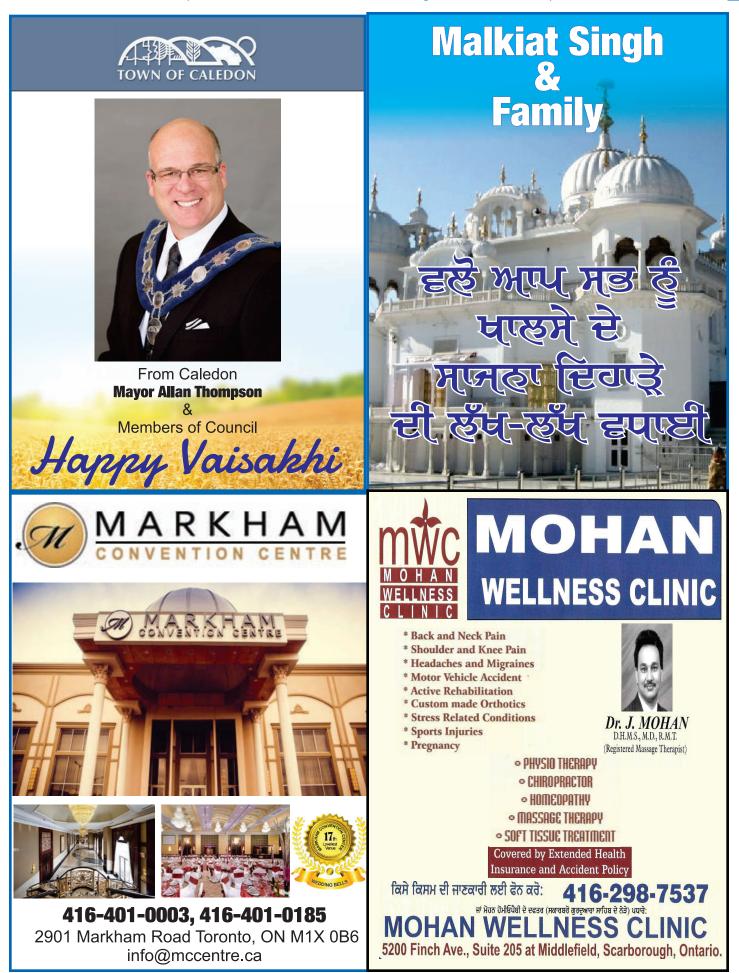
www.osgc.ca

<u>84</u>

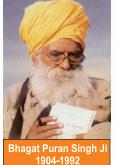
<u>86</u>

TRUCK CENTRE LTD.

FULL MECHANICAL & ENGINE REPAIR SAFETY INSPECTION STATION LICENCED EMISSIONS TEST FACILITY OPEN 24 HR/7 DAYS A WEEK GURMUKH S.SOHI(GARY) TEL: 905 451- 8115 TOLL FREE: 1 877-379-7434 FAX: 905 455-2677 ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਹੋਇ ਨਿਹਕਾਮੀ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਹੋਤ ਪਰਾਪਤਿ ਸੁਆਮੀ ॥ (ਪੰਨਾ ੨੮੬) One who performs selfless service, without thought of reward shall attain his Lord and Master.

ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ ਉਨਟੈਰਿਓ

124 - Blackmere Circle, Brampton, ON L6W 4C1

ਵਲੋਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਫੈਮਿਲੀ ਫੁੱਲਵਾੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨੇਕ ਕਮਾਈ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਹਮੇਂਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜੀ ਬੀਬੀ ਅਬਨਾਸ਼ ਕੋਰ ਅਤੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧਨਵਾਦ ਹੁੰਮ–ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਓ ਜੀ For Tax Exempted

Receipts / Donations 905-450-9664

www.osgc.ca

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

www.osgc.ca

> 87

Buying/Selling/Investing

Surinder Juneja

For fast and effective results in all your Real Estate needs and to get a free, no obligation, professional Home Market Evaluation. Please Call:

905-447-7653

Hallmark First Group Realty Ltd., Brokerage Independently owned and operated

Off: 905-831-3300, Toll-Free: 1-866-539-3300 1154 Kingston Rd Pickering ON, L1V 1B4

QUALITY PRODUCTS, SUPERIOR SERVICE

Ceramics Kitchen Counters Hardwood Procelain Marble Laminates Slate Custom Medallions Vanity Tops And Many More Products. Residential Sales Commercial Installation We Offer Low Prices, Quality Products & Efficient Service! Unit #13/14 16 Strathearn Avenue Brampton, On E-mail: sales@tilelanddepot.com www.tilelanddepot.com M-F: 9 am - 7 pm Sat: 10 am - 5 pm Sun: Closed

Enjoy the outdoors with family and friends. CALEDON'S PREMIERE DUTDOOR

Experience the adrenaline rush in our outdoor paintball facility sprawling over 20 acres of play space. The stage is set for a real battle experience. Build a team and play all day, or choose a package that suits your "Survival" Instincts.

TEL: 905-584-9145 • 416-991-0144 5638 KING STREET E, CALEDON, ON L7C OR9 www.SurvivalTactics.ca

Good Fun. Great Food!

HUW HUB RR

Get a Good Niaht's Sleep Pocket Coil Medium & Hard Foam HOURS Latex Foam Spring Gel Foam Tel: 416-609-3020 Fax: 416-609-3025 Scarborough, ON M1V 4Y5

shedrass State

- Memory Foam Mattress
- Pillow Tops
- Futons
- Euro Tops
- Special Sizes available

Mon - Fri 10AM - 6PM Saturday 10:30AM - 6PM Sunday Closed 585 Middlefield Rd. #31

89

www.osgc.ca

🏶 🏶 🏶 🏶 🕸 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🏶 🏶 🏶

GREAT PRICE +

GET ADDITIONAL

10 % OFF

WITH THIS ADVT

SHAHEED BHAI TAROO SINGH JI

(1720-1745)

Dr. Amrit Kaur

This yeari.e. 2017Shaheed Bhai Taroo Singh Ji's martyrdom day is being observed on July 16 all over the world. This gruesome incident took place 272 years ago. This brave and dauntless Sikh was born in a Sandhu Jatt famly in Puhla village which at that time fell in District Kasur (now in Pakistan) but now falls in District. Tarn Taran of Punjab. In his sacred memory at the place of his birth standsGurdwara Sahib Shaheed Bhai Taroo Singh Ji.

His martyrdom was part of a staunch policy of the Mughal rulers in the 18th century to convert all non-muslims to Islamand thereby extinguish Sikhs. As part of this staunch policy Bhai Taroo Singh Ji was arrested in June 1745 and after torturing him in thousands of inhuman ways, was martyred on July 1, 1745 in Lahore in a very torturous way by scrapping his scalp offhis head with arambi (a shoemaker's scraper).

This gruesomehappening took place as part of the staunch policy of Mughalrulers wherein prices were fixed on Sikh's heads. During this unforgettable dark period in Sikh history, the Mughal rulers had fixed Rs. 10 as a reward to anyone giving information which could lead to the arrest of a Sikh and Rs.50 for bringing the head of a Sikh. The whole set-up of machinery of the government was oriented towards seizing the property of the Sikhs, crushing them and killing them. The high-ups in the government would go on 'Sikh hunting expeditions' and send cartloads of heads of Sikhs to Lahore. It was during this gloomy time that (i) Matab Singh Ji was martyred, who accompanied by Sukha Singh Ji killed Massa Ranghar who had converted the holy precincts of Sri Darbar Sahib into a smoking, drinking and dancing place (ii) Bhai Bota Singh Ji and Bhai Garja Singh Ji were killed in an encounter (iii) Shahbaz Singh Ji and his father Subeg Singh Ji were tied to the death wheel around which knives were fixed, the wheel was turned which crushed their bodies into small pieces. In the following years many other such cruel incidents followed.

Bhai Taroo Singh Ji was an agriculturist by occupation. Whatever grains he produced were cooked by his mother and sister and the cooked food was supplied to the Sikhs who had been driven into exile because of persecution.

As stated in Prachin Panth Parkash by Rattan Singh Bhangu, in June 1745 Zakriya Khan who was the governor of Lahore during 1726-1745, one day asked his men, "From where do the Sikhs obtain their nourishment? I have debarred them from all occupations. They realize no taxes. They do not farm, nor are they allowed to do business or join public employment. I have stopped all offerings to their gurdwaras. No provisions or supplies are accessible to them. Why do they not die of sheer starvation." Harbhagat Niranjania of Niranjania sect also known as Mahant Narayan of village Jandiala who was a government informer and staunch enemy of the Sikhs answered as follows, "There are Sikhs in this world who would not eat until they have fed their brethren. They may themselves go without food and clothing, but cannot bear their comrades' distress. They would pass the winter by fireside and send them their own clothes. They would sweat to grind corn and have it sent to them. They would do the roughest chore to earn a small wage for their sake. They migrate to distant places to eke out money for their brothers in exile.""In the village of Puhla in Majha" continued Harbhagat, "lives one Taru Singh. He tills his land and pays the revenue to the officials. He eats but little and sends what he saves to his brothers in the jungle. His mother and sister both toil and grind to make a living. They eat sparingly and wear the coarsest homespun clothes. Whatever they save, they pass on to the Sikhs."

Thus Harbhagat Niranjania who was (i) responsible for persecuting Matab Singh Ji and his martyrdom at Lahore (ii) had received many rewards from Mughal rulers for killing Sikhs (iii) also became responsible for Bhai Taroo Singh Ji's martyrdom. As aresult of what Harbhagat Niranjania told Zakriya Khan Bhai Taroo Singh Ji who was ofbarely 25 years of age was immediately arrested and produced before Zakriya Khan. When he was produced before Zakriya Khan he dauntlessly greeted him with the Sikh salutation, 'Vahiguru Ji Ka Khalsa Vahiguru Ji Ki Fateh.' He was charged with sedition. As Rattan Singh Bhangu has stated Bhai Taroo Singh Ji calmly asked,"If we till your land, we pay the revenue. If we engage in commerce, we pay taxes. What is left after our payments to you is for our bellies. What we save from our mouths, we give to our brethren. We take nothing from you. Why then do you punish us?"Zakriya Khan became enraged and pronounced that he should either embrace Islam or face death. As Rattan Singh Bhangu has stated Taroo Singh Ji calmly asked, "Why must I become a Mussalman? Do not the Mussalmans ever die?" Zakriya Khan became enraged and pronounced the usual punishment i.e. death. Zakriya Khan asked the executioner to remove the hair of Bhai Taroo Singh Ji. But Bhai Taroo Singh Ji said that my hair are the amanat (anything entrusted for safe custody) of my Guru and hence you cannot separate them from my skull. Thus Zakriya Khan asked the executioner to remove his skull with a rambi (a shoemaker's scraper). Thus the qudi the court law-giver announced the verdict of a torturous death by scrapping the scalp off his head. During June 1745 Bhai Taroo Singh Ji was tortured in multifarious ways and finally martyred on July 1, 1745.

He thus proved that for a Sikh hair are more precious than his life. When the executioner was removing his scalp Bhai Taroo Singh Ji was reciting Japuji Sahib's paath. Iqbal Qaiser, a Muslim writer in his book Historical Sikh Shrines in Pakistan published in Pakistan has stated (on p. 344) the whole incident of Bhai Taroo Singh Ji's Shaheedi in the following four paragraphs:

"The site of martyrdom of Bhai Taru Singh Ji is located in the Naulakha Bazaar. This Bazaar starts from the end of Landa Bazaar and runs upto Lahore Railway Station. Once you enter Naulakha Bazaar from Landa Bazaar there is a small door on the left hand side in between shops. The door carries this inscription: "Gurdwara Shaheed Ganj Bhai Taru Ji".

Bhai Taru Ji belonged to Polah, a village of District Kasur, he worked with his own hands to bring up his family and to serve the Singhs of the Guru and looked after the Sikhs. Mahant Narayan lodged a complaint against him that he was harbouring dacoits. He was arrested and put to torture in thousands of ways. At last orders were issued to behead him. Bhai Sahib faced the death heroically and kept reciting the Japuji Sahib. He was beheaded on 23rd Assu, Samvat 1802 (1745 AD).

The devotees built his Shaheed Ganj at this site (place of martyrdom). There are many shops in the name of Gurdwara and an estate worth Rs. 100 per annum is granted to it since the Sikh period.

It was maintained by the Gurdwara Parbandhak Committee from 1927 to 1947. Its maintenance was entrusted to Bhai Achchar Singh who later became Jathedar of Akal Takht Sahib. Evacuee Trust Board has taken over the charge now".

Qaiser's words indicate the exact date and site of martyrdom of Bhai Taroo Singh Ji and bear testimony to the fact that Shaheed Bhai Taroo Singh Ji was tortured "in thousands of ways".

TheGurdwara Shaheed Ganj Bhai Taroo Singh Ji is a place of pilgrimage for the Sikhs.

Zakriya Khan, the torturer governor himself died on the same day i.e. July 1, 1745 at Lahore a few hours before the death of Bhai Taroo Singh Ji. A s reported by several historians including (i) Rattan Singh Bhangu in his book Prachin Panth Parkash(ii)Kesar Singh Chhibar in his book Bansavalinama Dasan Padshahian Ka (iii)Khushwaqt Rai in his book Tarikh-i-Sikhan(iv) Ali-ud-Din, Mufti in his book Ibratnama

(v)Sohan Lal Suriin his book Umdatut Twarikh (vi)Cunninghamn inhis book A History of the Sikhs,Zakriya Khan died a few hours before Bhai Taroo Singh Ji because of a severe attack of a disease which had stopped his urine.

Zakriya Khan left this world a dispirited man without achieving his aim of vanquishing Sikhs and leaving his sons and successors in utter chaos and confusion.

Bhai Taroo Singh Ji's martyrdom sounds a note of warning for all Sikhs that for themretaining of hair is more precious than life itself.

For all times to come Sikh community will remember Shaheed Bhai Taroo Singh Ji with deep respect and remain indebted to him for showing the Sikhi Marg (true path) to them. Jai Jaikar Shaheed Bhai Taroo Singh Ji ! Gurdwara Shaheed Ganj Bhai Taru Singh Ji Lahore (Pakistan)

90

*****

www.osgc.ca

92

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

🏶 🏶 🏶 🏶 🗱 🗱 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

E: jsgauto@live.com

1770 ALBION RD. UNIT 31-32, ETOBICOKE, ON M9V-1C2

Fax: 416-289-3008

www.homelifemiracle.com

Email: inderalag@gmail.com

93

🔆 🎇 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🆓 🎇 🎇

e~~fo~~ <u>95</u>

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🏶 🏶 🏶

96

www.osgc.ca

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

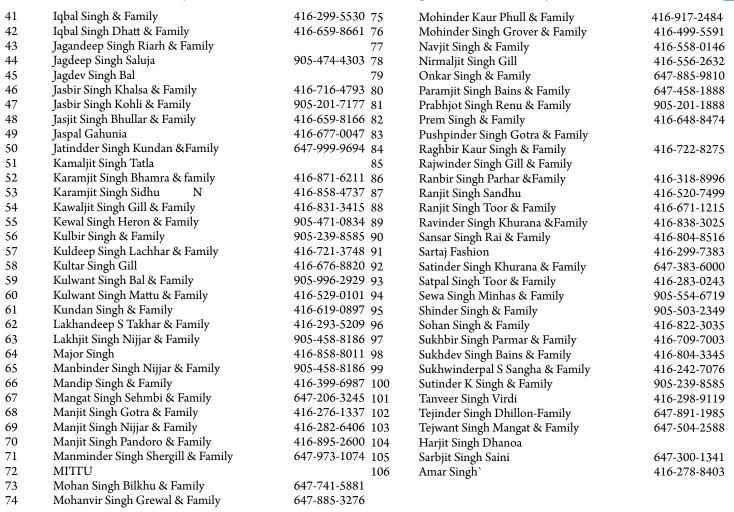
_ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਦਾਨੀ ਸਜਨਾ ਦਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ

OUR SINCERE THANKS TO ALL OUR CONTRIBUTORS TO KHALSA DAY CELEBRATIONS

Rapri Transport Ltd Satnam Singh 905-796-0452

1			0	
8448043 Canada Inc.	905-447-7529 2	21	G.S United Soccer Club	416-873-4507
Ajit Paul Singh Atwal & Family	416-242-7819 2	22	Gill Auto & Family	416-434-8900
Ajmer Singh Brar & Family	905-201-1855 2	23	Gurbhajan Singh Gill	647-308-3097
Amandeep Singh & Family	416-884-6417 2	24	Gurdial Singh & Family	416-242-7076
Amandeep Singh/Harminder Kaur	416-884-6417 2	25	Gurinder Singh Kahlon & Family	905-458-3404
Amar Singh & Family	905-970-0491 2	26	Gurinderjit Singh Bhullar & Family	416-452-2011
Amrik Singh Deol & Family	416-450-6011 2	27	Gurmeet Singh Nagra & Family	905-427-6439
Amritpal Singh Rai & Family	416-297-6016 2	28	Gurmail Singh Gill	416-991-3067
AmritPal Singh Seera & Family	905-479-8958 2	29	Harbans S Randhawa & Family	905-201-7202
Balbir Singh & Family	905-471-4924 3	30	Harbans Singh Gihal & Family	647-918-6199
Baldeep Singh & Family	416-218-0495	31	Hari Singh Jhaj	905-671-2159
Baldev Singh Dhatt & Family	647-657-3613	32	Harinder Singh Bassi	416-799-1223
Balwinder Singh Bains & Family	647-969-7793	33	Harinder Singh Bassi & Family	416-799-1223
Balwinder Singh Sodhi N	416-951-1313 3	34	Harmail Singh Gill	416-299-4800
Balwinder Singh Tut & Family	647-273-1074	35	Harmail Singh Gill	416-299-4800
Balwinder Singh Uppal & Family	647-281-9041	36	Harminder Singh Grewal & Family	647-229-870?
BalwinderPal Singh & Family	905-477-1090	37	Harmit Singh & Family	416-662-2775
Bhupinder Singh Ubbi & Family	905-542-3887 3	38	Harvinder Singh Bassi & Family	416-662-1224
Darshan Singh Parmar & Family	416-750-0966	39	Inderjit Singh Dhugga & Family	647-988-0034
G.G.Singh Children Foundation	416-564-3939 4	40	Inderjit Singh Nijjar & Family	905-472-1348
	Ajit Paul Singh Atwal & Family Ajmer Singh Brar & Family Amandeep Singh & Family Amandeep Singh/Harminder Kaur Amar Singh & Family Amrik Singh Deol & Family Amritpal Singh Rai & Family AmritPal Singh Seera & Family Balbir Singh & Family Baldeep Singh & Family Baldeep Singh & Family Baldev Singh Dhatt & Family Balwinder Singh Bains & Family Balwinder Singh Tut & Family Balwinder Singh Uppal & Family Balwinder Pal Singh & Family Balwinder Singh Ubpal & Family Balwinder Singh Ubbi & Family Bhupinder Singh Parmar & Family	Ajit Paul Singh Atwal & Family416-242-7819Ajmer Singh Brar & Family905-201-1855Amandeep Singh & Family416-884-6417Amandeep Singh / Harminder Kaur416-884-6417Amar Singh & Family905-970-0491Amrik Singh Deol & Family416-450-6011Amritpal Singh Rai & Family416-297-6016AmritPal Singh Seera & Family905-471-4924Baldeep Singh & Family905-471-4924Baldeep Singh & Family905-471-4924Baldev Singh Dhatt & Family647-657-3613Balwinder Singh Tut & Family647-273-1074Balwinder Singh Uppal & Family647-281-9041Balwinder Singh Ubpal & Family905-477-1090Bhupinder Singh Ubbi & Family905-542-3887Darshan Singh Parmar & Family416-750-0966	Ajit Paul Singh Atwal & Family416-242-781922Ajmer Singh Brar & Family905-201-185523Amandeep Singh & Family416-884-641724Amandeep Singh / Harminder Kaur416-884-641725Amar Singh & Family905-970-049126Amrik Singh Deol & Family416-450-601127Amritpal Singh Rai & Family416-297-601628AmritPal Singh Seera & Family905-471-492430Baldeep Singh & Family905-471-492430Baldeep Singh & Family905-471-492430Baldeep Singh & Family647-657-361332Balwinder Singh Dhatt & Family647-697-779333Balwinder Singh Tut & Family647-273-107435Balwinder Singh Uppal & Family647-281-904136Balwinder Pal Singh & Family905-477-109037Bhupinder Singh Ubbi & Family905-542-388738Darshan Singh Parmar & Family416-750-096639	Ajit Paul Singh Atwal & Family416-242-781922Gill Auto & FamilyAjmer Singh Brar & Family905-201-185523Gurbhajan Singh GillAmandeep Singh & Family416-884-641724Gurdial Singh & FamilyAmandeep Singh / Harminder Kaur416-884-641725Gurinder Singh Kahlon & FamilyAmar Singh & Family905-970-049126Gurinderjit Singh Bhullar & FamilyAmar Singh & Family905-970-049126Gurinderjit Singh Bhullar & FamilyAmrit Singh Deol & Family416-297-601628Gurmail Singh GillAmritpal Singh Rai & Family905-479-895829Harbans S Randhawa & FamilyBalbir Singh & Family905-471-492430Harbans Singh Gihal & FamilyBaldeep Singh & Family905-471-492431Hari Singh JhajBaldeep Singh & Family647-657-361332Harinder Singh BassiBalwinder Singh Dhatt & Family647-969-779333Harinder Singh Bassi & FamilyBalwinder Singh SodhiN416-951-131334Harmail Singh GillBalwinder Singh Uppal & Family647-281-904136Harminder Singh Grewal & FamilyBalwinder Singh Ubpal & Family905-477-109037Harmit Singh & FamilyBalwinder Singh Ubbi & Family905-477-109037Harmit Singh & FamilyBalwinder Singh Dubi & Family905-542-388738Harvinder Singh Bassi & FamilyBalwinder Singh Parmar & Family905-542-388739Inderjit Singh Dhugga & Family

💭 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

Sincere thanks to all the individuals and families whose names are not listed above for their generous donations

OSGC appreciate and thanks to the Media for their Support

GurSimrat S Grewal 5AAB TV Jaswinder Singh Marjara Sudhir Anand /Binoy Thomas Jaspal Shetra Major Singh Nagra ,Deepinder Loomba Rajinder Saini Jake Dhir Ravi Panday Bob Dusanjh Kuldeep Deepak Renu Mehta Kanwaljit Singh Kanwal Sukhbir Sidhu **Jagdish Grewal** Sukhminder Singh Hansra Dr Balwinder Singh Amar Singh Bhullar **Dilbagh Chawla** Sarabjit Singh Arora Amarjit Sangha Avtar Rakhra, Meenu Balraj Deol Yudhvir Jaswal Sunil Rao Tony Marwaha Sukhdev Singh Gill

(Punjab Star)

(Can India) (Weekly Voice) (South Asian Observer) (Rawal TV) (Parvasi, Newspaper, Radio) (Rogers TV) (Hindi Abroad) (Sanjha Punjab TV and Radio) (Punjab Di Goonj , Intezar TV) (Times of India) (Samay) (Yahoo Radio) (Punjabi Post, Khabarsar) (Punjabi Daily) (Sargam Radio) (Hamdard) (Rangla Punjab TV and Radio) (OMNI TV) (ATN TV) (Sangeet Radio) (Khabarnama) (Mid Week, South Asian Pulse) (South Asian Focus) Geetan Naal Preetan) (Aaj Di Awaaj)

Ravinder Pannu Raj Ghuman Jasbir Singh, Manohar S Bal Darshan SIngh Jaspal Shetra Jagraj Khosa Jaswinder Khosa Devinder Bains Amar Padda Balwinder Singh Baljinder Tamber (SurSagar TV) (Phulkari) (Voice of Sikhs) (Ajit Weekly) (Panj Pani) (Mehak Radio) (Mehfil) (Apna Punjab) (Nachda Punjab) (Nirvair) (Virasat)

> 99

Ontario Sikhs and Gurdwara Council

Financial Statement for Nagar Kirtan April 24, 2017

Description	Income	Expense	Outstanding
Sponsors and Donation	106437.00		16750.00
*Golak	78533.00		
Front Desk Collection	8314.00		
Individual and Gurdwara Membership	14250.00		
Gurdwara Contribution	22000.00		
Paid to Sick Kids Hospital		80720.00	
CNE Rent and Services		36482.83	
Goodman Communication Media Relation		4802.50	
Nagar Kirtan Insurance		4104.00	
Printing Souvinir 2017		10000.00	
Siddan Traffic Control		4689.50	
Portable Washrooms (Chantler Environmental Services)		3706.40	
Local Print Material (LEM) Designing Souvenir		3785.00	
Printing Sheets for Floats		2269.04	
Legacy Services (cups/plates/disposable material)		2549.57	
Parade Marshal Jackets + Walkie Talkies		4322.00	
City Hall Powerwash (Sprinkler Services Inc.)		4350.50	
Attridge Bus Services for Nagar Kirtan		13206.00	
Trophies (Climax Laser)		1891.06	
Olympic Dust Control		2005.19	
City of Toronto (City Hall Services Staff Duty)		14339.42	
Tables (Haggin's Event Rental)		2494.00	
Shower Tech Power and Light + Sound Services		6985.60	
GFL Environmental Inc.		3478.14	
Paramedic Services		1815.35	
CNE Décor in Diwan Hall		2486.00	
Toronto Police Services		3429.94	
Palki Stand + other material		1663.18	
Purchased 4 Golak's		1401.20	
Audit Cost		1808.00	
Carpet Under Padding (year 2015/ 2016)		9000.00	
TOTAL	229534.00	227784.42	16750.00
BALANCE	1749.58		

*All proceeds from Golak has been donated to Sick Kids Hospital

For more information, contact Jagdev Singh Mankoo at 416.509.6779

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

e 101

🏶 🏶 🏶 🏶 🐐 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🖓 🏶 🏶

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 蟍

History

Ontario Sikhs and Gurdwara Council (OSGC) is a non-political representative body of individual Sikhs and Gurdwaras in the province of Ontario. OSGC is an organization whose aspirations are to provide religious and social leadership, to raise awareness of Sikh philosophy, principles and its heritage. OSGC also strives to promote Sikh values and its benefits that Sikhs bring to the communities they live in. OSGC has been in the forefront of providing humanitarian aid in unison with other Canadian and international agencies whenever there has been a call for help.

OSGC is a non-profit organization, registered in the Province of Ontario in 2001. Prior to its formal establishment, the organization existed as Khalsa Day Celebration Committee which organized Khalsa Day parade (Vaisakhi Nagar Kirtan) in Downtown Toronto. The Khalsa Day Parade is the third largest event in Toronto and is being organized for the past 33 years.

Over its relatively short period of existence, OSGC has provided a strong leadership to the community, acted as a liaison between the Sikh community and other ethnic and mainstream communities. In addition to organizing the third largest parade in Toronto, OSGC has also taken lead to be in the forefront to provide humanitarian aid around the world. OSGC has acted in accord with other Canadian and international agencies to further its reach and has established "Guru Nanak Relief Fund" solely for this purpose. Some of the highlights of their work is as follows,

- OSGC collected nearly \$ 215,000 within almost a week to help victims of Tsunami in 2004. OSGC presented this money to Canadian Red Cross at Queen's Park on Jan 10, 2005.
- Contributed \$ 25,000 for the victims of the natural calamity struck in Andaman & Nicobar Island.
- Helped earthquake victims in Pakistan (Azad Kashmir area) and Jammu & Kashmir. The help facilitated included setting up free kitchen (Langar for six months), provision of tents, groceries, medicines and utensils, totaling approx \$ 151,000, which also included cash payments (about \$ 55,000) to the victims in the most affected area of Jammu & Kashmir (Poonch & Baramula).
- Provided financial support to fight a turban related case in the Ontario Human Rights Commission. Provided funds (approx. \$ 70,000).
- Supported the release of a feature film named "Amu" based on the events related to 1984 Sikh genocide.
- Also supported Sikh's for Justice in their pursuit of demanding justice for the victims of 1984 Sikh genocide.
- OSGC has also helped victim of Haiti earthquake in unison with other aid agencies by providing canned food and 500 crutches for the injured.
- It always supports the efforts of other organizations with similar goals regardless of their background.
- 2015 also saw the natural calamity in the Kashmir state of the Indian sub-continent funds collected were directly distributed to the affected people by the team from Toronto.
- In 2016 saw the worst natural disaster that Canada had ever seen, the fires in Fort McMurray and OSGC and other Sikh institutions collected \$406,000 towards the rehab of the residents of Fort McMurray.
- OSGC always plays a leadership role to form a partnership with organizations that help the collective good of the society whenever opportunities are presented to it. In year 2017 OSGC partnered with the Hospital for Sick Kids to dedicate and celebrate the 350th birth anniversary of the tenth Guru of the Sikhs Guru Gobind Singh ji and the sacrifices of his four children. Selfless service and giving has always been a hallmark of the Sikh way of life and we reiterated this message by donating the entire collection of the GOLAK (community donation box) to the Sikh Children Hospital, Toronto which amounted to \$87,515.

OSGC member Gurdwara's are providing an active support and guidance to the 1000's of International students of the Indian origin that are coming for studies at the Ontario universities and colleges. We worked with various social organizations in bringing the message of Sikhism through the multi faith groups, contributing to the school and university endeavor's taken up by Sikh students. Emphasis is placed through member Gurdwaras to enhance the participation of our youth in sports and recreation to promote a healthy life style. Spiritual, religious and sikh history studies are promoted through weekend Punjabi schools and camps throughout the summer and winter holidays.

In future, OSGC will continue to endeavor to fulfill its objectives and make positive changes in people's lives, within its reach, whenever and wherever needed.

Nagar Kirtan 2017 Golak Donations for SickKids Hospital from Sikh Sangat of Ontario, O.S.G.C. and Punjabi Media

	THANK	
	SIKHS	
ł	Scilitis	AND A
	E	DATE: JUNE 17, 2017
PAY TO:5	ickKids Foundation	\$ 87,515
THE SUM OF EIGH	Hy Seven Thousand Five Hundre	d : Fifteen /100 DOLLARS
		AUTHORIZED SIGNATURE
SickKids	F	

SikhsforSickKids

www.osgc.ca

For More Information Contact Ontario Sikhs & Gurdwara Council

Ø	Gobinder S Randhawa	416.857.5196
٢	Gurjant Singh	519.572.3855
	Inderdeep Singh Sidhu	416.835.6355
*	Ranjit S Sandhu	416.520.7499
*	Dalip Singh Multani	519.753.2626
*	Kultar Singh Gill	416.676.8820
Ŷ	Manjit Singh Parmar	416.524.7330
¢	Bhupinder Singh Ubbi	416.726.7388

For Bus Information 416-873-4507 **Members and Supporting Gurdwaras**

¢	Golden Triangle Sikh Assoc. Kitchner	519-634-5681
¢	Guelph Sikh Society, Guelph	519-822-1112
¢	Gurdwara Dasmesh Darbar, Brampton	905-794-4664
¢	Gursikh Sabha Canada, Scarborough	416-299-4800
¢	Guru Nanak Mission Centre, Brampton	905-799-2682
¢	Gur Sikh Sangat, Hamilton	905-525-5725
¢	Halton Sikh Cultural Assoc.,Oakville	905-469-1313
¢	London Sikh Society, London	519-452-3373
¢	Ontario Khalsa Darbar, Mississauga	905-670-3311
¢	Ramgarhia Association, Stoney Creek	905-578-9938
¢	Ramgarhia Sikh Society, North York	416-748-9442
¢	Rexdale Singh Sabha, Etobicoke	416-746-2511
¢	Sikh Association of Brandford	519-756-9585
¢	Sikh Cultural Society, Windsor	519-735-6938
¢	Sikh Heritage Centre, Brampton	905-789-5955
۵	Sikh Spiritual Centre, Rexdale	416-746-6666
٩	Sikh Society Hamilton-Wentworth (Hamilton)	905-561-2806

Ontario Sikhs & Gurdwara Council

A Non-Profit, Social, Cultural and Religious umbrella Body of Sikhs and Gurdwaras

Telebrating

319th Year of Revelation of Khalsa (1699-2018)

Photographs Provided by Supinder S Dhaliwal and Ajayvir S Dhaliwal

Co-ordinator : Bhupinder Singh Ubbi (bsubbi@hotmail.com) Asst. Co-ordinators: Manjit Singh Parmar, Jasjit Singh Bhullar, Mangat Singh Sehmbi Material Editing Board : Bhupinder S Ubbi

₩www.osgc.ca e info@osgc.ca

Designing: Harpreet LEM Printed by: Canadda Pride Printing Co.